

รวมพระราชบัญญัติ ที่มีโทษทางอาญา

เล่ม ๒

สำนักงานศาลยุติธรรม

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961198405

71478

วันที่ 25 / 9 / 2557

เลขทะเบียน ๗ 26991

เลขหมู่ K8
14
๗365๘ ๒๕๕๗ ๐.๒

รวมพระราชบัญญัติ ที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๒

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

สำนักงานศาลยุติธรรม

คำนำ

ภารกิจของศาลยุติธรรมคือการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนผู้มีบรรดาคดี การปฏิบัติภารกิจอันสำคัญนี้ศาลต้องอาศัยตัวบทกฎหมายเป็นหลักอ้างอิง สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดพิมพ์หนังสือรวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๑ มอบให้ผู้พิพากษาทั่วประเทศแล้ว ปรากฏว่ายังมีกฎหมายที่ศาลต้องใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเป็นประจำอีกหลายฉบับ จึงมอบหมายให้สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรมรวบรวมตัวบทกฎหมายเพิ่มเติม และดำเนินการจัดพิมพ์เป็นหนังสือรวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๒ นี้ขึ้น โดยคงรูปแบบและเนื้อหาที่ประกอบด้วยสรุปย่อคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยข้อกฎหมายเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัตินั้นๆ เช่นเดียวกับหนังสือรวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๑ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นแนวคำพิพากษาศาลฎีกาอันเป็นบรรทัดฐานการใช้และตีความกฎหมายโดยศาลยุติธรรมซึ่งได้รับการยอมรับในวงวิชาการด้านนิติศาสตร์เสมอมา

สำนักงานศาลยุติธรรมขอขอบคุณนายเผ่าพันธ์ ขอบน้ำตาล ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา และเจ้าหน้าที่สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ร่วมกันจัดทำหนังสือเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนสนับสนุนภารกิจของศาลยุติธรรมในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนสืบต่อไป

(นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สารบัญ

	หน้า
พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒	๑
หมวด ๑ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง	๓
หมวด ๒ การเข้าและออกนอกราชอาณาจักร	๕
หมวด ๓ พาหนะ	๑๐
หมวด ๔ การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว	๑๔
หมวด ๕ การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร	๑๗
หมวด ๖ การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร	๒๒
หมวด ๗ เบ็ดเตล็ด	๒๔
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	๒๕
บทเฉพาะกาล	๒๙
อัตราค่าธรรมเนียมและค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๓๑
ค่าธรรมเนียม	๓๑
ค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๓๒
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕	๓๓
หมวด ๑ การประกันความเสียหาย	๓๘
หมวด ๒ ค่าสินไหมทดแทน	๔๔
หมวด ๓ กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย	๔๘
หมวด ๔ บทกำหนดโทษ	๕๑
บทเฉพาะกาล	๕๒
พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕	๕๕
บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ	๗๑
พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒	๗๕
หมวด ๑ การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ	๘๐
หมวด ๒ ภาษีประจำปี	๘๙
หมวด ๓ ใบอนุญาตขับรถ	๙๔
หมวด ๔ บทกำหนดโทษ	๑๐๔

	หน้า
บทเฉพาะกาล	๑๐๗
อัตราค่าธรรมเนียม	๑๐๙
อัตราภาษีประจำปี	๑๑๓
พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ	
ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒	๑๑๙
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๒๗
หมวด ๑ บททั่วไป	๑๒๙
หมวด ๒ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ	๑๓๑
หมวด ๓ การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า	๑๓๓
ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า	๑๓๓
หมวด ๔ การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า	๑๓๕
และด่านตรวจสัตว์ป่า	๑๓๕
หมวด ๕ สวนสัตว์สาธารณะ	๑๓๖
หมวด ๖ บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า	๑๓๘
หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่	๑๔๑
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	๑๔๒
บทเฉพาะกาล	๑๔๕
อัตราค่าธรรมเนียม	๑๕๐
บัญชีสัตว์ป่าสงวน	๑๕๑
พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๕	๑๕๓
อัตราค่าธรรมเนียม	๑๖๖
พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๖๗
พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๗๕
หมวด ๑ การทำสุราและการนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร	๑๗๗
หมวด ๒ ภาษีสุรา	๑๗๘
หมวด ๓ การใช้และการขนสุรา	๑๘๑
หมวด ๔ การขายสุรา	๑๘๒

	หน้า
หมวด ๕ เชื้อสุรา	๑๘๔
หมวด ๖ เบ็ดเตล็ด	๑๘๔
หมวด ๗ บทกำหนดโทษ	๑๘๕
หมวด ๘ การรักษาพระราชบัญญัติ	๑๙๑

**พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐**

หมวด ๑ อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน	๒๐๐
ส่วนที่ ๑ อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล	๒๐๐
ส่วนที่ ๒ อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้า	๒๑๑
หมวด ๒ วัตถุระเบิด	๒๑๓
หมวด ๓ ดอกไม้เพลิง	๒๑๕
หมวด ๔ สิ่งเทียมอาวุธปืน	๒๑๕
หมวด ๕ เบ็ดเตล็ด	๒๑๖
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	๒๒๐
บทเฉพาะกาล	๒๒๕
อัตราค่าธรรมเนียม	๒๒๗
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๔๙๑) ออกตามความใน พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐	๒๓๐
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ออกตามความใน พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐	๒๓๒

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

หมวด ๑ คณะกรรมการอาหาร	๒๓๘
หมวด ๒ การขออนุญาตและการออกไปอนุญาต	๒๔๐
หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับอนุญาตเกี่ยวกับอาหาร	๒๔๑
หมวด ๔ การควบคุมอาหาร	๒๔๒
หมวด ๕ การขึ้นทะเบียนและการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร	๒๔๕

	หน้า
หมวด ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่	๒๔๘
หมวด ๗ การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต	๒๔๙
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	๒๕๐
บทเฉพาะกาล	๒๕๓
อัตราค่าธรรมเนียม	๒๕๔

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ๒๕๕

หมวด ๑ การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ	๒๕๗
หมวด ๒ คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ	๒๕๘
หมวด ๓ การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ	๒๖๐
หมวด ๔ เบ็ดเตล็ด	๒๖๒
หมวด ๕ บทกำหนดโทษ	๒๖๓
บทเฉพาะกาล	๒๖๔

พระราชบัญญัติ
คนเข้าเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๙๓

^๑ ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๒๘ หน้า ๔๕ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๒

(๒) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“พาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะหรือสัตว์พาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจนำบุคคลจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง

“เจ้าของพาหนะ” หมายความว่า รวมถึงตัวแทนเจ้าของ ผู้เช่า ตัวแทนผู้เช่า ผู้ครอบครอง หรือตัวแทนผู้ครอบครองพาหนะ แล้วแต่กรณี

“ผู้ควบคุมพาหนะ” หมายความว่า นายเรือหรือผู้รับผิดชอบในการควบคุมพาหนะ

“คนประจำพาหนะ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำหรือทำงานประจำพาหนะ และเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความรวมถึงผู้ควบคุมพาหนะซึ่งขับชี้พาหนะโดยไม่มีคนประจำพาหนะ

“คนโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งเดินทางโดยพาหนะไม่ว่าในกรณีใดๆ นอกจากผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ

“คนเข้าเมือง” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง” หมายความว่า แพทย์ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวในบ้าน ในฐานะเป็นเจ้าของผู้เช่า หรือในฐานะอื่นใด ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ตามประมวลกฎหมายอาญา

“โรงแรม” หมายความว่า บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่ประสงค์จะหาที่อยู่หรือที่พักชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“ผู้จัดการโรงแรม” หมายความว่า บุคคลผู้ควบคุมหรือจัดการโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมตำรวจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นำกรรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมกับค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้*

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมอัยการ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง

(๒) พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง

(๓) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและเงื่อนไขอื่นตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง

*มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์การขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๔๑ วรรคสี่

(๖) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง และกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแสดงฐานะการเงินของคนต่างด้าวดังกล่าวตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง

(๗) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตและกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปพลางก่อนตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(๘) สั่งระงับการอนุญาตให้มีมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม

(๙) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง

(๑๐) พิจารณาการเพิกถอนการอนุญาตให้มีมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๕๓

(๑๑) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในการวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านหรือพนักงานอื่น เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับคนเข้าเมืองตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและเลขานุการเสนอเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อประธานกรรมการหรือในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เสนอความเห็นต่อกรรมการซึ่งที่ประชุมมอบหมายโดยมิชักช้า และให้ประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวเป็นผู้เรียกประชุมตามความรีบด่วนของเรื่อง ตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมกำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๕ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการหรือมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่จะมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกเป็นหนังสือให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการได้

หมวด ๒

การเข้าและออกนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑ บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

(๑) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตรวจลงตราตาม (๑) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^๒

^๒ มาตรา ๑๒ (๑) วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

๖ รวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๒

- (๒) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร
- (๓) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว
- (๔) วิกจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๕) ยังมีได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นนั้น
- (๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง
- (๗) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้าย ให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ
- (๘) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (๙) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๑๔
- (๑๐) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๖
- (๑๑) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อ ให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง
- มาตรา ๑๓** คนต่างด้าวดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารชี้แทนหนังสือเดินทาง
- (๑) ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศซึ่งเพียงแต่แวะเข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ ในราชอาณาจักรแล้วกลับออกไป

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมบุคคลดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือสำคัญตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้ถือไว้ก็ได้

(๒) คนสัญชาติของประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเดินทางข้ามพรมแดนไปมาชั่วคราว โดยปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น

(๓) คนโดยสารรถไฟผ่านแดนซึ่งถือตัวโดยสารทอดเดียวตลอดเพียงแต่ผ่านอาณาเขตประเทศไทยไปนอกราชอาณาจักรตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้นๆ และรวมตลอดถึงผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะแห่งรถไฟ เช่นว่านั้นด้วย

มาตรา ๑๔ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรมีเงินติดตัว หรือมีประกันหรือจะยกเว้นภายใต้เงื่อนไขใดๆ ก็ได้ ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปี

มาตรา ๑๕ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรทราบเท่าที่อยู่ในฐานะดังต่อไปนี้ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากการปฏิบัติหรือการต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒

(๑) (๔) และ (๕) และมาตรา ๑๘ วรรคสอง

(๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูตซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักร เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(๒) พนักงานฝ่ายกงสุลและลูกจ้างฝ่ายกงสุลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักร หรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักรเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(๓) บุคคลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศโดยความเห็นชอบของรัฐบาลไทยให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร

(๔) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร เพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

(๕) หัวหน้าสำนักงานขององค์การหรือทบวงการระหว่างประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทย หรือซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว และรวมถึงพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่นซึ่งองค์การหรือทบวงการเช่นว่านั้น

แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร เพื่อองค์การหรือทบวงการดังกล่าว หรือเพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับองค์การหรือทบวงการระหว่างประเทศนั้น

(๖) คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)

(๗) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำเป็นปกติ ณ ที่พักอาศัยของบุคคลตาม (๑) หรือบุคคลซึ่งได้รับเอกสิทธิเท่าเทียมกันกับบุคคลซึ่งมีตำแหน่งทางทูตตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือกับองค์การหรือทบวงการระหว่างประเทศ

ในกรณีตาม (๑) (๒) (๖) หรือ (๗) ให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศและหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบถามและขอข้อมูลหลักฐานเพื่อสอบสวนว่าบุคคลซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรนั้นเป็นผู้ได้รับยกเว้นตามมาตรานี้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่ประเทศ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน ไม่สมควรอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นหรือจำพวกนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้

มาตรา ๑๗ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใดๆ ก็ได้

มาตรา ๑๘ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจบุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร

เพื่อการนี้ บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น

มาตรา ๑๙ ในการตรวจและพิจารณาว่าคนต่างด้าวผู้ใดต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ที่เห็นสมควร โดยให้คำรับรองว่าจะมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ

รับทราบคำสั่งตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดก็ได้ หรือถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรจะเรียกประกันหรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดตามที่เห็นเหมาะสมเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของบุคคลนั้นอาจเป็นประโยชน์แก่กรณีที่สูงส่ง ให้มาสาบานหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการอันระบุในมาตรา ๑๒ (๘) หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีนั้น หรือหญิงหรือเด็กคนใดเข้ามาเพื่อการ เช่นว่านั้น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ชั่วคราวโดยส่งให้บุคคลดังกล่าวมารายงานตน และตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือจะส่งให้ไปรายงานตนและตอบคำถามของเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ตามระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้ แต่ระยะเวลาที่กำหนดให้รายงานตนและตอบคำถามต้องห่างกันไม่น้อยกว่าเจ็ดวันต่อครั้ง

มาตรา ๒๐ ในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้ตามมาตรา ๑๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นได้เท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี แต่ห้ามมิให้กักตัวไว้เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกกักตัวมาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะยืดเวลาเกินสี่สิบแปดชั่วโมงก็ได้ แต่มิให้เกินเจ็ดวันและให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุจำเป็นที่ต้องยืดเวลาไว้ให้ปรากฏด้วย

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้เกินกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ผู้มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ต่อไปอีกได้ และศาลอาจสั่งให้มีอำนาจกักตัวไว้เท่าที่จำเป็นครั้งละไม่เกินสิบสองวัน แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยเรียกประกัน หรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้

มาตรา ๒๑ ค่าใช้จ่ายในการกักตัวคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสีย ในกรณีที่ไม่มีปรากฏตัวเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะหรือเข้ามาโดยไม่มีพาหนะ ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นผู้เสีย

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๒ เข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ โดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ ถ้าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่พอใจในคำสั่ง อาจอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๒ (๑) หรือ (๑๐) ห้ามมิให้อุทธรณ์ คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด แต่ถ้ารัฐมนตรีมิได้มีคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันยื่นอุทธรณ์ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งว่าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่เป็นผู้ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๒

การอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ทำตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคนต่างด้าวยื่นอุทธรณ์แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รอการส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นออกไปนอกราชอาณาจักรไว้จนกว่าจะได้มีคำสั่งของรัฐมนตรีในกรณีนั้น

ในระหว่างดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือระหว่างรอฟังคำสั่งของรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้นำมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มิให้นำมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับด้วย

หมวด ๓

พาหนะ

มาตรา ๒๓ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะจะต้องนำพาหนะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร หรือพาหนะที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ารับคนโดยสารเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีที่พาหนะนั้นได้ใช้ในราชการโดยเฉพาะของรัฐบาลไทยหรือของรัฐบาลต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยแล้ว

มาตรา ๒๕ พาหนะใดที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะต้องแจ้งกำหนดวันและเวลาที่พาหนะจะเข้ามาถึงหรือจะออกจากเขตท่า สถานี หรือท้องที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งควบคุมเขตท่า สถานี หรือท้องที่นั้น ภายในกำหนด

เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศไว้

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามวรรคหนึ่งได้ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะไปแจ้งด้วยตนเองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้ที่สุด โดยมีชักช้า

การแจ้งตามความในมาตรานี้ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะหยักเว้นไม่ต้องปฏิบัติหรือให้ปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขอย่างใดแก่พาหนะใดก็ได้

มาตรา ๒๖ พาหนะใดที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงและผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่และภายใต้เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องทำการตรวจ ณ ที่อื่นนอกจากที่อธิบดีประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีมอบหมาย

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการตรวจ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) มิให้คนโดยสารหรือคนประจำพาหนะไปเสียจากพาหนะหรือสถานที่ที่จัดไว้ด้วยความเห็นชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่กรณีและผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะเป็นคนคนเดียวกัน ให้บุคคลนั้นออกไปจากพาหนะเพื่อไปแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ ในฐานะเป็นผู้ควบคุมพาหนะได้

ถ้าคนโดยสารหรือคนประจำพาหนะดังกล่าวขัดขืนหรือก่อความวุ่นวายให้นำมาตรา ๒๘ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้เสีย

(๒) ยื่นบัญชีคนโดยสารและบัญชีคนประจำพาหนะรวมทั้งผู้ควบคุมพาหนะต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงและภายในเวลาที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนด

(๓) ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะซึ่งนำพาหนะมาจากหรือไปยังชายแดนที่เป็นทางต่อเนื่องกับประเทศอื่นและรับคนโดยสารซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือรับคนโดยสารไปส่งที่ชายแดนเพื่อออกไปนอกราชอาณาจักร

ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับคนโดยสารซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เท่านั้น

มาตรา ๒๘ ในระหว่างที่ยังอยู่ในราชอาณาจักร ถ้ามีการเพิ่มหรือลด หรือเปลี่ยน คนประจำพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร หรือคนประจำพาหนะ ดังกล่าวผู้ใดจะไม่กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เจ้าของพาหนะหรือในกรณีที่ไม่มี เจ้าของพาหนะอยู่ในราชอาณาจักร ให้ผู้ควบคุมพาหนะแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คนประจำพาหนะจะไม่กลับออกไปดังกล่าวในวรรคหนึ่งและคนประจำ พาหนะนั้นเป็นคนต่างด้าว ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ แล้วแต่กรณี นำบุคคลผู้นั้นไปมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิชักช้า

ถ้าคนประจำพาหนะตามวรรคสองขัดขึ้นไม่ยอมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุม พาหนะ แล้วแต่กรณี ปฏิบัติตามวรรคสองให้นำมาตรา ๒๙ วรรคสองมาใช้บังคับ โดยอนุโลม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุม พาหนะเป็นผู้เสีย

มาตรา ๒๙ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบคนต่างด้าวผู้ใดมีลักษณะต้องห้าม มิให้เข้ามาในราชอาณาจักร หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ เข้ามาในราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุม พาหนะจัดการควบคุมคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ในพาหนะ หรือให้ส่งตัวไปยังสถานที่ใด เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ควบคุมไว้ตรวจสอบ หรือให้ส่งตัวกลับออกไปนอกราช อาณาจักร

ในกรณีที่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งขัดขึ้นหรือก่อความวุ่นวาย เจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้แทนอาจขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมหรือ จับกุมคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ ถ้าไม่สามารถจะขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจได้ทันทั่วทั้ง ให้มีอำนาจจับคนต่างด้าวผู้นั้นได้เอง แล้วส่งตัวไปยังพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนั้นรีบจัดส่งตัวไปยัง พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามมาตรานี้ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุม พาหนะเป็นผู้เสีย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ หยุดพาหนะ หรือนำพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่งตามที่จำเป็นเพื่อการตรวจ

การส่งตามวรรคหนึ่งจะกระทำโดยใช้สัญญาณหรือวิธีอื่นใดอันเป็นที่เข้าใจกันก็ได้

มาตรา ๓๑ พาหนะใดที่เข้ามาในราชอาณาจักร นับแต่เวลาที่พาหนะนั้นนั้นผ่าน เข้ามาในราชอาณาจักรแล้วจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจเสร็จ ห้ามมิให้ผู้ใด ซึ่งมีใช้เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพาหนะนั้น ขึ้นไปบนพาหนะหรือนำพาหนะอื่น เข้าเทียบหรือเข้าไปในบริเวณหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการตรวจ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ห้ามมิให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะยินยอมหรือละเลยให้ผู้ใดกระทำการ ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๒ พาหนะใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร ในระหว่างที่พนักงาน เจ้าหน้าที่ทำการตรวจหรือหลังจากที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจแล้ว แต่พาหนะ นั้นยังอยู่ในราชอาณาจักรห้ามมิให้ผู้ใด ซึ่งมีใช้เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพาหนะนั้น ขึ้นไปบนพาหนะหรือนำพาหนะอื่นเข้าเทียบ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับเกี่ยวกับบริเวณหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการ ตรวจในระหว่างผู้ซึ่งจะออกไปนอกราชอาณาจักรยังมีได้ขึ้นไปบนพาหนะด้วย

ห้ามมิให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะยินยอมหรือละเลยให้ผู้ใดกระทำการ ตามมาตรานี้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องทำการตรวจพาหนะนอกเวลา ราชการหรือต้องไปทำการตรวจพาหนะ ณ ที่อื่น นอกจากที่อธิบดีประกาศกำหนดตาม มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือต้องไปนอกสถานที่ทำการเพื่อควบคุมพาหนะไว้หรือต้อง รอเพื่อตรวจพาหนะอันมิใช่ความผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าของพาหนะหรือ ผู้ควบคุมพาหนะนั้นเสียเงินค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔ การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๓๔ คนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้จะต้องเข้ามาเพื่อการดังต่อไปนี้

- (๑) การปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล
- (๒) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ
- (๓) การท่องเที่ยว
- (๔) การเล่นกีฬา
- (๕) ธุรกิจ
- (๖) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง
- (๗) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร
- (๙) การเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่าสถานี หรือท่าอากาศยานในราชอาณาจักร
- (๑๐) การศึกษาหรือดูงาน
- (๑๑) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
- (๑๒) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง
- (๑๓) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร
- (๑๔) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ
- (๑๕) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๔ อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆ ก็ได้

ระยะเวลาที่จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้กำหนดดังนี้

- (๑) ไม่เกินสามสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา ๓๔ (๔) (๘) และ (๙)

- (๒) ไม่เกินเก้าสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา ๓๔ (๓)
- (๓) ไม่เกินหนึ่งปี สำหรับกรณีตามมาตรา ๓๔ (๕) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)
- (๔) ไม่เกินสองปี สำหรับกรณีตามมาตรา ๓๔ (๖)
- (๕) ตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น สำหรับกรณีตามมาตรา ๓๔ (๑) และ (๒)
- (๖) ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควร สำหรับกรณีตามมาตรา ๓๔ (๗)

ในกรณีที่คนต่างด้าวมีเหตุจำเป็นจะต้องอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาที่กำหนดใน (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

การขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปแต่ละครั้งให้คนต่างด้าวยื่นคำขอตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในระหว่างรอฟังคำสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้

มาตรา ๓๖ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวหากมีพฤติการณ์ที่สมควรเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้อธิบดีหรือคณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตที่ได้อนุญาตไว้ในวันใด ไม่ว่าจะอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต คนต่างด้าวซึ่งถูกเพิกถอนการอนุญาตอาจยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด แต่ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามวรรคสอง ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของอธิบดี และให้ทำตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อมีการเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งแก่คนต่างด้าวในกรณีที่ไม้อาจส่งหนังสือเช่นว่านี้แก่คนต่างด้าวได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดไว้ ณ ที่พักของคนต่างด้าวที่ได้แจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ครบกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมงให้ถือว่าคนต่างด้าวผู้นั้นได้รับทราบคำสั่งแล้ว

มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ถ้ากรณีใดมีกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายนั้น

(๒) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลสมควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย

(๓) แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ย้ายไป ในกรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจท้องที่เดิม คนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

(๔) ถ้าเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินยี่สิบสี่ชั่วโมงให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

(๕) ถ้าอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตนโดยมิชักช้า เมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไปให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่ใดมีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ได้

ความใน (๓) และ (๔) จะมีให้ใช้บังคับแก่กรณีใดตามมาตรา ๓๔ โดยเงื่อนไข ใด ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

การแจ้งตามมาตรา ๓๗ นี้ คนต่างด้าวอาจไปแจ้งด้วยตนเองหรือมีหนังสือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๘ เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรม ซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมนั้นตั้งอยู่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย

ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานที่
ตำรวจท้องที่นั้น

ในกรณีที่บ้าน เเคหสถาน หรือโรงแรมที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัยตามวรรคหนึ่ง
ตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมือง
การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๕ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
หากเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าการได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร
เป็นการชั่วคราวดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุด แต่ถ้าก่อนเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร
ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้อีก และคนต่างด้าว
นั้นได้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ ถ้าระยะเวลา
ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรยังมีเหลืออยู่ ให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้
เท่าระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่นั้น

การขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก ให้คนต่างด้าวยื่นคำขอตาม
แบบและเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรี
โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจำนวนคนต่างด้าว
ซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปี แต่มิให้เกินประเทศละหนึ่งร้อยคนต่อปี และ
สำหรับคนไร้สัญชาติมิให้เกินห้าสิบคนต่อปี

เพื่อประโยชน์แห่งการกำหนดจำนวนคนต่างด้าว บรรดาอาณานิคมของประเทศ
หนึ่งรวมกันหรือแต่ละอาณาจักรซึ่งมีการปกครองของตนเองให้ถือเป็นประเทศหนึ่ง

มาตรา ๔๑ คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้ เว้นแต่จะได้รับ
อนุญาตจากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวน
ที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๔๐ และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๔๗ แล้ว

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยคำนึงถึง รายได้ สินทรัพย์ ความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

การขออนุญาต คนต่างด้าวจะขอก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือขอภายหลังได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้วก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวกรณีใดกรณีหนึ่ง ตามมาตรา ๓๔ อาจยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้

คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร จะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ต่อเมื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรและได้ยื่นรายการและผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๔๔ และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๔๗ แล้ว ในระหว่างขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้

มาตรา ๔๒ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งรัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๔๐

(๑) คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว และได้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๕๑

(๒) หญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดและได้สละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าว

(๓) บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดไม่ว่าหญิงนั้นจะสละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าวหรือไม่ก็ตาม

(๔) บุตรของบิดามารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในระหว่างเวลาที่มารดาออกไปนอกราชอาณาจักร โดยมีหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักร เพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา ๔๘ เมื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมกับบิดาหรือมารดา ซึ่งกลับ

เข้ามาอีกภายในเวลาที่กำหนดตามหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักร และบุตรนั้นอายุยังไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๔๓ คนต่างด้าวที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรียจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรนอกเหนือจากจำนวนคนต่างด้าวที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๔๐ ก็ได้ แต่ในปีหนึ่งๆ จะเกินร้อยละห้าของจำนวนดังกล่าวมิได้

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศที่นำเข้ามาลงทุนคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่งต้องแสดงฐานะการเงินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีแต่ไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรถ้าปรากฏว่า

(๑) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(๒) เป็นผู้ไม่สามารถประกอบการหาเลี้ยงชีพได้ เพราะกายพิการหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความใน (๒) มิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวผู้เป็นบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรของบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร และมีฐานะที่จะเลี้ยงดูซึ่งกันและกันได้

มาตรา ๔๕ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวหากประสงค์จะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองในท้องที่ที่ตนอยู่ ในกรณีที่ท้องที่นั้นไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้เคียง เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๔๐ หรือจำนวนตามมาตรา ๔๓ แล้วแต่กรณี หรือเป็นบุคคลตามมาตรา ๔๒ และไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๔๔ แล้ว จะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยความเห็นชอบ

ของรัฐมนตรีก็ได้

คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หากกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวจะสิ้นสุดลงในระหว่างการพิจารณา คนต่างด้าวผู้นั้นอาจยื่นคำขอ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งเดียวกันนั้น เพื่ออยู่ในราชอาณาจักรต่อไปจนถึงวันได้รับทราบผลการพิจารณา ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจอนุญาตได้ การอนุญาตนี้ คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจะกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

การยื่นคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร ถ้าในระหว่างรอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๔๑ หรืออยู่ในระหว่างรอรับทราบผลของการพิจารณาของคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง คนต่างด้าวผู้นั้นเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรให้ถือว่าการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๑ วรรคห้า หรือมาตรา ๔๕ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด เว้นแต่ก่อนเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก และคนต่างด้าวผู้นั้นได้กลับเข้ามาภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามที่ได้รับการผ่อนผัน

มาตรา ๔๗ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่จากอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายไว้เป็นหลักฐานภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ในกรณีที่คนต่างด้าวอายุต่ำกว่าสิบสองปีได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองต้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในนามของคนต่างด้าวผู้นั้นในการนี้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะออกไปสำคัญถิ่นที่อยู่ให้ต่างหากหรือรวมกันกับผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองก็ได้

ถ้าไม่ขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจสั่งระงับการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเสียได้ ในกรณีเช่นนี้การผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๑ วรรคห้า หรือมาตรา ๔๕ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด

ผู้ขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้ใช้ได้ตลอดไป แต่ถ้าผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ได้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ใบสำคัญถิ่นที่อยู่นั้นเป็นอันใช้ไม่ได้ต่อไป เว้นแต่ก่อนที่จะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ได้นำใบสำคัญถิ่นที่อยู่ไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา ๕๐ ในกรณีเช่นนี้ หากคนต่างด้าวผู้นั้นกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานให้และไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๔๔ ให้ใบสำคัญถิ่นที่อยู่นั้นคงใช้ได้ต่อไป

บทบัญญัติในมาตรา ๑๒ เฉพาะความใน (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจลงตราหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และความใน (๒) (๓) และ (๔) มิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๙ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ใช้ไม่ได้ตามมาตรา ๔๘ ให้ผู้ถือหรือผู้ครอบครองส่งคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวที่ตายให้ผู้ครอบครองส่งคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๐ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยชอบและประสงค์จะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรและจะกลับเข้ามาอีก ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) นำใบสำคัญถิ่นที่อยู่มาให้พนักงานเจ้าหน้าที่สลักหลังทำหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ในกรณีที่ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่เพราะเป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรก่อนมีบทบัญญัติที่ให้คนต่างด้าวนั้นต้องขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ให้มาขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่จากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อนแล้วปฏิบัติตาม (๑)

(๓) ในกรณีที่ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ไม่มีที่ว่างที่จะสลักหลังตาม (๑) ผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่จะต้องขอเปลี่ยนใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๕๒ เสียก่อน

หลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกให้มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานให้และภายในกำหนดหนึ่งปีนั้น ผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่จะออกไปนอกราชอาณาจักรและกลับเข้ามาอีกครั้งก็ได้

การขอหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก และการออกใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตาม (๒) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๑ คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่มีหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก หรือมีหลักฐานการแจ้งออกไป

นอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก แต่มิได้กลับเข้ามาภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ หากประสงค์จะกลับเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามเดิม ให้ยื่นคำขอตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อพิจารณาอนุญาตเมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าคนต่างด้าวผู้นั้นมีเหตุผลและข้อแก้ตัวอันสมควร ทั้งไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๔๔ จะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไป โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีก็ได้แต่ต้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ใหม่ ในระหว่างการขออนุญาตให้นำมาตรา ๔๕ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทบัญญัติในมาตรา ๑๒ เฉพาะความใน (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจลงตราหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และความใน (๒) (๓) และ (๔) มิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่ง

ผู้ขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ใหม่ตามวรรคหนึ่ง ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๒ เอกสารที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้ใดสูญหายหรือชำรุด และผู้นั้นประสงค์จะได้ใบแทน หรือกรณีขอเปลี่ยนใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๕๐ (๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเป็นที่พอใจแล้ว ให้ออกใบแทนหรือเปลี่ยนใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้ โดยผู้ขอต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๖

การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๕๓ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้วภายหลังปรากฏว่าเป็นบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๒ (๗) หรือ (๘) หรือเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๒ (๑๐) หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง หรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๔ หรือเป็นผู้ได้รับโทษตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๔ ให้อธิบดีเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าควรเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ก็ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งเพิกถอนการอนุญาตต่อไป

มาตรา ๕๔ คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

ถ้ามีกรณีต้องสอบสวนเพื่อส่งตัวกลับตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ในระหว่างรอการส่งกลับ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้ไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ใด โดยคนต่างด้าวผู้นั้นต้องมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยต้องมีประกัน หรือมีทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดเป็นเวลานานเท่าใดตามความจำเป็นก็ได้ ค่าใช้จ่ายในการกักตัวนี้ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นผู้เสีย

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช ๒๔๘๐ ใช้บังคับ

มาตรา ๕๕ การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวกลับโดยพาหนะใดหรือช่องทางใดก็ได้ตามแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาเห็นสมควร

ค่าใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวกลับดังกล่าวนี้ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้ามาเป็นผู้เสีย ในกรณีที่ไมปรากฏตัวเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ ให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๔ เป็นผู้เสีย โดยพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกค่าใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวกลับจากผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่ง โดยสิ้นเชิงหรือร่วมกันตามแต่จะเลือก แต่ถ้าคนต่างด้าวผู้นั้นจะขอกลับโดยพาหนะอื่นหรือทางอื่น โดยยอมเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตก็ได้

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ (๑) และคนต่างด้าวได้แสดงตัวหรือเอกสารที่ใช้เดินทางอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะใด หรือแสดงหลักฐานของบุคคลอื่นใด ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อเป็นประกันในการกลับออกไปนอกราชอาณาจักรของคนต่างด้าวดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเจ้าของพาหนะผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าว แล้วแต่กรณี มิให้ยกเลิกคืนหรือเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ หรือไม่ก็ได้

การส่งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยการติดคำสั่งไว้กับหรือประทับข้อความคำสั่งลงไว้บนตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าว และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งการแล้ว ถ้ามีการยกเลิก คินหรือเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวให้แตกต่างไปจากที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งการไว้ โดยมีได้รับความเห็นชอบจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การนั้นย่อมไม่สามารถใช้อ้างกับพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเจ้าของพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานแล้วแต่กรณี ให้กระทำการตามข้อผูกพันเดิมในตัว เอกสารหรือหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการส่งคนต่างด้าวนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ถ้าไม่ปรากฏหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นคนต่างด้าวจนกว่าผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสัญชาติไทย

การพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากผู้นั้นไม่พอใจคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่จะร้องขอต่อศาลให้พิจารณาก็ได้

ในกรณีที่มีการร้องขอต่อศาล เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ศาลแจ้งต่อพนักงานอัยการ พนักงานอัยการมีสิทธิที่จะโต้แย้งคัดค้านได้

มาตรา ๕๘ คนต่างด้าวผู้ใดไม่มีหลักฐานการเข้ามาในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามมาตรา ๑๒ (๑) หรือไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามพระราชบัญญัตินี้ และทั้งไม่มีใบสำคัญประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าคนต่างด้าวผู้นั้นเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๙ ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีอำนาจออกหมายเรียก หมายจับ หรือหมายค้น หรือจับ ค้น หรือควบคุม และให้มีอำนาจสอบสวนคดี

ความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๖๐ ในเขตท้องที่ใด รัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรที่จะยกเว้นค่าธรรมเนียมอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกระทำได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๖๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีสัญชาติไทย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ใดนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรหรือกระทำการด้วยประการใดๆ อันเป็นการอุปการะหรือช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวให้เข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ และภายในพาหนะนั้นมีคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้นได้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่สามารถรู้ได้ว่าภายในพาหนะนั้นมีคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ แม้ว่าได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว

มาตรา ๖๔ ผู้ใดรู้ว่าคนต่างด้าวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าว

นั้นพ้นจากการจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท^๓

ผู้ใดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้เข้าพักอาศัย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นรู้ว่าคนต่างด้าวดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่รู้โดยได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร แล้ว

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยาของผู้กระทำ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้^๔

มาตรา ๖๕ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๗ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ (๑) วรรคหนึ่ง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ (๓)

^๓ กรณีจะเป็นความผิดตามมาตรา ๖๔ จะต้องได้ความว่าผู้ที่จำเลยให้ที่พักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใดๆ เป็นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต และจำเลยก็ทราบแล้ว ทั้งต้องเป็นการให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุมซึ่งเป็นมูลเหตุชักจูงใจพิเศษที่เป็นองค์ประกอบของความผิด (ฎีกาที่ ๓๓๔๙/๒๕๕๖) จำเลยให้บุตรสะใภ้ซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้าพักอาศัยในบ้านเพราะมีครรภ์แก่จนคลอดเพื่อจะให้แพทย์ตรวจรักษา มิใช่ให้เข้าพักเพื่อให้พ้นจากการจับกุม ไม่มีความผิดตามมาตรา ๖๔ (ฎีกาที่ ๒๑๓/๒๕๒๖) ให้หญิงต่างด้าวทำงานเป็นหญิงบริการให้แก่ลูกค้าในสถานบริการเท่านั้น ถือไม่ได้ว่ามีเจตนาเพื่อให้หญิงดังกล่าวพ้นจากการจับกุม (ฎีกาที่ ๒๘๒๓/๒๕๕๓) แต่งงานกับคนต่างด้าวตามประเพณี และอยู่กินโดยเปิดเผยประกอบอาชีพจนมีบุตรด้วยกัน วันที่ตำรวจไปค้น ก็พบคนต่างด้าวดังกล่าวนอนเล่นอยู่หลังบ้าน ไม่ใช่การให้คนต่างด้าวเข้าพักอาศัยหรือซ่อนเร้นให้พ้นจากการจับกุม (ฎีกาที่ ๓๖๘๒/๒๕๒๔) รับคนต่างด้าวเป็นลูกจ้าง แม่ให้ที่พักอาศัยที่บ้านจำเลยก็มีเจตนาเพื่อทำงานให้จำเลยเท่านั้น ไม่ใช่ให้พ้นจากการจับกุม (ฎีกาที่ ๕๕๙๒/๒๕๔๓)

รถยนต์ที่ใช้เป็นยานพาหนะให้คนต่างด้าวโดยสารเพื่อพาคนต่างด้าวให้พ้นจากการจับกุม อันเป็นความผิดตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ถือไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด ดังกล่าวโดยตรง ไม่ริบรถยนต์ของกลาง (ฎีกาที่ ๖๗๑/๒๕๔๘, ๕๔๒๖/๒๕๓๖)

^๔ สามีภริยาตามมาตรา ๖๔ วรรคท้าย ต้องเป็นสามีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย (ฎีกาที่ ๓๔๓/๒๕๕๔)

ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๖๘ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๙ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับเรียงรายตัวคนประจำพาหนะที่มีได้นำไปมอบนั้นคนละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๐ พาหนะใดมีคนโดยสารซึ่งเป็นคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๒ (๑) เข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้น ต้องระวางโทษปรับเรียงรายตัวคนต่างด้าวคนละไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๗๑ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นเหตุ ให้คนต่างด้าวหลบหนี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๒ คนต่างด้าวผู้ใดหลบหนีไปจากพาหนะหรือหลบหนีไปในระหว่าง ส่งตัวไปยังสถานที่ใดๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุม พาหนะควบคุมตัวไว้หรือให้ส่งตัวไปตามมาตรา ๒๙ หรือหลบหนีไปในระหว่างที่ถูก กักตัวหรือควบคุมตามอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^๕

มาตรา ๗๓ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๕ ความผิดตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๒ ประกอบ ป.อ. มาตรา ๘๖ เป็น ความผิดที่ผู้กระทำมีเจตนาประสงค์ต่อผลต่างกัน และลักษณะแห่งการกระทำความผิดสามารถแยก ส่วนจากกันได้ แม้เป็นเหตุการณ์เดียวกัน ก็เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน จำเลยนำรถยนต์ รับคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนกฎหมายและถูกพนักงานเจ้าหน้าที่กักตัวไว้ไปส่ง นอกเขตพื้นที่เพื่อให้พ้นจากการจับกุม เป็นความผิดตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่งและมาตรา ๗๒ ประกอบ ป.อ. มาตรา ๘๖ หลายกรรมต่างกัน (ฎีกาที่ ๕๕๘๘/๒๕๕๓)

มาตรา ๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๕ คนต่างด้าวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ คนต่างด้าวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทและปรับอีกไม่เกินวันละสองร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๗๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการโรงแรม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๗๙ เจ้าของพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าคนต่างด้าวดังกล่าวจะกลับออกไปนอกราชอาณาจักร แต่มิให้ปรับเกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดทำลายคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งการตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง หรือทำให้คำสั่งดังกล่าวลบล้าง โดยมิเจตนามิให้เจ้าของพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานทราบถึงคำสั่งดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๘๑ คนต่างด้าวผู้ใดอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^๖

^๖ ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้วหลบหนีออกไป ถือว่าการได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเป็นอันสิ้นสุดตามมาตรา ๓๙ ถ้ากลับเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรอีกมีความผิดตามมาตรา ๘๑ (ฎีกาที่ ๓๘๖๓/๒๕๓๐)

ความผิดฐานเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตกับฐานอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตมีองค์ประกอบความผิดต่างกันและกฎหมายมีเจตนารมณ์ในการลงโทษจากการกระทำที่ต่างกัน โดยแยกการกระทำออกจากกันได้ จึงเป็นความผิดต่างกรรม (ฎีกาที่ ๙๒๔๑/๒๕๕๔)

มาตรา ๘๒ คนต่างด้าวผู้ใดหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตาม ขัดขืน หรือไม่ยอมรับทราบคำสั่งของรัฐมนตรี คณะกรรมการ อธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายซึ่งสั่งการแก่คนต่างด้าวผู้นั้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าคำสั่งตามวรรคหนึ่งเป็นคำสั่งให้กลับออกไปนอกราชอาณาจักร คนต่างด้าวผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๘๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๘๒ วรรคสอง ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ ซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อธิบดีกรมอัยการหรือผู้แทน และผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมืองหรือผู้แทนเป็นกรรมการ มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจมอบหมายให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบแทนได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบหรือเงื่อนไขประการใดๆ ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๕ ให้ถือว่าคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ แต่คงได้รับสิทธิและประโยชน์เพียงเท่าที่ปรากฏในหลักฐานการอนุญาตไว้แล้วเท่านั้น

มาตรา ๘๖ ให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้อยู่เกินเก้าสิบวันแล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แจ้งครั้งแรกต่อ

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๗(๕) ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๗ ให้เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรม ซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๘ ให้ถือว่าใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ได้ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและที่ยังสมบูรณ์อยู่เป็นใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ได้ออกให้ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๙ ให้ถือว่าหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำไว้ในใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวก่อนวันที่พระราช บัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักร เพื่อกลับเข้ามาอีกตามที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ ให้ถือว่าคนต่างด้าวซึ่งถูกสั่งให้กักตัวไว้เพื่อรอการส่งกลับอยู่แล้ว ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งถูกสั่งให้กักตัวไว้เพื่อรอการส่งกลับตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ ให้ถือว่าคำร้องต่างๆ ของคนต่างด้าวที่ค้างพิจารณาอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคำร้องที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะ กรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส.โหดระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมและค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ค่าธรรมเนียม^๗

(๑) การตรวจลงตราตามมาตรา ๑๒ (๑)		
ใช้ได้ครั้งเดียว	๒,๐๐๐	บาท
ใช้ได้หลายครั้ง	๑๐,๐๐๐	บาท
(๒) อุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒ คนละ	๒,๐๐๐	บาท
(๓) คำขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราวต่อไปตามมาตรา ๓๕ คนหนึ่ง ครั้งละ	๒,๐๐๐	บาท
(๔) อุทธรณ์ตามมาตรา ๓๖ คนละ	๒,๐๐๐	บาท
(๕) คำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก ตามมาตรา ๓๙ คนหนึ่งใช้ได้ครั้งเดียว	๒,๐๐๐	บาท
ใช้ได้หลายครั้งภายในระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่	๕,๐๐๐	บาท
(๖) คำขออนุญาตเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามมาตรา ๔๕ คนละ	๘,๐๐๐	บาท
(๗) ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๔๗ หรือ มาตรา ๕๑ ฉบับละ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ในกรณีที่ผู้ขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่เป็นคู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของคนต่างด้าว ที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือของบุคคล ที่มีสัญชาติไทย ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐	บาท
(๘) หลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักร เพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา ๕๐ (๑) คนละ	๒,๐๐๐	บาท
(๙) ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๕๐ (๒) ฉบับละ	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๐) เอกสารที่ออกให้ตามมาตรา ๕๒ ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๑๑) คำขอเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๗ คนละ	๘๐๐	บาท

^๗ ค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

ค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ

(๑) การตรวจพาหนะนอกเวลาราชการ ถ้าพาหนะ ไม่มีคนโดยสาร พาหนะหนึ่ง	ครั้งละไม่เกิน	๒๐๐	บาท
ถ้ามีคนโดยสาร ให้คิดเพิ่มขึ้น ตามรายตัวคนโดยสาร	คนละไม่เกิน	๑๐	บาท
(๒) การตรวจพาหนะ ณ ที่อื่นนอกจากที่ อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง พาหนะหนึ่ง	วันละไม่เกิน	๒๐๐	บาท
(๓) การรอกอยเพื่อตรวจพาหนะอันมิใช่ ความผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่	วันละไม่เกิน	๒๐๐	บาท
(๔) การไปนอกสถานที่ทำการเพื่อควบคุม พาหนะ พาหนะหนึ่ง	วันละไม่เกิน	๒๐๐	บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรได้ทวีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีบทบัญญัติต่างๆ ที่ไม่ทันสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเสียใหม่ ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงของประเทศและเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๔ หน้า ๔๕ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕

มาตรา ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๒)

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก รถยนต์รทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์รทหาร และหมายความรวมถึงรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^๒

“เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในรถหรือผู้มีสิทธิครอบครองรถตามสัญญาเช่าซื้อ และหมายความรวมถึงผู้นำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศเข้ามาใช้ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวด้วย

“ผู้ประสบภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยเนื่องจากรถที่ใช้หรืออยู่ในทางหรือเนื่องจากสิ่งที่ยกหรือติดตั้งในรถนั้น และหมายความรวมถึงทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยซึ่งถึงแก่ความตายด้วย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยอันเกิดจากรถ

“ผู้ซึ่งอยู่ในรถ” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในหรือบนหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งกำลังขึ้นหรือกำลังลงจากรถนั้นด้วย

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการประเภทประกันภัยรถ

“ค่าเสียหายเบื้องต้น” หมายความว่า ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการศพ รวมทั้งค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยในเบื้องต้น ทั้งนี้ ตามรายการและจำนวนเงินที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง^๓

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ค่าเสียหายเบื้องต้น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

“เครื่องหมาย” (ยกเลิก)^๔

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้ประสบภัย
จากรถ^๕

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการประกันภัยหรือผู้ซึ่งอธิบดี
กรมการประกันภัยมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้
บังคับได้^๖

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครอง
ผู้ประสบภัยจากรถ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ผู้แทนกระทรวง
กลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย* ผู้แทนกรมตำรวจ
ผู้ซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
มอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมนายหน้าประกันภัย ผู้แทนสมาคมประกันวินาศภัย
ผู้แทนสมาคมโรงพยาบาลเอกชน ผู้แทนแพทยสภา และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกินสี่คนซึ่ง
คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ อธิบดีกรมการประกันภัยเป็นกรรมการและเลขานุการ
และผู้ช่วยกรรมการสำนักนายทะเบียนคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถเป็นกรรมการและผู้ช่วย
เลขานุการ

^๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “เครื่องหมาย” ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย
จากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๕ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “คณะกรรมการ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจาก
รถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

^๖ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๐

* แก้ไขคำว่า “ผู้แทนกรมการปกครอง” เป็น “ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย”
โดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็น
ไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการประกันภัย เศรษฐศาสตร์ การแพทย์ หรือกฎหมาย^๗

มาตรา ๖ ทวิ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้^๘

(๑) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๐ และประกาศตามมาตรา ๑๐

(๒) กำหนดมาตรฐานกลางของรายการและจำนวนเงินค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่บริษัทหรือกองทุนต้องจ่ายให้แก่ผู้ประสบภัย

(๓) พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นและหรือเงินอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือเกี่ยวกับรายการและจำนวนเงินค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามที่นายทะเบียนขอความเห็นหรือตามที่ผู้ประสบภัยร้องขอ

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๖ ตริ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้^๙

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

^๗ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

^๘ มาตรา ๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

^๙ มาตรา ๖ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๖ จัตวา ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลในประเภทเดียวกันตามมาตรา ๖ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนและให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเพิ่มขึ้นนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น^{๑๐}

มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่^{๑๑}

มาตรา ๖ ฉ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด^{๑๒}

มาตรา ๖ สัตต ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๖ ฉ มาใช้บังคับโดยอนุโลม^{๑๓}

^{๑๐} มาตรา ๖ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๑} มาตรา ๖ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๒} มาตรา ๖ ฉ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๓} มาตรา ๖ สัตต เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๖ อัญญัติ ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกให้บริษัท สถานพยาบาล หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการให้ใช้จ่าย จากกองทุน^{๑๔}

หมวด ๑ การประกันความเสียหาย

มาตรา ๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัท

จำนวนเงินเอาประกันภัย ให้กำหนดตามชนิด ประเภท และขนาดของรถ แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

สำหรับรถที่เจ้าของรถได้จัดให้มีการประกันภัยความเสียหายต่อผู้ประสบภัย โดยเอาประกันภัยครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สิน ตามชนิด ประเภท และขนาดของรถที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการประกัน ความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยอีก^{๑๕}

มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๓

(๑) รถสำหรับเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และรถ สำหรับผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

^{๑๔} มาตรา ๖ อัญญัติ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๕} มาตรา ๓ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

เพียงแต่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในรถ แต่ไม่ได้เป็นผู้ใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ มีรถไว้เพื่อ ให้เช่าซื้อเท่านั้น ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยตามมาตรา ๓ (ฎีกาที่ ๓๔๓๓/๒๕๕๖)

(๒) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่
เลขานุการพระราชวังกำหนด

(๓) รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล
กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรถยนต์
ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

(๔) รถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ รถที่จดทะเบียนในต่างประเทศและนำเข้ามาใช้ในราชอาณาจักร
เป็นการชั่วคราวโดยเจ้าของรถไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เจ้าของรถ
ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัย ทั้งนี้ ตามจำนวนเงิน หลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บริษัทต้องรับประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘
แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำ
ของคณะกรรมการ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดให้ข้อความในกรมธรรม์ประกันภัยหรือ
อัตราเบี้ยประกันภัยแตกต่างกันตามชนิด ประเภทหรือขนาดของรถ หรือลักษณะของ
ผู้เอาประกันภัยก็ได้^{๑๖}

ให้บริษัทรายงานการรับประกันความเสียหายตามวรรคหนึ่งต่อนายทะเบียนตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด^{๑๗}

มาตรา ๑๐ ทวิ ให้จัดตั้ง “บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด” ขึ้น
มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้^{๑๘}

(๑) ให้บริการเกี่ยวกับการรับคำร้องขอและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือเงิน
ต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินกิจการตามที่บริษัทหรือสำนักงานกองทุน
ทดแทนผู้ประสบภัยจะได้มอบหมาย

^{๑๖} มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๐

^{๑๗} มาตรา ๑๐ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๘} มาตรา ๑๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๐

(๒) ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเฉพาะการประกันภัยรถตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

(๓) ดำเนินกิจการอื่นตามที่กำหนดในหนังสือบริคณห์สนธิ

บริษัททุกบริษัทต้องเข้าชื่อถือหุ้นในการจัดตั้ง การเพิ่มทุน และดำเนินการใดๆ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด

ในการจัดตั้งบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ให้รัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาให้บริษัทเข้าชื่อถือหุ้น และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้อธิบดีกรมการประกันภัยรวบรวมหุ้นที่มีผู้เข้าชื่อถือหุ้นไว้แล้วเพื่อกำหนดจำนวนหุ้นจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับ และกำหนดรายชื่อผู้เป็นคณะกรรมการและพนักงานสอบบัญชีชุดแรกของบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ตลอดจนข้อความและขั้นตอนอื่นที่จำเป็นต้องมีในการจดทะเบียนบริษัทส่งไปจดทะเบียนบริษัท และให้ผู้มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดำเนินการต่อไปตามบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้ถือว่าบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และเป็นบริษัทประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัยนับแต่ได้จดทะเบียนดังกล่าว

ในระหว่างที่บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ยังมีได้มีการรับประกันวินาศภัย มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการต้องมีหลักทรัพย์ และเงินสำรองวางไว้กับนายทะเบียน และการต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัยมาใช้บังคับ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีก่อน

การแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการของบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมการประกันภัยก่อน และในกรณีที่ปรากฏหลักฐานต่ออธิบดีกรมการประกันภัยว่ากรรมการผู้จัดการมีพฤติการณ์ที่ไม่สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ให้อธิบดีกรมการประกันภัยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจถอดถอนกรรมการผู้จัดการออกจากตำแหน่งได้ และให้อธิบดีกรมการประกันภัยมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการชั่วคราวจนกว่าบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด จะแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการคนใหม่

ทุกรอบสามเดือนบริษัทต้องออกเงินสมทบเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัทกลาง
คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ตามสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยที่บริษัทได้รับการ
รับประกันภัยตามพระราชบัญญัตินี้ ในแต่ละสามเดือนที่ผ่านมา ในอัตราและวิธีการ
ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

เงินสมทบที่บริษัทจ่ายนั้นให้นำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้
ตามประมวลรัษฎากรได้

บริษัทต้องมอบหมายการรับคำร้องขอและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือเงินต่างๆ
ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ดำเนินการ
แทนบริษัทด้วย และให้บริษัททุกบริษัทปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจและการจัดสรร
เงินเพื่อสำรองจ่ายค่าสินไหมทดแทนแทนบริษัทตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการของ
บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด กำหนด

มาตรา ๑๐ ตี บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐ ทวิ
ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในส่วนที่
เกี่ยวกับการประกันรถยนต์ของบริษัทนั้นได้

ให้บริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องผูกพันตามกรรมธรรม์
ประกันภัยรถยนต์ที่บริษัทได้ออกให้แก่ผู้เอาประกันภัยต่อไปจนกว่ากรรมธรรม์ประกันภัย
รถยนต์ดังกล่าวจะหมดอายุ^{๑๙}

มาตรา ๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ไม่ได้จัดให้มีการประกัน
ความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘

มาตรา ๑๒ เจ้าของรถหรือผู้ใช้รถต้องเก็บรักษาหลักฐานแสดงการมีประกัน
ความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ไว้ให้พร้อมที่จะแสดงต่อเจ้าพนักงานได้
ทุกเวลาที่ใช้รถ เว้นแต่กรณีรถคันดังกล่าวได้จดทะเบียนหรือชำระภาษีประจำปีสำหรับ
รถตามมาตรา ๑๙ แล้ว^{๒๐}

^{๑๙} มาตรา ๑๐ ตี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๐

^{๒๐} มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่บริษัทหรือเจ้าของรถบอกละเมิดกรรมธรรม์ประกันภัยก่อนครบกำหนดการคุ้มครองไม่ว่าด้วยเหตุใด บริษัทต้องแจ้งการบอกละเมิดนั้นให้นายทะเบียนทราบ

การแจ้งการบอกละเมิด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด^{๒๑}

มาตรา ๑๔ การประกันตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ต้องมีข้อกำหนดให้มีการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

เมื่อมีการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยตามมาตรา ๗ วรรคสอง แล้วหลักเกณฑ์ วิธีจ่าย และระยะเวลาการจ่ายค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้น ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด^{๒๒}

มาตรา ๑๕ กรรมธรรม์ประกันภัยหรือเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งมีข้อความระบุถึงความรับผิดชอบของบริษัทแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ บริษัทจะยกเป็นข้อต่อสู้เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบต่อผู้ประสบภัยในการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นมิได้

มาตรา ๑๖ บริษัทจะยกเอาเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์หรือการฝ่าฝืนเงื่อนไขของกรรมธรรม์ประกันภัยระหว่างบริษัทกับเจ้าของรถ หรือการได้บอกละเมิดกรรมธรรม์ประกันภัยกับเจ้าของรถ เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบต่อผู้ประสบภัยในการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นมิได้ เว้นแต่บริษัทได้มีหนังสือแจ้งการบอกละเมิดกรรมธรรม์ประกันภัยให้เจ้าของรถ และนายทะเบียนทราบล่วงหน้า

การบอกละเมิดกรรมธรรม์ประกันภัยให้มีผลเมื่อครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่บริษัทได้มีหนังสือแจ้งการละเมิดกรรมธรรม์ประกันภัยไปยังผู้เอาประกันภัยตามภูมิลำเนาที่ทราบครั้งสุดท้ายโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

^{๒๑} มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๒๒} มาตรา ๑๔ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๑๗ บริษัทจะยกเอาความทุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบในการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยมิได้

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่รถซึ่งเจ้าของรถได้เอาประกันภัยไว้กับบริษัทได้โอนไปยังบุคคลอื่นโดยผลของกฎหมายว่าด้วยมรดกหรือโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ให้ผู้ได้มาซึ่งรถดังกล่าวมีฐานะเสมือนเป็นผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยนั้น และบริษัทต้องรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวต่อไปตลอดอายุของกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังเหลืออยู่

มาตรา ๑๙ ในการรับจดทะเบียนรถยนต์หรือการรับชำระภาษีรถยนต์ประจำปีตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้นายทะเบียนตามกฎหมายดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบว่ามีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ แล้ว จึงจะรับจดทะเบียนรถยนต์หรือรับชำระภาษีรถยนต์ประจำปีได้

ในกรณีที่ไม่ปรากฏว่ามีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ ให้นายทะเบียนตามกฎหมายดังกล่าวจัดให้มีการทำประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ โดยให้นายทะเบียนตามกฎหมายดังกล่าวมีสิทธิเรียกค่าตอบแทนได้ไม่เกินร้อยละห้าแล้วให้เจ้าของรถได้รับส่วนลดร้อยละเจ็ดจากค่าตอบแทนที่นายทะเบียนตามกฎหมายนั้นได้รับจากบริษัทในอัตราร้อยละสิบสองหรือตามอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เงินค่าตอบแทนร้อยละห้าที่นายทะเบียนตามกฎหมายดังกล่าวได้รับ ไม่ต้องส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน และสามารถนำไปใช้จ่ายได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบ^{๒๓}

^{๒๓} มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔)

หมวด ๒ ค่าสินไหมทดแทน^{๒๔}

มาตรา ๒๐ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัยจากอุบัติเหตุที่บริษัทได้รับประกันภัยไว้ ให้บริษัทจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้ประสบภัย

ความเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น การร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น และการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๒๕}

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่บริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ ให้แก่ผู้ประสบภัย หรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวนที่ต้องจ่าย ให้ผู้ประสบภัยแจ้งการไม่ได้รับชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นหรือการได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นไม่ครบจำนวนจากบริษัทต่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ การได้รับชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ ไม่ตัดสิทธิผู้ประสบภัยที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

^{๒๔} ชื่อหมวด ๒ ค่าสินไหมทดแทน แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๐

^{๒๕} บริษัทผู้รับประกันภัยรถยนต์มีหน้าที่ต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย จะขอเอาเงินที่ผู้ประสบภัยได้รับชดใช้ตามสัญญาประกันชีวิตมาหักไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องนิติสัมพันธ์ตามสัญญาระหว่างผู้ประสบภัยกับบริษัทประกันชีวิต (ฎีกาที่ ๔๘๖๐/๒๕๓๙)

สิทธิของผู้ประสบภัยตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และสิทธิของผู้ประกันตนตาม พ.ร.บ. ประกันสังคมฯ เป็นสิทธิตามกฎหมายแต่ละฉบับ มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนที่แตกต่างกัน การก่อให้เกิดสิทธิจากเบี้ยประกันภัยและเงินสทบและการจ่ายเงินแก่ผู้มีสิทธิได้รับก็ต่างกันไปตามกฎหมายแต่ละฉบับ ทั้งตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และตาม พ.ร.บ. ประกันสังคมฯ ก็ไม่ได้บัญญัติตัดสิทธิมิให้ผู้ที่ได้รับเงินตามกฎหมายอื่นแล้วมารับค่าเสียหายเบื้องต้นหรือประโยชน์ทดแทนอีก จึงมีได้หมายความว่าเมื่อมีสิทธิได้รับตามกฎหมายฉบับหนึ่งแล้วจะไม่มีสิทธิได้รับตามกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง (ฎีกาที่ ๒๑๑๐/๒๕๕๑)

มาตรา ๒๓ ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้ประสบภัยจากรถในกรณีดังต่อไปนี้ให้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุน^{๒๖}

(๑) รถนั้นมีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ และเจ้าของรถไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย หรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน

(๒) รถนั้นมีได้อยู่ในความครอบครองของเจ้าของรถในขณะที่เกิดเหตุเพราะถูกยกยอก น้อโงง กรรโชก ลักทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ และได้มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

(๓) รถนั้นไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถและมีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘

(๔) รถนั้นมิใช่ผู้ขับหลบหนีไปหรือไม่อาจทราบได้ว่าความเสียหายเกิดจากรถคันใด

(๕) บริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ ให้แก่ผู้ประสบภัย หรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน หรือ

(๖) รถตามมาตรา ๘ ที่มีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่รถตั้งแต่สองคันขึ้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยซึ่งอยู่ในรถ ให้บริษัทที่รับประกันภัยรถแต่ละคันจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยซึ่งอยู่ในรถคันที่เอาประกันภัยไว้กับบริษัท^{๒๗}

^{๒๖} มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๒๗} ผู้โดยสารในรถยนต์ของโจทก์ประสบภัยได้รับบาดเจ็บ ไม่ใช่เกิดจากการกระทำของจำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์ของจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓ ไม่ได้เป็นเจ้าของรถที่กระทำโดยจงใจ หรือประทุพติเลินเล่ออย่างร้ายแรง และไม่ใช่ว่าผู้ขับที่รถที่จะถูกไล่เบียดตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง โจทก์จ่ายค่ารักษาพยาบาลเป็นค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้โดยสารในรถยนต์ของโจทก์ไปแล้ว จึงมีสิทธิไปเรียกร้องเอาแก่บริษัทที่รับประกันภัยรถยนต์โดยสารของโจทก์ ซึ่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยตามมาตรา ๒๔ โจทก์ไม่ใช่ผู้ประสบภัยและไม่อาจรับช่วงสิทธิของผู้ประสบภัยหรือใช้สิทธิไล่เบียดเรียกร้องเอาค่าเสียหายเบื้องต้นที่โจทก์จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยจากจำเลยที่ ๓ ได้ (ฎีกาที่ ๕๑๒๗/๒๕๔๖)

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง แต่ผู้ประกบภัยมิใช่เป็นผู้ซึ่งอยู่ในรถ ให้บริษัทดังกล่าว ร่วมกันจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกบภัยทุกคนโดยเฉลี่ยจ่ายในอัตราส่วนที่เท่ากัน สำหรับกรณีตามมาตรา ๒๓ ให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประกบภัยจ่ายหรือ ร่วมจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกบภัยตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ ให้บริษัทหรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประกบภัยจ่ายค่าเสียหาย เบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ให้แก่ผู้ประกบภัยให้เสร็จสิ้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิดชอบ

ให้ถือว่าค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าสินไหมทดแทนตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่เจ้าของรถหรือบริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ ผู้ประกบภัยหรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกบภัยไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๕) แล้วแต่กรณี หรือกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกบภัยเพราะเหตุตาม มาตรา ๒๓ (๓) หรือ (๔) เมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประกบภัยได้จ่ายค่าเสียหาย เบื้องต้นให้แก่ผู้ประกบภัยตามมาตรา ๒๕ แล้ว ให้นายทะเบียนเรียกเงินตามจำนวนที่ได้ จ่ายไปคืนจากเจ้าของรถหรือบริษัท แล้วแต่กรณี รวมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบของ จำนวนค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายจากกองทุนส่งเข้าสมทบกองทุนอีกต่างหาก เว้นแต่ กรณีที่ความเสียหายเกิดแก่ผู้ประกบภัยเพราะเหตุตามมาตรา ๒๓ (๔) และเจ้าของรถ หรือบริษัทไม่ทราบถึงเหตุนั้นโดยสุจริตหรือเจ้าของรถที่กรมธรรม์หมดอายุแต่ยังไม่เกิน สามสิบวันโดยเจ้าของรถไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงการทำประกันภัย หรือในกรณีอื่นที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด นายทะเบียนอาจงดหรือลดเงินเพิ่มลงได้

หลักเกณฑ์ในการเรียกเงินคืน การงดและลดเงินเพิ่ม ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด^{๒๔}

มาตรา ๒๗ การขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประกบภัย ต้องร้องขอภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีความเสียหายเกิดขึ้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีตามมาตรา ๒๓ (๑) และ (๓) ให้นายทะเบียนยึดรถที่ ก่อให้เกิดความเสียหายไว้ได้หากมิได้มีการยึดรถนั้นไว้ตามกฎหมายอื่นอยู่ก่อนแล้ว

^{๒๔} มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประกบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

จนกว่าเจ้าของรถจะได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจนครบจำนวน หรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นคืนกองทุนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งจากนายทะเบียน และหากมีการยึดรถนั้นตามกฎหมายอื่นอยู่ก่อนแล้ว ให้กรมการประกันภัยมีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินนั้นหากมีการขายทอดตลาด

มาตรา ๒๕ รถที่ยึดไว้ตามมาตรา ๒๔ ให้นายทะเบียนมีอำนาจขายทอดตลาดได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่เจ้าของรถตามมาตรา ๒๓ (๑) ไม่จ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายจากกองทุนแทนตน คืนให้แก่กองทุนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งจากนายทะเบียน

(๒) กรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และนายทะเบียนได้ประกาศหาตัวเจ้าของรถโดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของนายทะเบียนซึ่งได้ยึดรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายไว้ และประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่จำหน่ายในท้องถิ่นที่เกิดเหตุอย่างน้อยสองวันติดต่อกัน แต่เจ้าของรถไม่ปรากฏตัวต่อนายทะเบียน ซึ่งได้ยึดรถนั้นไว้ภายในสามสิบวันนับแต่วันแรกที่ประกาศในหนังสือพิมพ์

มาตรา ๓๐ วิธีการยึดรถตามมาตรา ๒๔ และการขายทอดตลาดรถตามมาตรา ๒๕ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดรถตามมาตรา ๒๕ ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายในการยึดและการขายทอดตลาด และจ่ายเป็นค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยหรือจ่ายคืนให้แก่กองทุน แล้วแต่กรณี ถ้ามีเงินเหลือเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของรถ ในกรณีที่ไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้กรมการประกันภัยเก็บรักษาเงินนั้นไว้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และถ้าเจ้าของรถไม่เรียกเงินนั้นคืน ภายในห้าปีนับจากวันที่ขายทอดตลาดให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลภายนอกหรือเกิดขึ้นเพราะความจงใจหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าของรถ ผู้ขับขี่รถ ผู้ซึ่งอยู่ในรถ หรือผู้ประสบภัย เมื่อบริษัทได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นหรือค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยหรือเมื่อหน่วยงานตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘ (๔) ได้จ่ายเงินคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ ไปแล้วเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้บริษัทหรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย หรือหน่วยงานตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘ (๔) แล้วแต่กรณี มีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลดังกล่าวหรือมี

สิทธิเรียกให้ผู้ประสมภยคืนเงินดังกล่าวได้^{๒๙}

วรรคสอง (ยกเลิก)^{๓๐}

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่นายทะเบียนได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสมภยสำหรับความเสียหายที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ซึ่งไม่ได้เอาประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ ให้หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘ (๔) แล้วแต่กรณี ส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากเงินกองทุนคืนให้แก่กองทุน

การจ่ายเงินคืนกองทุนสำหรับรถตามมาตรา ๘ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด^{๓๑}

หมวด ๓

กองทุนทดแทนผู้ประสมภย

มาตรา ๓๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า “กองทุนทดแทนผู้ประสมภย” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสมภยเมื่อมีกรณีตามมาตรา ๒๓ และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

^{๒๙} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสมภยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้รับประกันภัยฟองไล่เบี้ยเรียกค่าเสียหายเอาจากผู้รับประกันภัยด้วยกันต้องใช้อายุความ ๒ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๘๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๑๕๙๘/๒๕๕๒)

ฟองใช้สิทธิไล่เบี้ยตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง เนื่องมาจากมูลเหตุละเมิด การจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นที่สำนักงานคุ้มครองผู้เอาประกันภัยซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงพระโขนง ไม่ใช่ต้นเหตุพิพาทอันเป็นที่มาแห่งการโต้แย้งสิทธิต่อโจทก์ เป็นเพียงสิทธิที่โจทก์จะใช้สิทธิไล่เบี้ยมูลคดีจึงไม่ได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลแขวงพระโขนง โจทก์จะเสนอคำฟ้องต่อศาลแขวงพระโขนงไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๔๓๗/๒๕๕๐)

^{๓๐} มาตรา ๓๑ วรรคสอง ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสมภยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๓๑} มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสมภยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

กองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินที่บริษัทจ่ายสมทบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๓๖ และเงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา ๓๖ ทวิ^{๓๒}

(๓) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๖) ดอกผลของเงินกองทุน

(๗) เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินที่ได้มาตาม (๔) และ (๕)

(๘) เงินรายได้อื่นๆ

เงินและทรัพย์สินดังกล่าวให้เป็นของกรมการประกันภัยเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๔ ให้มีสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยขึ้นในกรมการประกันภัยเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับกองทุน^{๓๓}

สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละสามสิบห้าของดอกผลของเงินกองทุนต่อปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและค่าใช้จ่ายอื่นของสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย^{๓๔}

การเบิกจ่าย การเก็บรักษา การจัดการกองทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและอัตราเบี้ยประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และค่าใช้จ่ายอื่นของสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

^{๓๒} มาตรา ๓๓ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

^{๓๓} มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

^{๓๔} มาตรา ๓๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓๕ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๒๓ เกิดขึ้นและผู้ประสพภัยไม่อาจขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากเจ้าของรถที่มีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายหรือบริษัทได้ ให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัยจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสพภัยจากกองทุนเมื่อผู้ประสพภัยได้นำหลักฐานสำเนาบันทึกประจำวันของพนักงานสอบสวนมาแสดง พร้อมกับการยื่นคำขอ^{๓๕}

การร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุนและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ ให้บริษัทจ่ายเงินสมทบให้แก่กองทุนทุกรอบสามเดือน ในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของเบี้ยประกันภัยที่ได้รับจากผู้เอาประกันภัยในแต่ละสามเดือน เงินสมทบที่บริษัทจ่ายนั้นให้นำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรได้

การเรียกเก็บและการจ่ายเงินสมทบจากบริษัท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๓๖}

มาตรา ๓๖ ทวิ บริษัทใดไม่จ่ายเงินสมทบให้แก่กองทุนให้ถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๓๖ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินสมทบที่ไม่ได้จ่าย^{๓๗}

^{๓๕} มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสพภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๓๖} มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสพภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

^{๓๗} มาตรา ๓๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสพภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๗ เจ้าของรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท^{๓๘}

มาตรา ๓๘ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐ ทวิ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนห้าหมื่นบาท^{๓๙}

มาตรา ๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท^{๔๐}

มาตรา ๔๐ เจ้าของรถหรือผู้ใช้รถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ หรือบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๔๑}

มาตรา ๔๑ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามความในมาตรา ๑๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท^{๔๒}

^{๓๘} มาตรา ๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ความผิดฐานเป็นเจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ ไม่จัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยตามมาตรา ๓๗ ประกอบมาตรา ๗ ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าของรถ แต่ฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายให้เห็นว่าจำเลยเป็นเจ้าของรถคันที่ไม่ได้จัดให้มีการประกันความเสียหาย จึงเป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) จำเลยให้การรับสารภาพก็ไม่อาจลงโทษได้ (ฎีกาที่ ๑๘๘/๒๕๕๙)

^{๓๙} มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๐} มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๑} มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๒} มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔๒ (ยกเลิก)^{๔๓}

มาตรา ๔๓ (ยกเลิก)^{๔๔}

มาตรา ๔๔ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือเจ้าของรถหรือบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท^{๔๕}

มาตรา ๔๕ ผู้ได้ยื่นคำขอรับชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นหรือค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริต หรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จเพื่อขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นหรือค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๔๖}

มาตรา ๔๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้นายทะเบียนมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้และเมื่อได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ให้เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินการจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยตามพระราชบัญญัตินี้ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และก่อนพ้นระยะเวลาดังกล่าวมิให้ถือว่าเจ้าของรถนั้นไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๙

^{๔๓} มาตรา ๔๒ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๔} มาตรา ๔๓ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๕} มาตรา ๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๖} มาตรา ๔๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ให้บทบัญญัติมาตรา ๒๓ (๕) มีผลใช้บังคับกับรถที่เจ้าของรถได้จัดให้มีการประกันความเสียหายไว้แล้วตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘

ภายใต้บังคับวรรคสอง บทบัญญัติมาตรา ๒๓ ยังมีให้ใช้บังคับจนกว่าจะพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปรากฏว่าอุบัติเหตุอันเกิดจากรถได้ทวีจำนวนขึ้นในแต่ละปี เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประสบภัยดังกล่าวไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายหรือได้รับชดเชยค่าเสียหายไม่คุ้มกับความเสียหายที่ได้รับจริง และหากผู้ประสบภัยจะใช้สิทธิทางแพ่งเรียกร้องค่าเสียหายก็จะต้องใช้เวลาดำเนินคดียาวนาน ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับการชดเชยค่าเสียหายและได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันท่วงที สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ
ยาสูบ
พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕
เป็นปีที่ ๒๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป*

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๑๑๗ หน้า ๙๖๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติยาสูบ พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๒) พระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๐

(๓) พระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๒

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ต้นยาสูบ” หมายความว่า พืชนิโคเทียนาตาแบกัม (NICOTIANATABACUM)

“พันธุ์ยาสูบพื้นเมือง” หมายความว่า ต้นยาสูบที่ปลูกในประเทศไทยมาแต่ดั้งเดิม และเมื่อบ่มด้วยแดดแล้วใบเป็นสีน้ำตาล

“ใบยา” หมายความว่า ใบยาสดหรือใบยาแห้งของต้นยาสูบ

“ยาอัด” หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นยาสูบซึ่งได้ป่นหรือย่อยและทำเป็นแผ่นโดยมีวัตถุอื่นเจือปนด้วยหรือไม่ก็ตาม^๒

“ยาเส้น” หมายความว่า ใบยาหรือยาอัดซึ่งได้หั่นเป็นเส้นและแห้งแล้ว

“ยาสูบ” หมายความว่า บุหรี่ซิการ์ แรต บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้นปรง และให้รวมตลอดถึงยาเคี้ยวด้วย

“บุหรี่ยีการ์แรต” หมายความว่า ยาเส้นหรือยาเส้นปรง ไม่ว่าจะมียาแห้งหรือยาอัดเจือปนหรือไม่ ซึ่งมวนด้วยกระดาษหรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษ หรือใบยาแห้งหรือยาอัด^๓

“บุหรี่ยีการ์” หมายความว่า ใบยาแห้งหรือยาอัด ซึ่งมวนด้วยใบยาแห้งหรือยาอัด^๔

“บุหรี่อื่น” หมายความว่า ยาเส้นหรือยาเส้นปรง ซึ่งมวนด้วยใบตอง กลีบบัว กาบหมาก ใบมะกา ใบจาก หรือวัตถุอื่นที่มีใช้กระดาษหรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษ

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ยาอัด” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “บุหรี่ยีการ์แรต” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑

^๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “บุหรี่ยีการ์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑

และที่มีใช้ใบยาแห้งหรือยาอัด^๕

“ยาเส้นปรุง” หมายความว่า ใบยาซึ่งมิใช่ใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองหรือยาอัดซึ่งได้หั่นเป็นเส้นและปรุงหรือปนด้วยวัตถุอื่นนอกจากน้ำ^๖

“ยาเคี้ยว” หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของใบยาแห้งนอกจากใบยาแห้งพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง ซึ่งได้ปรุงหรือปนด้วยวัตถุอื่นนอกจากน้ำเพื่ออมหรือเคี้ยว^๗

“ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเพาะปลูกต้นยาสูบ

“ผู้บ่มใบยา” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการบ่มใบยาสดเป็นใบยาแห้ง

“โรงบ่มใบยา” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างซึ่งใช้บ่มใบยา

“สถานบ่มใบยา” หมายความว่า สถานที่ตั้งโรงบ่มใบยาและให้รวมตลอดถึงสถานที่ซึ่งใช้เกี่ยวกับการซื้อขายหรือเก็บใบยาซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันด้วย

“ผู้อบใบยา” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการอบใบยาแห้งด้วยเครื่องจักรเพื่อปรับระดับความชื้น

“โรงอบใบยา” หมายความว่า โรงเรือนซึ่งติดตั้งเครื่องอบใบยาและให้รวมตลอดถึงโรงเรือนที่เก็บใบยาแห้งในบริเวณเดียวกันด้วย

“ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำยาอัดยาเส้นหรือยาสูบเพื่อการค้า

“โรงอุตสาหกรรมยาสูบ” หมายความว่า สถานที่ซึ่งใช้ในการทำยาอัดยาเส้นหรือยาสูบเพื่อการค้า และให้รวมตลอดถึงบริเวณแห่งสถานที่นั้นด้วย

“ซอง” หมายความว่า รวมตลอดถึง ห่อ กะทอ กระจับปี่ กล่อง ขวด หรือสิ่งอื่นซึ่งใช้บรรจุหรือผูกมัดยาเส้นหรือยาสูบ

“แสดมปียาสูบ” หมายความว่า รวมตลอดถึงเครื่องหมายอย่างอื่นที่ใช้แทนแสดมปียาสูบ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพสามิต

^๕ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “บุหรือื่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑

^๖ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ยาเส้นปรุง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑

^๗ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ยาเคี้ยว” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ทวิ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เสียค่าแสตมป์ยาสูบในอัตราทั้งตามมูลค่าและตามปริมาณ ให้เสียค่าแสตมป์ยาสูบในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า^๔

มาตรา ๕ ตริ การเสียค่าแสตมป์ยาสูบตามมูลค่านั้น ให้ถือมูลค่าตาม (๑) และ (๒) โดยให้รวมค่าแสตมป์ยาสูบที่พึงต้องชำระด้วย ดังนี้^๕

(๑) ในกรณียาเส้นที่ทำในราชอาณาจักร ให้ถือตามราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบ

ในกรณีไม่มีราคาขายยาเส้น ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบ หรือราคาขายยาเส้น ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบมีหลายราคา ให้ถือตามราคาที่ยุติประกาศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศมูลค่าของยาเส้นที่ผลิตในราชอาณาจักร เพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าแสตมป์ยาสูบ โดยกำหนดจากราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบในตลาดปกติได้

ในกรณียาสูบที่ทำในราชอาณาจักร ให้ถือตามราคาขายยาสูบตามที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ เป็นราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบ

(๒) ในกรณียาเส้นหรือยาสูบที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ถือราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาเส้นหรือยาสูบ บวกด้วยอากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน และภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กำหนดในหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร

ในกรณีที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดอัตราอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่นให้นำอากรขาเข้าที่ได้รับยกเว้นหรือลดอัตราดังกล่าวมารวมในการคำนวณมูลค่าตาม (๒) ด้วย

^๔ มาตรา ๕ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

^๕ มาตรา ๕ ตริ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ตาม (๒) ได้แก่ ราคาขายเส้นหรือยาสูบที่บวกด้วยค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรในราชอาณาจักร ทั้งนี้ เว้นแต่

(ก) ในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาดสำหรับยาเส้นหรือยาสูบประเภทใดประเภทหนึ่ง ต้องเสียอากรตามราคาเป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ก็ให้ถือราคานั้นเป็นราคาขายเส้นหรือยาสูบในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรประเมินราคาเพื่อเสียอากรขาเข้าใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาขายเส้นหรือยาสูบในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

มาตรา ๕ จัตวา เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมูลค่าของยาเส้นหรือยาสูบให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับราคาขายยาเส้นหรือยาสูบต่ออธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายตามแบบและภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด^{๑๐}

มาตรา ๕ เบญจ ในกรณียาเส้นหรือยาสูบที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้กรมศุลกากรเรียกเก็บค่าแสตมป์ยาสูบเพื่อกรมสรรพสามิตก็ได้^{๑๑}

มาตรา ๖ ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งใช้พันธุ์ยาสูบใดๆ ได้ตามที่เห็นสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่สถานีทดลองปลูกพันธุ์ยาสูบ

มาตรา ๗ ผู้ใดทำการเพาะปลูกต้นยาสูบ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการเพาะปลูกต้นยาสูบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้สิ้นอายุเมื่อครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกต้นยาสูบพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง^{๑๒}

^{๑๐} มาตรา ๕ จัตวา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

^{๑๑} มาตรา ๕ เบญจ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

^{๑๒} มาตรา ๗ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบจำหน่ายใบยาสดแก่ผู้อื่นนอกจากผู้บ่มใบยาตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การจำหน่ายใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองหรือใบยาที่ผู้บ่มใบยาไม่รับซื้อ

มาตรา ๙ ผู้ใดตั้งสถานีบ่มใบยาหรือสร้างโรงบ่มใบยาเพิ่มจำนวนขึ้นต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการสร้างสถานีบ่มใบยาหรือโรงบ่มใบยา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้มีอายุตลอดไป

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ตั้งสถานีบ่มใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง

มาตรา ๑๐ ผู้ใดทำการบ่มใบยา ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการรับซื้อใบยาสด การบ่มใบยา การเก็บรักษาใบยาแห้ง ตลอดทั้งการทำบัญชี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้มีอายุเมื่อครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้บ่มใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง หรือใบยาพันธุ์ยาสูบอื่น ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา^{๑๓}

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้บ่มใบยาจำหน่ายใบยาแห้งแก่ผู้อื่นนอกจากผู้ซื้อใบยาตามมาตรา ๒๕ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การจำหน่ายใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง

มาตรา ๑๒ ผู้ใดตั้งโรงอบใบยาหรือเพิ่มจำนวนเครื่องอบใบยาต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการสร้างโรงอบใบยา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้มีอายุตลอดไป

^{๑๓} มาตรา ๑๐ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

มาตรา ๑๓ ผู้ใดทำการอบไอบยา ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการอบไอบยา การเก็บรักษา ไอบยา ตลอดทั้งการทำบัญชี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด โดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้สิ้นอายุเมื่อครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันออกใบ อนุญาต

มาตรา ๑๔ ผู้ใดทำการหั่นไอบยา ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือต้องได้รับอนุญาตตามประกาศที่อธิบดีกำหนด

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกต้นยาสูบพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองที่หั่นไอบยา พันธุ์ยาสูบพื้นเมือง^{๑๔}

มาตรา ๑๕ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดราคาไอบยา การซื้อขายไอบยา ให้เป็นไปตามราคาที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ การประกอบอุตสาหกรรมบุหรีชิกาแรตเป็นการผูกขาดของรัฐ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการประกอบอุตสาหกรรม ยาสูบ การนำยาอัด ยาเส้น หรือยาสูบออกจากโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ตลอดทั้งการทำ บัญชี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้สิ้นอายุเมื่อสิ้นปีประตติทิน

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกต้นยาสูบพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองซึ่งทำ ยาเส้นจากไอบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองที่ตนปลูกได้เอง^{๑๕}

มาตรา ๑๘ ให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบบรรจุยาเส้นหรือยาสูบในซองและ ปิดแสดมปียาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ ก่อนนำออกจากโรงอุตสาหกรรมยาสูบ นอกจาก ยาเส้นที่ทำจากไอบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง^{๑๖}

ยาเส้นหรือยาสูบที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกไปขายนอกราชอาณาจักรไม่ต้องปิด แสดมปียาสูบ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๔} มาตรา ๑๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

^{๑๕} มาตรา ๑๗ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

^{๑๖} มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๑๘ ทวิ (ยกเลิก)^{๑๗}

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดมียาสูบที่มีได้ปิดแสดมปียาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ในครอบครองเกินกว่าห้าร้อยกรัมนอกจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ

ให้ผู้มียาสูบที่ไม่ต้องปิดแสดมปียาสูบหรือผู้มียาสูบที่ปิดแสดมปียาสูบตามพระราชบัญญัติยาสูบ พุทธศักราช ๒๔๘๖ เกินกว่าห้าร้อยกรัม ปิดแสดมปียาสูบให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดมียาเส้นที่มีได้ปิดแสดมปียาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ในครอบครองเกินกว่าหนึ่งกิโลกรัมนอกจากยาเส้นที่ทำจากใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ

ให้ผู้มียาเส้นที่ไม่ต้องปิดแสดมปียาสูบหรือผู้มียาเส้นที่ปิดแสดมปียาสูบตามพระราชบัญญัติยาสูบ พุทธศักราช ๒๔๘๖ เกินหนึ่งกิโลกรัม ปิดแสดมปียาสูบให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ^{๑๘}

มาตรา ๒๑ ผู้ใดขายยาเส้นหรือยาสูบ หรือนำยาเส้นหรือยาสูบออกแสดงเพื่อขายต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการรับยาเส้นหรือยาสูบมาขาย การขาย หรือการนำออกแสดงเพื่อขาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้สิ้นอายุเมื่อสิ้นปีประติทิน

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ขาย และผู้ขายหรือผู้นำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งยาเส้นที่ทำจากใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง^{๑๙}

มาตรา ๒๒ การขายยาเส้นต้องขายทั้งซองห้ามแบ่งขาย นอกจากยาเส้นที่ทำจากใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง^{๒๐}

มาตรา ๒๓ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดราคายาสูบ

การขายยาสูบห้ามมิให้ขายเกินราคาที่อธิบดีประกาศกำหนด

^{๑๗} มาตรา ๑๘ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

^{๑๘} มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

^{๑๙} มาตรา ๒๑ วรยศี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

^{๒๐} มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งยาเส้นหรือยาสูบที่มีได้ปิด
แสดงบียาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากยาเส้นที่ทำจากใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง^{๒๑}

ให้ผู้มียาเส้นไว้เพื่อขายที่ไม่ต้องปิดแสดงบียาสูบหรือผู้ขายยาเส้นหรือยาสูบที่ปิด
แสดงบียาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ พุทธศักราช ๒๔๘๖ ปิดแสดงบียาสูบให้ถูกต้อง
ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดซื้อใบยาแห้งจากผู้บ่มใบยา ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี
การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการซื้อใบยาแห้ง ตลอดทั้ง
การทำบัญชี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราช
กิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้สิ้นอายุเมื่อสิ้นปีประติทิน

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การซื้อใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง

มาตรา ๒๖ (ยกเลิก)^{๒๒}

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น
หรือยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี
หรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี

การขออนุญาต การออกใบอนุญาตและเงื่อนไขว่าด้วยการนำสิ่งของตามมาตรา
นี้เข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดี
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขออนุญาตนำสิ่งของตามมาตรานี้เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเป็นตัวอย่าง
สินค้า หรือมีไว้เพื่อการค้าตามจำนวนอันสมควร จะขอเมื่อสิ่งของนั้นมาถึงด่านศุลกากร
แล้วก็ได้

เฉพาะยาเส้นหรือยาสูบให้ปิดแสดงบียาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนที่จะรับ
มอบไปจากเจ้าพนักงานศุลกากร เว้นแต่อธิบดีจะอนุญาตให้ปิดภายหลังตามเงื่อนไขที่
อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้อธิบดีมีอำนาจผ่อนผันผู้เดินทางในบางกรณีนำยาเส้นหรือยาสูบ
ติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร และจะ
ผ่อนผันไม่ต้องปิดแสดงบียาสูบด้วยก็ได้ การผ่อนผันให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๑} มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

^{๒๒} มาตรา ๒๖ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

มาตรา ๒๕ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ในกรณีที่ใบอนุญาตหายหรือชำรุดเสียหายมาก ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขอใบแทนใบอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตหายหรือชำรุดเสียหายมาก

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเปลี่ยนสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

การขอและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๑ การโอนใบอนุญาตจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

การขอและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ใบอนุญาตที่ได้ออกให้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ผู้ใดทำยาเส้นเพื่อการค้าหรือขายยาเส้นอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะดำเนินการต่อไป ให้ขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๓ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดไม่เกินหกเดือน หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาต

(๑) ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งเช่นนั้นให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้ที่ถูกสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้ถูกสั่งดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานปิดคำสั่งไว้ ณ สถานที่ที่ปรากฏในใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

มาตรา ๓๔ ผู้ถูกสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตต่อรัฐมนตรีได้ โดยยื่นอุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือ

เจ้าพนักงานผู้ออกไปอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยชี้ขาดของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๕ ยาเส้นหรือยาสูบที่ยังมีเหลืออยู่ในวันที่ถูกสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้ผู้ที่ถูกสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง

มาตรา ๓๖ ผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วจะขออนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง

มาตรา ๓๗ เมื่อเจ้าพนักงานต้องการทราบชนิดและปริมาณของเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ใบยา ยาเส้น ยาสูบ หรือต้องการทราบรายละเอียดในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเพาะปลูกต้นยาสูบ การบ่มใบยา การอบใบยา การประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ให้ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ ผู้บ่มใบยา ผู้อบใบยา หรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ แล้วแต่กรณี แจ้งให้เจ้าพนักงานทราบ

มาตรา ๓๘ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเข้าตรวจสถานีบ่มใบยา โรงอบใบยา หรือโรงอุตสาหกรรมยาสูบ รวมตลอดทั้งเอกสารและบัญชีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในระหว่างเวลาทำงาน และมีอำนาจที่จะเข้าควบคุมสถานีบ่มใบยา โรงอบใบยา หรือโรงอุตสาหกรรมยาสูบ แล้วแต่กรณี เพื่อให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้บ่มใบยา ผู้อบใบยา หรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้^{๒๓}

มาตรา ๓๙ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเข้าตรวจที่เพาะปลูกต้นยาสูบ สถานที่ขายยาเส้นหรือยาสูบ ระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และมีอำนาจตรวจบัญชีเอกสารเกี่ยวกับการเพาะปลูกต้นยาสูบ การขายยาเส้นหรือยาสูบ รวมตลอดทั้งยาเส้นหรือยาสูบที่มีไว้ด้วย

ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ ผู้ขายยาเส้นหรือยาสูบ ต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรานี้

มาตรา ๔๐ ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่จับกุมและปราบปรามตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจยึดยาเส้นหรือยาสูบของผู้กระทำผิดหรือของผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งหีบห่อยาเส้นหรือยาสูบนั้น

^{๒๓} มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

ยาเส้นหรือยาสูบรวมทั้งหีบห่อที่ได้ยึดไว้ตามความในวรรคแรก ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของ หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลไม่พิพากษาให้ริบและผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันยึด หรือวันทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมสรรพสามิต

ถ้ายาเส้นหรือยาสูบที่ยึดไว้วันนั้นจะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะเกินค่าของยาเส้นหรือยาสูบ อธิบดีหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีจะจัดการขายทอดตลาดยาเส้นหรือยาสูบรวมทั้งหีบห่อก่อนถึงกำหนดตามความในวรรคสองก็ได้ ได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนยาเส้นหรือยาสูบนั้น

มาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจจัดให้มีขึ้น เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกซึ่งแสดมปียาสูบ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ การปิดและขีดฆ่าแสดมปียาสูบให้เป็นไปตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งแสดมปียาสูบปลอมหรือใช้แล้วเพื่อขายหรือเพื่อนำออกใช้โดยรู้ว่าเป็นแสดมปียาสูบปลอมหรือใช้แล้ว^{๒๔}

มาตรา ๔๔ เมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น ยาสูบ หรือเครื่องอุปกรณ์ในคดีกระทำผิดพระราชบัญญัตินี้รวมทั้งหีบห่อ ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเป็นของกรมสรรพสามิต

^{๒๔} แสดมปียาสูบมีผู้อื่นทำปลอมขึ้นและได้ถูกนำมาปิดอยู่บนซองของยาสูบแต่ละซองแล้ว จำเลยมียาสูบแต่ละซองดังกล่าวไว้เพื่อขาย ซึ่งในการขายยาสูบแต่ละซองนั้นแม้จะมีแสดมปียาสูบปลอมปิดอยู่บนซองของยาสูบด้วยก็ถือไม่ได้ว่าจำเลยมีเจตนาที่จะมีแสดมปียาสูบปลอมดวงนั้นๆ ไว้เพื่อขายตามความหมายในมาตรา ๔๓ แห่ง พ.ร.บ. ยาสูบฯ เพราะบทมาตราดังกล่าวมุ่งประสงค์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีแสดมปียาสูบปลอมไว้ในความครอบครองเพื่อขายหรือเพื่อนำออกใช้เท่านั้น หาได้ประสงค์ที่จะลงโทษผู้ที่มีแสดมปียาสูบซึ่งมีผู้อื่นทำปลอมขึ้นแล้วนำมาปิดแสดงอยู่บนซองของยาสูบไม่การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ยาสูบฯ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๓ แต่การที่จำเลยมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่ปิดแสดมปียาสูบปลอมเท่ากับว่าจำเลยมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่มีได้ปิดแสดมปียาสูบตามกฎหมาย อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง, ๒๔ วรรคหนึ่ง, ๔๙, ๕๐ (ฎีกาที่ ๑๐๘๗๙/๒๕๕๕, ๖๖/๒๕๔๘, ๖๓๘๗/๒๕๔๕)

บุหรีชีกาแรตและเครื่องอุปกรณ์ในการผลิตบุหรีชีกาแรตในคดีกระทำผิดบทบัญญัติมาตรา ๑๗ หรือบุหรีชีกาแรตในคดีกระทำผิดบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๗ รวมทั้งหีบห่อ ให้ศาลสั่งริบเป็นของกรมสรรพสามิต

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๔๕ ทวิ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบใดไม่แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับราคาขายยาเส้นหรือยาสูบตามมาตรา ๕ จัตวา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบใดแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับราคาขายยาเส้นหรือยาสูบตามมาตรา ๕ จัตวา อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๒๕}

มาตรา ๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ วรรคสอง มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ วรรคสอง มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท^{๒๖}

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท^{๒๗}

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับสิบเท่าของค่าแสดมปียาสูบที่จะต้องปิด หรือที่ยังขาดอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท ถ้าเป็นบุหรีชีกาแรตที่ผลิตในประเทศและมีได้มีประกาศกำหนดราคาขายปลีกไว้ ต้องระวางโทษปรับกัมลสองบาท แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท^{๒๘}

^{๒๕} มาตรา ๔๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

^{๒๖} มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

^{๒๗} มาตรา ๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

^{๒๘} มาตรา ๔๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

การที่จำเลยลักลอบนำบุหรีชีกาแรตต่างประเทศที่ยังมิได้เสียค่าภาษีและยังมิได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้องจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษีศุลกากรและโดยเจตนาจะฉ้อค่าภาษีและมีบุหรีชีกาแรตจำนวนเดียวกันโดยมิได้ปิดแสดมปียาสูบตาม พ.ร.บ. ยาสูบฯ ในวันเวลาเดียวกัน เป็นการกระทำที่จำเลยมีเจตนาในผลของการกระทำเป็นอย่างเดียวกัน คือ การหลีกเลี่ยงที่จะไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรและปิดแสดมปียาสูบตามกฎหมาย แม้การกระทำของจำเลยจะ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับสี่เท่าของค่าแสดมปียาสูบที่จะต้องปิด หรือที่ยังขาดอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท ถ้าเป็นบุหรี่ยาสูบที่ผลิตในประเทศและมีได้มีประกาศกำหนดราคาขายปลีกไว้ ต้องระวางโทษปรับสามเท่าของค่าแสดมปียาสูบ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท^{๒๔}

ผิดต่อกฎหมายหลายบทก็เป็นการกระทำโดยเจตนาเดียวกัน จึงเป็นความผิดกรรมเดียว ต้องลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. ศุลกากรฯ มาตรา ๒๗ ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุด (ฎีกาที่ ๖๔๔๒/๒๕๕๐)

พ.ร.บ. ยาสูบฯ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดมียาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบไว้ในครอบครองเกินห้าร้อยกรัม ซึ่งหมายความว่า ถ้าบุคคลใดมียาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบไว้ในความครอบครองไม่เกินห้าร้อยกรัม ผู้นั้นไม่มีความผิด แต่ปรากฏว่าจำเลยมียาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบไว้ในความครอบครองถึง ๒,๙๗๐ กรัม อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ดังกล่าวแล้ว จึงไม่มียาสูบที่จำเลยอาจมีไว้ในครอบครองได้โดยไม่เป็นความผิดอีก และในการคิดค่าปรับต้องคิดจากจำนวนยาสูบ ๒,๙๗๐ กรัม มิใช่คิดจากส่วนที่เกินห้าร้อยกรัม (ฎีกาที่ ๔๐๐๕/๒๕๓๒, ๑๓๓๓/๒๕๓๒)

^{๒๕} มาตรา ๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

ความผิดฐานมียาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบไว้ในครอบครองเกินกว่าห้าร้อยกรัมตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง, ๔๙ และฐานมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง, ๕๐ แม้โจทก์จะแยกฟ้องจำเลยมาเป็นคนละข้อหาโดยอ้าง ป.อ. มาตรา ๙๑ และจำเลยให้การรับสารภาพ แต่การที่จำเลยมียาสูบจำนวนเดียวกันไว้ในความครอบครองไม่ว่าโดยการมีไว้เพื่อขายหรือโดยยาสูบนั้นมีน้ำหนักเกินกว่าห้าร้อยกรัมก็เป็นการกระทำที่มุ่งประสงค์ต่อผลอย่างเดียวกัน คือ การหลีกเลี่ยงไม่เสียภาษีอากรตามกฎหมายโดยการไม่ปิดแสดมปียาสูบ ถือได้ว่าการกระทำของจำเลยในความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวเป็นการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ต้องลงโทษฐานมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบตาม พ.ร.บ. ยาสูบฯ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง, ๕๐ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตาม ป.อ. มาตรา ๙๐ (ฎีกาที่ ๗๔๐๔/๒๕๕๓, ๘๗๑/๒๕๕๓) แต่การมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งยาสูบที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมเป็นการทำความผิดตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า ซึ่งมีองค์ประกอบความผิดแตกต่างจากความผิดฐานมียาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบไว้ในครอบครองเกินกว่าห้าร้อยกรัม และฐานมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่ได้ปิดแสดมปียาสูบ อันเป็นการทำความผิดตาม พ.ร.บ. ยาสูบฯ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง, ๔๙ และมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง, ๕๐ และมีโทษทางอาญาคนละฉบับกัน จึงสามารถแยกการกระทำแต่ละอย่างต่างหากจากกันได้ ถือเป็น การทำความผิดต่างกรรมกัน (ฎีกาที่ ๘๒๔๑/๒๕๕๔, ๗๔๐๔/๒๕๕๓)

มาตรา ๕๑ (ยกเลิก)^{๓๐}

มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียวให้ออริบตีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอริบตีมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ชื่อหรือรับยาสูบที่ผลิตในต่างประเทศ โดยมีผู้ลักลอบนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากรขาเข้าไว้ในความครอบครอง และยาสูบนั้นมิได้ปิดแสตมป์ยาสูบ กับมียาสูบจำนวนเดียวกันไว้เพื่อขาย แม้การกระทำนั้นจะผิดต่อ พ.ร.บ. ยาสูบฯ และ พ.ร.บ. ศุลกากรฯ แต่เป็นการกระทำที่มุ่งประสงค์ต่อผลอย่างเดียวกัน คือ การหลีกเลี่ยงที่จะไม่ต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมาย ถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตาม พ.ร.บ. ศุลกากรฯ มาตรา ๒๗ ทวิ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด (ฎีกาที่ ๕๒๔๗/๒๕๔๘ , ๗๙๑/๒๕๓๖) โดยโทษปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วตาม พ.ร.บ. ศุลกากรฯ มาตรา ๒๗ ทวิ คำว่า “อากร” ตามบทบัญญัติดังกล่าวหมายถึง ค่าอากรในทางศุลกากรเท่านั้น ไม่ได้หมายความถึง ภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีตามกฎหมายอื่นด้วย (ฎีกาที่ ๑๐๘๒๒/๒๕๕๕ , ๔๐๖๓/๒๕๕๔, ๗๙๑/๒๕๓๖)

การมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่ผลิตในต่างประเทศโดยมิได้ปิดแสตมป์ยาสูบ สุราต่างประเทศ ที่มีได้ปิดแสตมป์สุราและสินค้าที่ยังมิได้เสียภาษีสรรพสามิต กับมีไฟไว้ในครอบครอง แม้จะยึดของกลางทั้งหมดได้ในคราวเดียวกัน แต่การกระทำความผิดแต่ละข้อหาเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายต่างพระราชบัญญัติโดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลแตกต่างกัน สามารถแยกการกระทำแต่ละความผิดได้ จึงเป็นการกระทำความผิดหลายกรรม รวม ๔ กระทง ไม่ใช่เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท (ฎีกาที่ ๘๒๙๙/๒๕๔๐)

พ.ร.บ. ยาสูบฯ มาตรา ๕๐ ผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับสิบห้าเท่าของค่าแสตมป์ยาสูบที่จะต้องปิดหรือที่ยังขาดอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท เป็นการกำหนดโทษปรับไว้ตายตัว ศาลจึงกำหนดโทษปรับน้อยกว่าสิบห้าเท่าของค่าแสตมป์ยาสูบที่จะต้องปิดไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๒๔๔๑/๒๕๔๗, ๗๑๘๔/๒๕๔๐)

^{๓๐} มาตรา ๕๑ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

มาตรา ๕๕ ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการกรมสรรพสามิตเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่จับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ

หมายเลข	รายการ	อัตรา
๑	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ตั้งสถานีบ่มใบยา	สถานีละ ๑,๐๐๐ บาท
๒	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ผู้บ่มใบยา	๒๐ บาท ต่อ ๑ โรงบ่ม
๓	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ตั้งโรงอบใบยา	โรงละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๔	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ผู้อบใบยา	๑,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ เครื่องอบ
๕	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ	
	(๑) บุหรี่ซิกาเรต ^{๓๑}	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
	(๒) บุหรี่ซิการ์	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
	(๓) ยาอัด	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
	(๔) ยาเส้น	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
	(๕) ยาเส้นปรุง	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
	(๖) บุหรี่อื่น	ฉบับละ ๒๕๐ บาท
	(๗) ยาเคี้ยว	ฉบับละ ๒๕๐ บาท
๖	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขายยาเส้นหรือยาสูบ ยาเส้น	
	ประเภท ๑ ขายโดยไม่จำกัด จำนวน	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
	ประเภท ๒ ขายครั้งละไม่เกิน น้ำหนัก ๒ กิโลกรัม	ฉบับละ ๑๐ บาท

^{๓๑} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ หมายเลข ๕ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

หมายเลข	รายการ	อัตรา
	ประเภท ๓ ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ ขายยาเส้นที่ทำจาก ใบยาที่ปลูกเอง ยาสูบ ^{๓๒}	ฉบับละ ๑๐ บาท
	ประเภท ๑ ขายโดยไม่จำกัด จำนวน	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
	ประเภท ๒ ขายครั้งละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ มวน ถ้าเป็นยาเส้นปรุง หรือยาเคี้ยว ครั้งละ ไม่เกินสิบกิโลกรัม ^{๓๓}	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
	ประเภท ๓ ขายครั้งละไม่เกิน ๑,๐๐๐ มวน ถ้าเป็น ยาเส้นปรุงหรือ ยาเคี้ยว ครั้งละไม่เกิน ๒๐๐ กรัม ^{๓๔}	ฉบับละ ๔๐ บาท
๗	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ซื้อใบยาแห้ง	ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
๘	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต นำใบยาแห้งออกนอกเขตจังหวัด ^{๓๕}	ฉบับละ ๕๐ บาท

^{๓๒} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสดมปียาสูบ หมายเลข ๖ ยาสูบ ประเภท ๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๓๓} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสดมปียาสูบ หมายเลข ๖ ยาสูบ ประเภท ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๓๔} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสดมปียาสูบ หมายเลข ๖ ยาสูบ ประเภท ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๓๕} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสดมปียาสูบ หมายเลข ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

หมายเลข	รายการ	อัตรา
๙	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต นำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น หรือ ยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกไป นอกราชอาณาจักร ^{๓๖}	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
๑๐	ค่าธรรมเนียมการเปลี่ยน สถานที่ที่ระบุไว้ใน ใบอนุญาต ^{๓๗}	ฉบับละ ๑ ใน ๔ ของค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตนั้นๆ แต่ไม่ต่ำกว่าห้าบาท
๑๑	ค่าธรรมเนียมการโอน ใบอนุญาต ^{๓๘}	ฉบับละ ๑ ใน ๔ ของค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตนั้นๆ แต่ไม่ต่ำกว่าห้าบาท
๑๒	ค่าธรรมเนียมการออก ใบแทนใบอนุญาต ^{๓๙}	ฉบับละ ๑ ใน ๑๐ ของค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตนั้นๆ แต่ไม่ต่ำกว่าห้าบาท

^{๓๖} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ หมายเลข ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๓๗} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ หมายเลข ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๓๘} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ หมายเลข ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๓๙} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ หมายเลข ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

หมายเลข	รายการ	อัตรา
๑๓	ค่าแสตมป์ยาสูบ สำหรับยาเส้น และยาสูบ ^{๑๐}	ตามมูลค้ำร้อยละ ๑๐ หรือ ๓ บาท ต่อปริมาณ หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยยาสูบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ได้ใช้มาเป็นเวลานานถึง ๒๐ ปี และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมถึง ๒ ครั้ง ถึงกระนั้นก็ยังไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ค่าธรรมเนียมค่าแสตมป์ยาสูบ ได้กำหนดไว้ตามค้ำน้ำเงินในสมัยนั้นและบทกำหนดโทษยังต่ำกว่าที่ควรอยู่มาก นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมอีกหลายประการ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยยาสูบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

^{๑๐} บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าแสตมป์ยาสูบ หมายเลข ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

พระราชบัญญัติ
รธนตร์
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยรธนตร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรธนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒”*

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป^๑

* เดิมพระราชบัญญัตินี้ชื่อ “พระราชบัญญัติรธนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒” ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติรธนตร์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้เปลี่ยนชื่อเป็น “พระราชบัญญัติรธนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒” และให้แก้ไขคำว่า “รธนตร์” “รตจักรยานยนตร์” และ “เครื่องยนตร์” ในพระราชบัญญัตินี้เป็นคำว่า “รธนตร์” “รตจักรยานยนตร์” และ “เครื่องยนตร์” ทุกแห่ง

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๗๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓
  - (๒) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๔
  - (๓) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕
  - (๔) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗
  - (๕) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒)
  - (๖) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘
  - (๗) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙
  - (๘) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๑
  - (๙) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๑
  - (๑๐) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๔
  - (๑๑) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๑) พุทธศักราช ๒๔๘๔
  - (๑๒) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔
  - (๑๓) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๒
  - (๑๔) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๓
  - (๑๕) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๖
  - (๑๖) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒
  - (๑๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔
  - (๑๘) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ พ.ศ. ๒๕๑๖
  - (๑๙) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖
  - (๒๐) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๑๗
- บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“รถยนต์” หมายความว่า รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล

“รถยนต์สาธารณะ” หมายความว่า

(๑) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่ใช้รับจ้างระหว่างจังหวัดโดยรับส่งคนโดยสารได้เฉพาะที่นายทะเบียนกำหนด

(๒) รถยนต์รับจ้าง ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนต์สาธารณะอื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทาง

“รถยนต์บริการ” หมายความว่า รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ดังต่อไปนี้

(๑) รถยนต์บริการธุรกิจ ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ใช้บรรทุกคนโดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่งหรือสถานีรถไฟกับโรงแรมที่พักอาศัยที่ทำการของผู้โดยสาร หรือที่ทำการของผู้บริการธุรกิจนั้น

(๒) รถยนต์บริการทัศนอาจร ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว

(๓) รถยนต์บริการให้เช่า ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่จัดไว้ให้เช่าซึ่งมิใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสิ่งของ

“รถยนต์ส่วนบุคคล” หมายความว่า^๒

(๑) รถยนต์หนึ่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน

(๒) รถยนต์หนึ่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ และให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์ด้วย

“รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่มีได้ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร^๓

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถยนต์ส่วนบุคคล” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

“รถจักรยานยนต์สาธารณะ” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารแต่ไม่หมายรวมถึงรถจักรยานยนต์ที่มีพวงข้างและรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์^๔

“รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

“รถบดถนน” หมายความว่า รถที่ใช้ในการบดอัดวัสดุบนพื้นให้แน่น และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง หรือใช้รถอื่นลากจูง

“รถแทรกเตอร์” หมายความว่า รถที่มีล้อหรือสายพาน และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง เป็นเครื่องจักรกลขั้นพื้นฐานในงานที่เกี่ยวกับการขุด ดัก ดันหรือจุดลาก เป็นต้น หรือรถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

“ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการตามพระราชบัญญัตินี้^๕

“นายทะเบียน” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน^๖

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก^๗

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและผู้ตรวจการ กับออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้^๘

^๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์สาธารณะ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^๕ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้ตรวจการ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^๖ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “นายทะเบียน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^๗ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “อธิบดี” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^๘ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

(๑) ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถที่จะรับจดทะเบียนเป็นรถประเภทต่าง ๆ เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลง ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถสำหรับรถประเภทดังกล่าว และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนรถและใบคู่มือจดทะเบียนรถที่ได้เปลี่ยนแปลงแล้ว

(๒) เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถและการใช้เครื่องอุปกรณ์ดังกล่าว เช่น โคม เครื่องมองหลัง แตร เครื่องระงับเสียง ท่อไอเสีย เครื่องสัญญาณไฟ เครื่องปั้มน้ำฝนและเครื่องอุปกรณ์อื่นที่จำเป็น

(๓) เครื่องสื่อสาร และการใช้เครื่องสื่อสารระหว่างรถกับศูนย์บริการหรือสถานี่อื่น

(๔) แผ่นป้ายทะเบียนรถ เครื่องหมายประเภทรถและเครื่องหมายอื่น รวมทั้งวิธีแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายดังกล่าว

(๕) สีและเครื่องหมายสำหรับรถยนต์สาธารณะ

(๖) น้ำหนักบรรทุกทุกอย่าง และจำนวนคนโดยสารอย่างมาก สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลและรถยนต์สาธารณะ

(๗) เงื่อนไขในการใช้ล้อยางตัน

(๘) ประเภท ขนาด และน้ำหนักของรถที่จะไม่ให้เดินบนทางที่มีใช้ทางหลวง

(๙) เงื่อนไขในการใช้รถที่มีล้ออื่นนอกจากล้อยางเดินบนทางที่มีใช้ทางหลวง

(๑๐) ประเภทรถที่ต้องกำหนดอายุการใช้ในเขตที่กำหนด

(๑๑) ประเภทรถที่ห้ามใช้เดินในเขตที่กำหนด

(๑๒) การงดรับจดทะเบียนรถประเภทใดประเภทหนึ่งในเขตที่กำหนด

(๑๓) จำนวนรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด จังหวัดต้นทางและจังหวัดปลายทางสำหรับรถยนต์ดังกล่าว

(๑๔) อัตราค่าจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารหรือค่าบริการอื่น สำหรับรถยนต์สาธารณะและรถจักรยานยนต์สาธารณะ^๙

(๑๕) เครื่องแต่งกาย เครื่องหมาย ประวัติคนขับรถ บัตรประจำตัวคนขับรถ และการแสดงบัตรประจำตัวคนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร และรถจักรยานยนต์สาธารณะ^{๑๐}

^๙ มาตรา ๕ (๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๑๐} มาตรา ๕ (๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๑๕/๑) ข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร^{๑๑}

(๑๖) หลักสูตรและอุปกรณ์การสอนและการฝึกหัดขับรถของโรงเรียนฝึกหัดขับรถ

(๑๗) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้^{๑๒}

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินตามมาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน^{๑๓}

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมีได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่รถที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักรชั่วคราว โดยที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร แต่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่ผู้นำเข้ามีสัญชาติ

^{๑๑} มาตรา ๕ (๑๕/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๑๒} มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๑๓} มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

แม้ว่ารถยนต์สามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้ด้วยการส่งมอบ แต่รถยนต์เป็นพาหนะที่มีกฎหมายควบคุม การนำไปใช้ต้องจดทะเบียนและเสียภาษีให้ถูกต้องก่อนตาม พ.ร.บ. รถยนต์ฯ มาตรา ๖ จึงอาจมีการฟ้องขอให้จดทะเบียนโอนทะเบียนรถยนต์ได้ (ฎีกาที่ ๖๒๖๗/๒๕๕๑, ๘๐๒/๒๕๔๖, ๘๓๑๘/๒๕๔๓) ปัจจุบันรถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว เป็นทรัพย์สินที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย และกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๑๗/๑ พ.ร.บ. รถยนต์ฯ

มาตรา ๗ รถที่จะจอดทะเบียนได้ต้อง

(๑) เป็นรถที่มีส่วนควบและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ

(๒) ผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียน หรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่จอดทะเบียนแล้ว^{๑๔}

ในกรณีที่จอดทะเบียนเป็นรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ หรือรถยนต์บริการทัศนาจร รถนั้นต้องมีลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้จอดทะเบียนต้องแจ้งสถานที่เก็บรถยนต์สาธารณะ หรือรถยนต์บริการซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจอดทะเบียน

(๑) รถสำหรับเฉพาะพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(๒) รถของกรมตำรวจที่จอดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด^{๑๕}

(๓) รถของสำนักพระราชวังที่จอดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

(๔) รถที่เจ้าของแจ้งการไม่ใช้รถตามมาตรา ๓๔

(๕) รถที่ผู้ผลิตหรือประกอบเพื่อจำหน่ายหรือที่ผู้นำเข้าเพื่อจำหน่าย ผลิตประกอบ หรือนำเข้า และยังมีได้จำหน่ายให้แก่ผู้อื่น

มาตรา ๙ รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ^{๑๖}

(๑) รถดับเพลิง

(๒) รถพยาบาลที่มีใช้เป็นรถสำหรับรับจ้าง

^{๑๔} มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.

๒๕๓๐

^{๑๕} มาตรา ๘ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^{๑๖} มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

(๓) รถของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไร^{๑๗}

(๔) รถบดถนนของรัฐวิสาหกิจ

(๕) รถแทรกเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ

(๖) รถของสภาภาษาไทย

(๗) รถของบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต คณะผู้แทนทางกงสุล องค์การระหว่างประเทศ หรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย

(๘) รถใช้งานเกษตรกรรมตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา เว้นแต่เจ้าของรถมีความประสงค์จะนำรถไปใช้ในท้องที่อื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่นั้นได้^{๑๘}

ในกรณีที่ผู้ขอเป็นคนต่างด้าวและไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีถิ่นที่อยู่

การขอจดทะเบียนและการออกใบคู่มือจดทะเบียนรถให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๐/๑ ให้อธิบดีนำหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการหรือเป็นที่นิยม ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงออกเปิดประมูลเป็นการทั่วไป และให้ถือว่าราคาสูงสุดที่มีผู้เสนอเป็นอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการใช้หมายเลขทะเบียนนั้น^{๑๙}

การเปิดประมูลและการจดทะเบียนรถตามหมายเลขทะเบียนดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรานี้ให้นำเข้ากองทุนตาม มาตรา ๑๐/๒

^{๑๗} มาตรา ๙ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๑๘} มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๑๙} มาตรา ๑๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๑๐/๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมการขนส่งทางบก เรียกว่า “กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุน และส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอันเกิดจากการใช้รถใช้ถนน ประกอบด้วย^{๒๐}

- (๑) เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๑๐/๑
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๓) ดอกผลและรายได้จากกองทุน
- (๔) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

ให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร และผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนสองคนเป็นกรรมการและอธิบดีกรมการขนส่งทางบกเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

การดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ การบริหารกองทุนและการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนเสนอขออนุมัติการใช้จ่ายเงินภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองงบการเงินแล้ว ให้ทำบันทึกรายงานผลเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐/๓ ให้นำทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้เจ้าของรถนำหมายเลขทะเบียนที่ออกให้สำหรับรถคันหนึ่งมาใช้กับรถอีกคันหนึ่ง หรือนำหมายเลขทะเบียนที่ยังไม่เคยออกให้สำหรับรถคันใดมาใช้กับรถที่จดทะเบียนแล้วได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด^{๒๑}

^{๒๐} มาตรา ๑๐/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๑} มาตรา ๑๐/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๑๑ รถที่จดทะเบียนแล้ว ต้องมีและแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่ารถนั้นมีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่น ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถนั้นจนกว่าจะจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าเจ้าของรถไม่อาจจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกได้ ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนรถนั้น

เจ้าของรถมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งของนายทะเบียน

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลงการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้และใช้รถนั้น เว้นแต่เจ้าของรถนำรถไปให้นายทะเบียนตรวจสอบสภาพก่อน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ารถที่เปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้ ให้สั่งเจ้าของรถแก้ไขและนำรถไปให้ตรวจสอบสภาพก่อนใช้ การตรวจสอบสภาพดังกล่าวให้นายทะเบียนสั่งให้เจ้าของรถนำรถไปให้ตรวจสอบสภาพ ณ สถานตรวจสอบสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่ารถนั้นปลอดภัยในเวลาใช้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียน และใบคู่มือจดทะเบียนรถนั้นด้วย^{๒๒}

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการเห็นว่ารถใดในขณะที่ใช้มีลักษณะที่เห็นได้ว่าน่าจะไม่ปลอดภัยในการใช้ ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถ

^{๒๒} มาตรา ๑๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

นำรถนั้นไปให้นายทะเบียน หรือสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตรวจสภาพภายในเวลาที่กำหนดได้^{๒๓}

มาตรา ๑๕ ทวิ การตรวจสภาพรถตามมาตรา ๗ (๒) มาตรา ๑๔ วรรคสอง มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๒๔}

มาตรา ๑๖ ในการย้ายรถไปไว้ต่างท้องที่ ให้เจ้าของรถแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้าย

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการโอนรถที่จดทะเบียนแล้ว ผู้โอนและผู้รับโอนต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน

ในกรณีที่ผู้รับโอนจะนำรถตามวรรคหนึ่งออกนอกราชอาณาจักรภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งด้วย

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง และการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗/๑ รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว ให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย^{๒๕}

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ การจำนองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องแจ้งจดทะเบียนจำนองต่อนายทะเบียน พร้อมกับการเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนตามเงื่อนไข วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ในการนำรถออกนอกราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การนำรถออกนอกราชอาณาจักรโดยได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

(๒) การรับจ้างบรรทุกคนโดยสารออกนอกราชอาณาจักร แล้วนำรถกลับเข้ามาตามปกติกิจ

^{๒๓} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๒๔} มาตรา ๑๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^{๒๕} มาตรา ๑๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๕ ในการอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ในการให้นายทะเบียนอนุญาตและจะให้นายทะเบียนยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติหรือไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นๆ ก็ได้ ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๐ ผู้ได้สั่งหรือนำรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย หรือผลิตหรือประกอบรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถขึ้นใหม่เพื่อจำหน่าย ผู้นั้นต้องส่งบัญชีประจำเดือนในการรับและจำหน่ายรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถให้นายทะเบียนภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

บัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การใช้รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร หรือรถจักรยานยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว^{๒๖}

(๒) การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้นให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

(๓) การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร

(๓ ทวิ) การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อย กิโลกรัม เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล^{๒๗}

(๔) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถยนต์อื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทางรับจ้างรับคนโดยสารซึ่งเสียค่าโดยสารเป็นรายตัวตามรายการในทางที่ได้รับอนุญาตให้มีรถยนต์โดยสารประจำทางหรือในเขตจากทางนั้นไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร

^{๒๖} มาตรา ๒๑ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๒๗} มาตรา ๒๑ (๓ ทวิ) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่เป็นการรับจ้างรับส่งนักเรียน คนงาน นักท่องเที่ยว หรือการรับส่งผู้โดยสาร เป็นครั้งคราวซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก นายทะเบียน

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าในท้องที่ใดการประกอบการรับจ้างบรรทุก คนโดยสารโดยใช้รถยนต์บรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด สมควรให้ดำเนินการโดยบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ และต้องได้รับ ใบอนุญาตจากนายทะเบียน ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาระบุท้องที่สำหรับ การรับจ้างดังกล่าว

ประกาศตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร โดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่าง จังหวัดซึ่งได้จดทะเบียนอยู่ก่อนวันประกาศจนกว่าจะพ้นสามปีนับแต่วันประกาศ

กำหนดเวลาสามปีตามวรรคสอง ถ้ามีเหตุผลสมควร รัฐมนตรีอาจขยายออกไป ได้อีกครั้งละไม่เกินสองปี แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ การขยายระยะเวลาให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓/๑ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถจักรยานยนต์เพื่อรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร เว้นแต่รถจักรยานยนต์นั้นได้จดทะเบียนเป็นรถจักรยานยนต์สาธารณะ^{๒๔}

ผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้เมื่อมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงและระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๐

กฎกระทรวงตามวรรคสองต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำจังหวัด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลรถยนต์ การจราจร หรือการขนส่ง และบุคคลอื่นตามจำนวนที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่กำหนดสถานที่หรือรับคนโดยสาร เส้นทางหรือท้องที่ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร และหลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรองการใช้รถจักรยานยนต์สาธารณะให้กับผู้ประสงค์จะจดทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะเพื่อ

^{๒๔} มาตรา ๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

นำไปแสดงเป็นหลักฐานการขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามวรรคสอง ในการนี้อาจกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการประจำท้องที่ด้วยก็ได้

การกำหนดอายุและการเพิกถอนทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ โบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ มีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาต แต่อาจต่ออายุได้คราวละสามปี

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตนั้นหมดอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว จะประกอบการต่อไปก็ได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔/๑ ในกรณีที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ สูญหาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบเหตุ หากภายหลังได้ใบอนุญาตที่สูญหายคืนมา ให้ส่งใบแทนใบอนุญาตนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้คืน^{๒๙}

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต^{๓๐}

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีได้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งนายทะเบียน

^{๒๙} มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๓๐} มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ รัฐมนตรีอาจอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

มาตรา ๒๖ ผู้ใดมีรถยนต์ไว้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อม ถ้าจะขับเองหรือให้ผู้อื่นขับเพื่อการนั้น ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน และให้ขับได้ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่มีความจำเป็นและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนออกเครื่องหมายพิเศษและสมุดคู่มือประจำรถให้ด้วย

เครื่องหมายพิเศษและสมุดคู่มือประจำรถ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ใช้สับเปลี่ยนกันได้ไม่เฉพาะคันรถ

มาตรา ๒๗ ในการขับรถยนต์ตามมาตรา ๒๖ ผู้ขับต้องบันทึกรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อรถ หมายเลขตัวรถ และหมายเลขเครื่องยนต์ของรถ
- (๒) ความประสงค์ในการขับรถยนต์
- (๓) วันเดือนปี และเวลาที่นำรถออกไปขับและกลับถึงที่
- (๔) ชื่อและชื่อสกุลของผู้ขับ

หมวด ๒ ภาษีประจำปี

มาตรา ๒๘ ภาษีประจำปีสำหรับรถมีอัตราตามที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนมาแล้วห้าปีนับแต่ปีที่จดทะเบียนครั้งแรก ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีในปีต่อๆ ไปในอัตราร้อยละดังต่อไปนี้

ปีที่หก	ร้อยละสิบ
ปีที่เจ็ด	ร้อยละยี่สิบ
ปีที่แปด	ร้อยละสามสิบ
ปีที่เก้า	ร้อยละสี่สิบ
ปีที่สิบและปีต่อๆ ไป	ร้อยละห้าสิบ

(๒) รถซึ่งใช้ล้ออย่างอื่นนอกจากยางกลวง ให้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากอัตราที่กำหนดไว้อีกกึ่งหนึ่ง

(๓) (ยกเลิก)^{๓๑}

มาตรา ๒๕ ทวิ ในกรณีที่รถยนต์คันใดไม่ใช่เครื่องยนต์ลูกสูบที่จะคำนวณความจุของกระบอกสูบได้ หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดความจุของกระบอกสูบหรือเครื่องยนต์ ให้เทียบเป็นความจุของกระบอกสูบ หรือคำนวณความจุตามเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๓๒}

มาตรา ๒๕ ทริ ในการกำหนดความจุของกระบอกสูบของรถยนต์เพื่อชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนประกาศความจุของกระบอกสูบของรถยนต์แต่ละแบบไว้ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงอุตสาหกรรม^{๓๓}

ในกรณีที่ประกาศตามวรรคหนึ่งไม่ครอบคลุมถึงแบบของรถยนต์คันใดให้นายทะเบียนเก็บภาษีประจำปีโดยถือความจุของกระบอกสูบตามหนังสือคู่มือประจำรถยนต์ของรถยนต์คันนั้น ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมรับรอง และให้นายทะเบียนดำเนินการประกาศความจุของกระบอกสูบของรถยนต์คันดังกล่าวต่อไป

ประกาศตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๐ ให้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๘ และรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีด้วย

^{๓๑} มาตรา ๒๕ (๓) เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมา มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุญาติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๔๔ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

^{๓๒} มาตรา ๒๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

^{๓๓} มาตรา ๒๕ ทริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจลดภาษีประจำปีสำหรับรถในเขตท้องที่ใดหรือในกรณีใดลงจากอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ ได้

การลดตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๒ เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปี^{๓๔}

ภาษีประจำปีให้เสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ถ้ามิได้เสียภาษีภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าของรถนั้นชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือนหรือเศษของเดือนของจำนวนภาษีที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรานี้ให้ถือเป็นเงินภาษี

รถที่ได้เสียภาษีประจำปีสำหรับปีใด ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถ เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีประจำปีในปีนั้นอีก

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีการจดทะเบียนเปลี่ยนประเภทรถหรือเปลี่ยนการใช้รถผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ในระหว่างปี ถ้าเป็นเหตุให้เสียภาษียลดลง เจ้าของรถไม่มีสิทธิได้รับคืนภาษีส่วนที่เสียเกิน แต่ถ้าต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น เจ้าของรถต้องเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นให้ครบถ้วนถูกต้องเมื่อจะต้องขอจดทะเบียน^{๓๕}

มาตรา ๓๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว แม้จะไม่ได้ใช้ก็ต้องเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ แล้วแต่กรณี และมาตรา ๓๒ เว้นแต่เจ้าของรถจะแจ้งการไม่ใช้ต่อนายทะเบียนก่อนถึงกำหนดเสียภาษีประจำปีครั้งต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ผู้ใดมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีแล้วไม่เสียภาษีประจำปีภายในเวลาที่กำหนด นายทะเบียนอาจแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นนำเงินไปชำระภาษีประจำปีให้ถูกต้องครบถ้วน ณ ที่ทำการของนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยึดรถนั้นไว้ได้

^{๓๔} มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๕} มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมา มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมติ

มาตรา ๓๕/๑ ในระหว่างที่เจ้าของรถค้างชำระภาษีประจำปี ให้นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียนจนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วนก่อน หรือได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓๕/๒ วรรคสองแล้ว^{๓๖}

มาตรา ๓๕/๒ รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีไม่ถึงสามปี หากเจ้าของรถประสงค์จะขอเสียภาษีประจำปีเพื่อใช้รถในปีนั้น ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีนั้นได้^{๓๗}

สำหรับภาษีที่ค้างชำระ ให้นายทะเบียนกำหนดจำนวนเงิน และระยะเวลาในการชำระตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถผิดนัดไม่เสียภาษีที่ค้างชำระตามวรรคสองให้ครบถ้วน นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับดำเนินการทางทะเบียน จนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน

มาตรา ๓๕/๓ รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีติดต่อกันครบสามปี ให้การจดทะเบียนรถเป็นอันระงับไป ในการนี้ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีที่ค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนด และแจ้งให้เจ้าของรถทราบ และให้บุคคลดังกล่าวส่งคืนแผ่นป้ายทะเบียนรถต่อนายทะเบียนและนำใบคู่มือจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งและปิดประกาศดังกล่าว^{๓๘}

ในกรณีที่เจ้าของรถมิได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถได้

ให้ภาระภาษีประจำปีหลังจากปีที่สามเป็นอันระงับไป แต่เจ้าของรถยังคงต้องเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน และให้นำมาตรา ๓๕/๑ และมาตรา ๓๕/๒ วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ นายทะเบียนมีอำนาจออกประกาศหรือสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถไปตรวจ ณ ที่ทำการของนายทะเบียน หรือสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก^{๓๙}

^{๓๖} มาตรา ๓๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๓๗} มาตรา ๓๕/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๓๘} มาตรา ๓๕/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๓๙} มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๓๗ นายทะเบียนและผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเข้าตรวจในที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีรถค้างชำระภาษีประจำปีและยึดรถนั้นไว้เพื่อตรวจสอบได้^{๔๐}

การเข้าตรวจตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้ตรวจและยึดตาม มาตรา ๓๗ให้นำส่งนายทะเบียนโดยมิชักช้า และให้นำมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม^{๔๑}

มาตรา ๓๙ รถที่ยึดตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๗ ให้นายทะเบียนเก็บรักษาไว้สิบห้าวัน ถ้าเจ้าของรถไม่นำเงินภาษีค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึดรถไปชำระให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้จัดการขายทอดตลาดรถนั้น

ในการขายทอดตลาด ห้ามมิให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการเข้าสู่ราคา^{๔๒}

ถ้าขายทอดตลาดได้เงินเกินค่าภาษี ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึดและขายรถ ให้คืนเงินที่เหลือแก่เจ้าของรถ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดแจ้งความนำจับรถที่เจ้าของรถมิได้ชำระภาษีประจำปีภายในเวลาที่กำหนด เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้นั้นได้รับรางวัลนำจับในอัตราร้อยละสิบของจำนวนเงินเพิ่มของภาษีที่ต้องชำระ

มาตรา ๔๑ เงินภาษีประจำปีรวมทั้งเงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ ที่จัดเก็บได้ในกรุงเทพมหานครให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลในจังหวัดนั้น เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๔๓}

^{๔๐} มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๔๑} มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๔๒} มาตรา ๓๙ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๔๓} มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

หมวด ๓ ใบอนุญาตขับรถ

มาตรา ๔๒ ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับรถและสำเนาภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถในขณะขับหรือควบคุมผู้ฝึกหัดขับรถเพื่อแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทันที เว้นแต่ผู้ฝึกหัดขับรถยนต์ตามมาตรา ๕๗

ในกรณีที่ผู้ขับรถเป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ผู้ขับรถซึ่งเป็นคนต่างด้าวนั้นจะใช้ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๒ ทวิ ขั้รถในราชอาณาจักรก็ได้ และในกรณีนี้จะต้องมีใบอนุญาตขับรถดังกล่าวพร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาและหรือความตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้นๆ เพื่อแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทันที^{๔๔}

มาตรา ๔๒ ทวิ ในกรณีที่มีความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลต่างประเทศว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศที่มีความตกลงดังกล่าวกับรัฐบาลไทย อาจใช้ใบอนุญาตขับรถของประเทศนั้นขับรถในราชอาณาจักรได้ตามประเภทและชนิดของรถที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขับรถนั้น แต่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและหรือความตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้นๆ และตามบทบัญญัติทั้งหลายในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถตามพระราชบัญญัตินี้^{๔๕}

มาตรา ๔๓ ใบอนุญาตขับรถมีดังนี้^{๔๖}

(๑) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว

^{๔๔} มาตรา ๔๒ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

^{๔๕} มาตรา ๔๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

^{๔๖} มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

- (๒) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล
- (๓) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล
- (๔) ใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ
- (๕) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะ
- (๖) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล
- (๖/๑) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ
- (๗) ใบอนุญาตขับรถบดถนน
- (๘) ใบอนุญาตขับรถแทรกเตอร์
- (๙) ใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นนอกจาก (๑) ถึง (๘)
- (๑๐) ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี

ใบอนุญาตขับรถตาม (๑) ใช้สำหรับขับรถบริการให้เช่า เฉพาะในกรณี
ที่ผู้ขับรถเป็นผู้เช่าได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (๒) ใช้สำหรับขับรถบริการให้เช่า
ได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (๔) ใช้สำหรับขับรถบริการและใช้แทนใบอนุญาต
ขับรถตาม (๒) ได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (๕) ใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (๓)
ได้ด้วย และใบอนุญาตขับรถตาม (๖/๑) ใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (๖) ได้ด้วย นอกนั้น
ใช้แทนกันไม่ได้

มาตรา ๔๓ ทวิ ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งประจำทาง
การขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง
ทางบก ให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๓ (๒) และใบอนุญาต
ขับรถยนต์สาธารณะตามมาตรา ๔๓ (๔) ได้^{๔๗}

ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งส่วนบุคคล ตามกฎหมายว่าด้วยการ
ขนส่งทางบกให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๓ (๒) ได้

มาตรา ๔๔ ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออก
ใบอนุญาตขับรถ^{๔๘}

ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๒) (๓) (๖) (๗) (๘) และ (๙) มีอายุห้าปี
นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) และ (๖/๑)

^{๔๗} มาตรา ๔๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๔๘} มาตรา ๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และอาจขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถได้อีกคราวละห้าปีหรือสามปี แล้วแต่กรณี โดยผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๔๔}

ในกรณีที่วันครบกำหนดอายุใบอนุญาตตามวรรคสองไม่ตรงกับวันครบรอบวันเกิดของผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถ ให้ขยายอายุใบอนุญาตต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถในปีนั้นหรือในปีถัดไป แล้วแต่กรณี โดยให้ถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ใบอนุญาตขับรถครบกำหนดอายุ

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถเกิดในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ และในปีที่ใบอนุญาตขับรถครบกำหนดอายุตามวรรคสองนั้นไม่มีวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ให้ถือเอาวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ เป็นวันครบรอบวันเกิด

การขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถ และการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ผู้ใดประสงค์จะขอใบอนุญาตขับรถ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ และยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาหรือมีถิ่นที่อยู่

การขอใบอนุญาตขับรถและการออกใบอนุญาตขับรถ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์แต่ถ้าเป็นผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว สำหรับรถจักรยานยนต์ที่มีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์^{๕๐}

(๒) มีความรู้และความสามารถในการขับรถ

(๓) มีความรู้ในข้อบังคับการเดินรถตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

^{๔๔} มาตรา ๔๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๐} มาตรา ๔๖ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

- (๔) ไม่เป็นผู้มีร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถขับรถได้
- (๕) ไม่มีโรคประจำตัวที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ
- (๖) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน
- (๗) ไม่มีใบอนุญาตขับรถชนิดเดียวกันอยู่แล้ว
- (๘) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกยึดหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

มาตรา ๔๗ ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๖/๑) ต้อง^{๕๑}

- (๑) ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ และ
- (๓) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษหรือถูกเจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป สำหรับความผิดเกี่ยวกับการขับรถอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะพ้นโทษครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าหกเดือนแล้ว

- (ก) ฝ่าฝืนสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร
- (ข) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (ค) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (ง) ใช้ความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด
- (จ) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (ฉ) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

มาตรา ๔๘ (ยกเลิก)^{๕๒}

มาตรา ๔๘ ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) ต้อง^{๕๓}

- (๑) ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบสองปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) หรือ (๕) และยี่สิบปีบริบูรณ์สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๖/๑)

^{๕๑} มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๒} มาตรา ๔๘ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๕๓} มาตรา ๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

- (๓) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ (๓)
- (๔) มีสัญชาติไทย
- (๕) รู้จักถนนและทางหลวงในจังหวัดที่ขอรับใบอนุญาตขับรถพอสมควร
- (๖) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่ออันตรายที่กําหนดในกฎกระทรวง
- (๗) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ
- (๘) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตาม

พระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานยกยอก ความผิดฐานรับของโจร และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๙ (๘) แต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า^{๕๔}

- (๑) หกเดือนสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาไม่เกินสามเดือน
- (๒) หนึ่งปีสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาไม่เกินสามเดือนในคดีเกี่ยวกับการใช้รถกระทำความผิด หรือ
- (๓) หนึ่งปีหกเดือนสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสามปี

และได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนโดยชี้แจงถึงเหตุผลที่ตนต้องโทษพร้อมกับแสดงหลักฐานว่าตนเป็นบุคคลที่มีความประพฤติเรียบร้อยควรไว้วางใจให้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะได้ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนคำร้องดังกล่าว ถ้าเห็นด้วยกับคำร้องก็ให้มีอำนาจออกใบอนุญาตขับรถให้ได้ โดยมีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๙ (๘) มาใช้บังคับ แต่ถ้าไม่เห็นด้วย ให้สั่งยกคำร้องและแจ้งให้ผู้ขอทราบ

^{๕๔} มาตรา ๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ยกคำร้องจากนายทะเบียน

คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๑ ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๗) (๘) หรือ (๙) ต้อง

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ และ

(๒) มีความรู้ความสามารถในการขับรถประเภทนั้นๆ เป็นอย่างดี

มาตรา ๕๑/๑ ผู้มีใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๒) (๔) (๕) (๖) และ (๖/๑) มีสิทธิขอรับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑๐)^{๕๕}

มาตรา ๕๒ ให้นายทะเบียนแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๓ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขับรถประเภทใดแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถประเภทนั้น ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถนั้น

ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถมาตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามได้ หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถประเภทนั้น^{๕๖}

มาตรา ๕๓/๑ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับรถได้คราวละไม่เกินหกเดือน^{๕๗}

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะกระทำความผิดในกรณีดังต่อไปนี้ นายทะเบียนจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถเสียก็ได้

(๑) กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซ้ำในข้อหาเดียวกับความผิดครั้งก่อนภายในเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ความผิดครั้งก่อนเกิดขึ้น

^{๕๕} มาตรา ๕๑/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๖} มาตรา ๕๓ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๗} มาตรา ๕๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ไม่มารายงานตนต่อนายทะเบียนตามที่นายทะเบียนสั่งเป็นหนังสือไปแล้ว ไม่น้อยกว่าสองครั้งโดยมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุสมควร

(๓) เรียกเก็บค่าโดยสารหรือค่าบริการอื่นเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓/๒ ผู้ซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถมีสิทธิอุทธรณ์ เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน^{๕๔}

ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ ถ้าไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าอธิบดีวินิจฉัยไม่ให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถตามหนังสืออุทธรณ์ของผู้ขับรถ

คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

มาตรา ๕๓/๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ ส่งคืนใบอนุญาตนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ^{๕๕}

มาตรา ๕๔ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขับรถแล้ว หากปรากฏว่า

(๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดฐานขับรถหรือกระทำการใดๆ อันน่าจะเป็นภัยต่อประชาชน หรือ

(๔) มีผู้กล่าวโทษว่าทำลายความสงบสุขของประชาชนในถนนหรือทางหลวง โดยขู่เข็ญ ทุหมิ่น รังแก หรือรบกวนคนขับรถด้วยกันหรือผู้โดยสาร

นายทะเบียนมีอำนาจเรียกใบอนุญาตขับรถมายึดไว้ได้ แต่ห้ามมิให้ยึดเกินหนึ่งปี ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๙ (๘) ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการซึ่ง

^{๕๔} มาตรา ๕๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๕} มาตรา ๕๓/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

อธิบดีมอบหมายยึดใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) ตั้งแต่วันยื่นฟ้องต่อศาลจนถึงเวลาที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด และในระหว่างเวลานั้นห้ามมิให้นายทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตขับรถดังกล่าว^{๖๐}

ในการยึดใบอนุญาตขับรถ ให้ผู้ยึดบันทึกการยึดไว้ในใบอนุญาตขับรถด้วย

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตขับรถสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตขับรถยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตขับรถต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบเหตุนั้น และในกรณีที่ได้ใบอนุญาตขับรถที่สูญหายคืน ให้ส่งใบแทนใบอนุญาตขับรถนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้คืน

การขอใบแทนใบอนุญาตขับรถ และการออกใบแทนใบอนุญาตขับรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๗ ห้ามมิให้เจ้าของรถหรือคนขับรถยินยอมให้ผู้ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับรถ หรือมีใบอนุญาตขับรถประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้ เข้าขับรถของตนหรือรถที่ตนเป็นคนขับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนขัดขืนรถยนต์ ต้องมีผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีควบคุมอยู่ด้วย

ในการฝ่าฝืนขัดขืนรถ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ฝ่าฝืนและผู้ควบคุมอยู่ในรถ ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้น ผู้ควบคุมต้องรับผิดชอบทางแพ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสอนในเวลาที่ขับอยู่นั้น

มาตรา ๕๗ ทวิ ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับรถหยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กับมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดปฏิบัติกรทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบนั้นได้ และเมื่อพบว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จะว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นไปรายงานตนต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบปรับก็ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความผิดดังกล่าวมีโทษจำคุก ให้ผู้ตรวจการนำตัวผู้นั้นส่งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินคดีต่อไป^{๖๑}

^{๖๐} มาตรา ๕๔ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๑} มาตรา ๕๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการออกคำสั่งให้ไปรายงานตนต่อนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการจะเรียกเก็บใบอนุญาตขับรถของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องริบนำใบอนุญาตขับรถที่เรียกเก็บไว้ไปส่งมอบแก่นายทะเบียนภายในแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ออกคำสั่งและให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นใบอนุญาตขับรถชั่วคราวภายในกำหนดเวลาที่ให้ไปรายงานตนดังกล่าว

คำสั่งให้ไปรายงานตนต่อนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๗ ตี ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง^{๒๒}

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๘ จัตวา ในขณะที่อยู่ในระหว่างการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะจะปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกคนโดยสารมิได้ เว้นแต่การบรรทุกนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนหรือแก่คนโดยสาร^{๒๓}

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับรถจักรยานยนต์สาธารณะที่ปฏิเสธรับจ้างบรรทุกคนโดยสารนอกเส้นทางหรือนอกท้องที่ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

มาตรา ๕๙ เบญจ ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะต้องพาคนโดยสารไปยังสถานที่ที่ว่างตามเส้นทางที่สั้นหรือถึงที่หมายเร็วที่สุด หรือเส้นทางที่ไม่อ้อมเกินควร และต้องส่งคนโดยสาร ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้^{๒๔}

ห้ามมิให้ผู้ขับรถตามวรรคหนึ่ง พาคนโดยสารไปทอดทิ้งระหว่างทางไม่ว่าด้วยประการใดๆ

^{๒๒} มาตรา ๕๗ ตี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๒๓} มาตรา ๕๗ จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๒๔} มาตรา ๕๗ เบญจ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๕๗ ฉ ในขณะที่ขับรถ ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะ ต้อง^{๖๕}

(๑) ไม่สูบบุหรี่ หรือกระทำด้วยประการใดๆ ในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสาร

(๒) ไม่กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าวหรือแสดงกิริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสาร

(๓) ไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น

(๔) ไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(๕) ไม่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(๖) ไม่ขับรถในขณะที่หย่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(๗) ปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๖๕} มาตรา ๕๗ ฉ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

ฟ้องขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา ๕๗, ๕๑ พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ มาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง, ๑๕๗/๑ และ พ.ร.บ. รถยนต์ฯ มาตรา ๕๗ ฉ, ๖๖/๔ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แม้ตาม พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ มาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง, ๑๕๗/๑ และ พ.ร.บ. รถยนต์ฯ มาตรา ๕๗ ฉ, ๖๖/๔ จะเป็นบทหนัก แต่ความผิดตามมาตราดังกล่าวถือว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตาม พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดียาเสพติดฯ มาตรา ๕ จึงเป็นฟ้องที่ขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จึงเป็นที่สุดตาม พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดียาเสพติดฯ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๖๕๓/๒๕๕๕)

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๕ (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๕) หรือ (๑๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๖๖}

มาตรา ๕๘/๑ ผู้ซึ่งบรรลบบ้างบรรทุกคนโดยสารผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕ (๑๕/๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๖๗}

มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท^{๖๘}

มาตรา ๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท^{๖๙}

มาตรา ๖๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๓๕/๓ วรรคหนึ่งหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๕๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๗๐}

มาตรา ๖๒ ผู้ได้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศตาม

^{๖๖} มาตรา ๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๗} มาตรา ๕๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๘} มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

^{๖๙} มาตรา ๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

^{๗๐} มาตรา ๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน หรือไม่ได้รับยกเว้นตาม
มาตรา ๒๓ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๒/๑ ผู้ได้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา
๒๓/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท^{๗๑}

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคน
โดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศตาม
มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง เมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุหรือใบอนุญาตถูกเพิกถอน ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๓/๑ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๗๒}

มาตรา ๖๓/๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา
๕๓/๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๗๓}

มาตรา ๖๔ ผู้ขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๗๔}

มาตรา ๖๕ ผู้ขับรถเมื่อใบอนุญาตขับรถสิ้นอายุ หรือระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบ
อนุญาตขับรถหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ หรือถูกยึดใบอนุญาตขับรถ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองพันบาท^{๗๕}

^{๗๑} มาตรา ๖๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๗๒} มาตรา ๖๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๗๓} มาตรา ๖๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๗๔} พ.ร.บ. รถยนต์ฯ มาตรา ๖๔ มุ่งหมายที่จะควบคุมผู้ขับรถบนทางหลวงหรือทางสาธารณะ
จำเลยขับรถกระบะภายในบริเวณโรงเรียนซึ่งมิใช่ทางหลวงหรือทางสาธารณะที่กำหนดให้รถสัญจรไปมา
แม้จำเลยจะไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ก็ไม่ต้องด้วยองค์ประกอบความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าว (ฎีกาที่
๑๐๘๔๘/๒๕๕๓)

^{๗๕} มาตรา ๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๖๖ ผู้ใดขับรถโดยไม่แสดงใบอนุญาตขับรถ และสำเนาภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๖/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๗ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๖๖}

มาตรา ๖๖/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๗ จัตวา มาตรา ๕๗ เบญจ หรือมาตรา ๕๗ ฉ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๖๗}

มาตรา ๖๖/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ ฉ (๓) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๖๘}

มาตรา ๖๖/๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ ฉ (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี อีกหนึ่งในสาม^{๖๙}

มาตรา ๖๖/๕ ผู้ใดเรียกเก็บค่าโดยสารหรือค่าบริการอื่นเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๗๐}

มาตรา ๖๗ ผู้ใด

- (๑) ให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาต หรือเครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้แก่ตน
- (๒) ใช้เครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้สำหรับรถคันหนึ่งกับรถอีกคันหนึ่ง
- (๓) ใช้เครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้แก่ผู้อื่น
- (๔) เปลี่ยนแปลงโดยวิธีใดๆ หรือปิดบังทั้งหมดหรือแต่บางส่วนซึ่งเครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้ประจำรถ หรือ
- (๕) ใช้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ หรือยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๐ หรือลดภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๑ ผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้รับยกเว้นหรือลด

^{๖๖} มาตรา ๖๖/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๗} มาตรา ๖๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๘} มาตรา ๖๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๙} มาตรา ๖๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๗๐} มาตรา ๖๖/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๗ ทวิ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา^{๔๑}

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีประจำปี ในกรณีที่เป็นรถที่จดทะเบียนแล้ว การเสียภาษีประจำปีในปีแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นายทะเบียนเปลี่ยนแปลงกำหนดระยะเวลาการเสียภาษีใหม่ โดยเฉลี่ยจำนวนรถที่จะต้องเสียภาษีออกไปเป็นรายเดือนตามระยะเวลาและจำนวนที่นายทะเบียนเห็นสมควร และประกาศ ณ ที่ทำการของนายทะเบียนให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนดำเนินการภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การคิดภาษีเป็นรายเดือนตามวรรคหนึ่ง ให้คิดเฉลี่ยจากอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถชนิดนั้น

มาตรา ๖๙ สำหรับรถและเครื่องอุปกรณ์ของรถอันมิชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ที่มีอยู่แล้วในวันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา หรือที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรภายในหกเดือนนับแต่วันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจผ่อนผันได้ตามควรแก่กรณี และถ้าจะอนุญาตให้ใช้ต่อไป ให้มีกำหนดเวลาไม่เกินสามปี นับแต่วันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา

^{๔๑} มาตรา ๖๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรณคดี (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๗๐ บรรดาฎกกระทรวง คำสั่ง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ
รณนตื พุทธศักราช ๒๔๗๓ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเพียงเท่าที่ไมซัดหรือแยงกับ
พระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง คำสั่ง หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๑ ในทอองที่ใดที่ได้มีการประกาศให้การประกอบการรับจางบรรทุก
คนโดยสารโดยใชัรณนตืบรรทุกคนโดยสารไมเกินเจ็ดคน ตอองดําเนินการโดยบริษัท
มหาชนจํากัต บริษัทจํากัตหรือสหกรณ์ และตอองไดัรับใบอนุญาตจากนายทะเบียนตาม
พระราชบัญญัติรณนตื พุทธศักราช ๒๔๗๓ รวมทั้งที่ได้มีการขยายระยะเวลาตาม
ประกาศดังกล่าว ให้ถือว่าประกาศนั้นเป็นประกาศของรัฐมนตรืตามมาตรา ๒๓ และให้
ผู้ไดัรับใบอนุญาตประกอบการในทอองที่ตั้งกล่าวอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
เป็นผู้ไดัรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ และตอองดําเนินการโดยบริษัทมหาชนจํากัต
บริษัทจํากัตหรือสหกรณ์ต่อไป

มาตรา ๗๒ บรรดาใบอนุญาตและใบอนุญาตขั้บรณนตืที่ออกตามพระราช
บัญญัติรณนตื พุทธศักราช ๒๔๗๓ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผล
ใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตหรือใบอนุญาตขั้บรณนตืนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โหดระกิตยั

รองนายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	คำขอ	ฉบับละ	๕ บาท
(๒)	ใบคู่มือจดทะเบียนรถ	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๓)	แผ่นป้ายทะเบียนรถ	แผ่นละ	๑๐๐ บาท
(๓/๑)	การขอใช้หมายเลขทะเบียนรถ ^{๔๒}		
	(ก) การขอใช้หมายเลขทะเบียนที่ออกให้สำหรับรถคันหนึ่งมาใช้กับรถอีกคันหนึ่ง	ครั้งละ	๑,๐๐๐ บาท
	(ข) การขอใช้หมายเลขทะเบียนซึ่งยังไม่เคยออกให้สำหรับรถคันใดมาใช้กับรถที่จดทะเบียนแล้ว	ครั้งละ	๑,๐๐๐ บาท
	(ค) การขอใช้หมายเลขทะเบียนที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๑๐/๑ กับกรณีตาม (ก) หรือ (ข)	ครั้งละ	๓,๐๐๐ บาท
(๔)	การขอค้ำทะเบียนรถหรือขอแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนรถและใบคู่มือจดทะเบียนรถ		
	(ก) รถจักรยานยนต์	ครั้งละ	๑๐ บาท
	(ข) รถอื่นนอกจาก (ก)	ครั้งละ	๕๐ บาท
(๕)	การโอนทะเบียนรถ	ครั้งละ	๑๐๐ บาท
(๖)	การย้ายรถ		
	(ก) รถยนต์	ครั้งละ	๕๐ บาท
	(ข) รถอื่นนอกจาก (ก)	ครั้งละ	๒๐ บาท
(๗)	การตรวจสภาพรถ		
	(ก) รถจักรยานยนต์	คันละ	๑๐ บาท
	(ข) รถอื่นนอกจาก (ก)	คันละ	๕๐ บาท

^{๔๒} อัตราค่าธรรมเนียม (๓/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

(๒) ไม่มารายงานตนต่อนายทะเบียนตามที่นายทะเบียนสั่งเป็นหนังสือไปแล้ว ไม่น้อยกว่าสองครั้งโดยมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุสมควร

(๓) เรียกเก็บค่าโดยสารหรือค่าบริการอื่นเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓/๒ ผู้ซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถมีสิทธิอุทธรณ์ เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน^{๕๔}

ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ ถ้าไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าอธิบดีวินิจฉัยไม่ให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถตามหนังสืออุทธรณ์ของผู้ขับรถ

คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

มาตรา ๕๓/๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ ส่งคืนใบอนุญาตนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ^{๕๕}

มาตรา ๕๔ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขับรถแล้ว หากปรากฏว่า

(๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดฐานขับรถหรือกระทำการใดๆ อันน่าจะเป็นภัยต่อประชาชน หรือ

(๔) มีผู้กล่าวโทษว่าทำลายความสงบสุขของประชาชนในถนนหรือทางหลวง โดยขู่เข็ญ ทุหมิ่น รังแก หรือรบกวนคนขับรถด้วยกันหรือผู้โดยสาร

นายทะเบียนมีอำนาจเรียกใบอนุญาตขับรถมายึดไว้ได้ แต่ห้ามมิให้ยึดเกินหนึ่งปี ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๙ (๘) ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการซึ่ง

^{๕๔} มาตรา ๕๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๕} มาตรา ๕๓/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๑๙)	ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล ^{๙๘}	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๑๙/๑)	ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ ^{๙๙}	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๒๐)	ใบอนุญาตขับรถบดถนน ^{๙๐}	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๒๑)	ใบอนุญาตขับรถแทรกเตอร์ ^{๙๑}	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๒๒)	ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๙) ^{๙๒}	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๒๓)	(ยกเลิก) ^{๙๓}		
(๒๔)	(ยกเลิก) ^{๙๔}		
(๒๕)	(ยกเลิก) ^{๙๕}		
(๒๖)	(ยกเลิก) ^{๙๖}		
(๒๗)	(ยกเลิก) ^{๙๗}		
(๒๘)	การแก้ไขรายการในใบอนุญาตขับรถ	ครั้งละ	๕๐ บาท
(๒๙)	หนังสืออนุญาตตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘	ฉบับละ	๕๐ บาท
(๓๐)	ใบแทนใบคู่มือจดทะเบียนรถ	ฉบับละ	๕๐ บาท
(๓๑)	ใบแทนใบอนุญาต ครั้งหนึ่งของค่าธรรมเนียม ใบอนุญาต แต่ไม่เกินฉบับละ		๑๐๐ บาท

^{๙๘} อัตราค่าธรรมเนียม (๑๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๙๙} อัตราค่าธรรมเนียม (๑๙/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๙๐} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๑} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๒} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๓} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๓) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๔} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๔) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๕} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๕) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๖} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๖) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๙๗} อัตราค่าธรรมเนียม (๒๗) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๑๒ รวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๒

(๓๒)	ใบแทนเครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี	ฉบับละ	๒๐ บาท
(๓๓)	ใบแทนหนังสืออนุญาต	ฉบับละ	๒๕ บาท
(๓๔)	ค่าธรรมเนียมอื่น	ครั้งละ	๒๐ บาท
(๓๕)	การรับรองสำเนาเอกสาร	แผ่นละ	๒๐ บาท
(๓๖)	การต่ออายุใบอนุญาตขับรถ ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตขับรถ แต่ละฉบับ ^{๔๘}		

^{๔๘} อัตราค่าธรรมเนียม (๓๖) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

อัตราภาษีประจำปี

(๑) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนให้เก็บภาษีตามความจุของกระบอกสูบรวมกันของเครื่องยนต์ของรถยนต์แต่ละคัน ในอัตราดังต่อไปนี้^{๕๕}

(ก) ๖๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตรแรก	
ลูกบาศก์เซนติเมตรละ	๐.๕๐ บาท
(ข) ส่วนที่เกิน ๖๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	
แต่ไม่เกิน ๑,๘๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	
ลูกบาศก์เซนติเมตรละ	๑.๕๐ บาท
(ค) ส่วนที่เกิน ๑,๘๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	
ลูกบาศก์เซนติเมตรละ	๔.๐๐ บาท

รถยนต์ตาม (๑) ที่นิติบุคคลเป็นเจ้าของ และมีได้ให้บุคคลธรรมดาเข้าชื่อในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้เช่าชื่อของนิติบุคคลนั้น ให้เก็บภาษีในอัตราสองเท่า

(๒) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑๕๐ บาท
(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑-๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๓๐๐ บาท
(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑-๑,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๔๕๐ บาท
(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑-๑,๒๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๘๐๐ บาท
(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑-๑,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๐๐๐ บาท
(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑-๑,๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๓๐๐ บาท
(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑-๒,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๖๐๐ บาท
(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑-๒,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๙๐๐ บาท
(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑-๓,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๒๐๐ บาท
(ญ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑-๓,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๕๐๐ บาท
(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑-๔,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๖๐๐ บาท
(ฏ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑-๔,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๘๐๐ บาท
(ฐ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑-๕,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๓,๐๐๐ บาท

^{๕๕} อัตราภาษีประจำปี (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

๑๑๔ รวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม ๒

(ค)	น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑-๖,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๓,๒๐๐ บาท
(ค)	น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑-๗,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๓,๔๐๐ บาท
(ค)	น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัมขึ้นไป	คันลະ	๓,๖๐๐ บาท
(๓)	รถจักรยานยนต์ ให้คำนวณภาษีประจำปีในอัตราดังต่อไปนี้ ^{๑๐๐}		
(ก)	รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล	คันลະ	๑๐๐ บาท
(ข)	รถจักรยานยนต์สาธารณะ	คันลະ	๑๐๐ บาท
(๔)	รถพ่วงของรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล ^{๑๐๑}	คันลະ	๕๐ บาท
(๕)	รถพ่วงนอกจาก (๔)	คันลະ	๑๐๐ บาท
(๖)	รถบดถนน	คันลະ	๒๐๐ บาท
(๗)	รถแทรกเตอร์ที่ใช้ในการเกษตร	คันลະ	๕๐ บาท
(๘)	รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด รถยนต์บริการ ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้		
(ก)	น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๔๕๐ บาท
(ข)	น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑-๗๕๐ กิโลกรัม	คันลະ	๗๕๐ บาท
(ค)	น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑-๑,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๑,๐๕๐ บาท
(ง)	น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑-๑,๒๕๐ กิโลกรัม	คันลະ	๑,๓๕๐ บาท
(จ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑-๑,๕๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๑,๖๕๐ บาท
(ฉ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑-๑,๗๕๐ กิโลกรัม	คันลະ	๒,๑๐๐ บาท
(ช)	น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑-๒,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๒,๕๕๐ บาท
(ซ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑-๒,๕๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๓,๐๐๐ บาท
(ฌ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑-๓,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๓,๔๕๐ บาท
(ญ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑-๓,๕๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๓,๙๐๐ บาท
(ฎ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑-๔,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๔,๓๕๐ บาท
(ฏ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑-๔,๕๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๔,๘๐๐ บาท
(ฐ)	น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑-๕,๐๐๐ กิโลกรัม	คันลະ	๕,๒๕๐ บาท

^{๑๐๐} อัตราภาษีประจำปี (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๑๐๑} อัตราภาษีประจำปี (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

	(ท) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑-๖,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๕,๗๐๐ บาท
	(ฑ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑-๗,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๖,๑๕๐ บาท
	(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัมขึ้นไป	คันละ	๖,๖๐๐ บาท
(๙)	รถยนต์รับจ้าง ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้		
	(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑๘๕ บาท
	(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑-๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๓๑๐ บาท
	(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑-๑,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๔๕๐ บาท
	(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑-๑,๒๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๕๖๐ บาท
	(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑-๑,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๖๘๕ บาท
	(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑-๑,๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๘๗๕ บาท
	(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑-๒,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๐๖๐ บาท
	(ซ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑-๒,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๒๕๐ บาท
	(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑-๓,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๔๓๕ บาท
	(ญ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑-๓,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๖๒๕ บาท
	(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑-๔,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๘๑๐ บาท
	(ฏ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑-๔,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๐๐๐ บาท
	(ฐ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑-๕,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๑๘๕ บาท
	(ฑ) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑-๖,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๓๗๕ บาท
	(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑-๗,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๕๖๐ บาท
	(น) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัมขึ้นไป	คันละ	๒,๗๕๐ บาท
(๑๐)	รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลหรือรถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ในการประกอบ		
	การขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือรถแทรกเตอร์ที่มีได้ใช้ในการ		
	การเกษตร ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้		
	(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๓๐๐ บาท
	(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑-๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๔๕๐ บาท
	(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑-๑,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๖๐๐ บาท
	(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑-๑,๒๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๗๕๐ บาท
	(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑-๑,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๙๐๐ บาท
	(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑-๑,๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๐๕๐ บาท

(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑-๒,๐๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๑,๓๕๐ บาท
(ฅ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑-๒,๕๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๑,๖๕๐ บาท
(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑-๓,๐๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๑,๙๕๐ บาท
(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑-๓,๕๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๒,๒๕๐ บาท
(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑-๔,๐๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๒,๕๕๐ บาท
(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑-๔,๕๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๒,๘๕๐ บาท
(ฏ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑-๕,๐๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๓,๑๕๐ บาท
(ถ) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑-๖,๐๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๓,๔๕๐ บาท
(ฒ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑-๗,๐๐๐ กิโลกรัม	คั่นละ	๓,๗๕๐ บาท
(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัมขึ้นไป	คั่นละ	๔,๐๕๐ บาท

(๑๑) รถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า หรือรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานอื่นโดยมิได้ใช้เครื่องยนต์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีในอัตราดังต่อไปนี้^{๑๐๒}

(ก) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน ให้จัดเก็บภาษีตามน้ำหนักของรถในอัตราตาม (๒)

(ข) รถอื่นนอกจาก (ก) ให้จัดเก็บภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของรถตาม (๒) (๓)

(๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี

(๑๒) รถที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานทดแทน พลังงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือพลังงานอย่างประหยัด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้^{๑๐๓}

(๑๓) รถที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นก๊าซไฮโดรคาร์บอนที่ประกอบด้วยก๊าซมีเทนเป็นส่วนใหญ่เป็นเชื้อเพลิง ให้จัดเก็บภาษีในอัตราดังต่อไปนี้^{๑๐๔}

(ก) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวเพียงอย่างเดียวในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้

^{๑๐๒} อัตราภาษีประจำปี (๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔)

พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๐๓} อัตราภาษีประจำปี (๑๒) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๐๔} อัตราภาษีประจำปี (๑๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

(ข) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวร่วมหรือสลับกับน้ำมันเชื้อเพลิงในอัตราสามในสี่ของอัตราที่กำหนดไว้

ในการคำนวณน้ำหนักให้รวมน้ำหนักของรถและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดกับตัวรถตามปกติแต่ไม่รวมน้ำหนักน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำ และเครื่องมือประจำรถ ถ้ามีเศษของกิโลกรัมให้ปัดทิ้ง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ได้ประกาศใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๓ นับเป็นเวลาเกือบห้าสิบปีแล้ว และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วประมาณยี่สิบครั้ง อย่างไรก็ตามก็ยังมีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพการณ์ของบ้านเมือง สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ
วิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ
ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

^๑ ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๓๖ หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลเยาวชนและครอบครัว เว้นแต่ในคดีอาญาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งผู้กระทำความผิดมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในวันที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้น^๒

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนพนักงานคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น และโดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนสภาพความผิด และเหตุอื่นอันควรปรานีตามที่ศาลสั่งเพื่อรายงานต่อศาล

(๒) ส่งตัวจำเลยให้แพทย์ตรวจเกี่ยวกับสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ

(๓) ทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความสามารถของจำเลยว่าจะปรับปรุงแก้ไข หรือฟื้นฟูตนเองได้เพียงใดหรือไม่ ตลอดจนความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมความประพฤติ

(๔) สอดส่อง สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ และตักเตือนผู้ถูกคุมความประพฤติ ในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ

(๕) สอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติในการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ศาล” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๖) ทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความประพฤติ การประกอบอาชีพ และพฤติการณ์ของผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อเสนอต่อศาล

(๗) ทำหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการคุมความประพฤติ ตามที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจดังต่อไปนี้อีกด้วย คือ

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่จำเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัยหรือทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องด้วยในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๖

ในกรณีมีความจำเป็นอย่างอื่นที่จะต้องเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น พนักงานคุมประพฤติจะกระทำได้อต่อเมื่อมีคำสั่งของศาล

(๒) เรียกบุคคลที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ มาพบและสอบถามหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำ

(๓) สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งวัตถุหรือเอกสารอันจะใช้เป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๖

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖ (๑) หรือ (๒) พนักงานคุมประพฤติอาจร้องขอต่อศาลเพื่อส่งตัวจำเลยมาให้พนักงานคุมประพฤติได้

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑ ในคดีที่ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่ว่าเวลาใดก่อนมีคำพิพากษา ศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนสภาพความผิดและเหตุอื่นอันควรปรานีพร้อมทั้งความเห็นตามมาตรา ๖ (๓) แล้วรายงานต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาได้

เมื่อศาลได้รับรายงานและความเห็นตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นสมควรศาลมีอำนาจเรียกพนักงานคุมประพฤติหรือจำเลยมาสอบถาม หรือสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้

มาตรา ๑๒ เมื่อศาลสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๑ ให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจโดยไม่ชักช้า และให้ทำรายงานพร้อมกับความเห็นเสนอต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลสั่ง แต่ถ้าไม่อาจทำให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาต่อไปอีกเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินสามสิบวันก็ได้

มาตรา ๑๓ ศาลมีอำนาจที่จะรับฟังรายงานและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติตามมาตรา ๑๑ โดยไม่ต้องมีพยานบุคคลประกอบ แต่ถ้าศาลจะใช้รายงานและความเห็นเช่นนั้นเป็นผลร้ายแก่จำเลยให้ศาลแจ้งข้อความเป็นผลร้ายนั้นให้จำเลยทราบเมื่อจำเลยคัดค้าน พนักงานคุมประพฤตินี้สิทธินำพยานหลักฐานเข้าสืบประกอบรายงานและความเห็นก่อน และจำเลยมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างได้^๓

^๓ ศาลมีอำนาจรับฟังรายงานและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติโดยไม่ต้องมีพยานบุคคลประกอบ โดยเป็นการรับฟังเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องโทษและวิธีการที่จะดำเนินการแก่จำเลยเท่านั้น มิได้เป็นการรับฟังในฐานะเป็นพยานหลักฐานที่จะนำมาวินิจฉัยการกระทำที่ถูกฟ้องด้วย จึงนำข้อเท็จจริงจากรายงานของพนักงานคุมประพฤติมาลงคำรับสารภาพของจำเลยหรือนำมาเป็นเหตุยกฟ้องของโจทก์ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๓๔๖๗/๒๕๕๓, ๒๗๗๕/๒๕๔๘, ๒๙๔๔/๒๕๔๔, ๔๘๓/๒๕๒๔) หรือนำมาเป็นเหตุวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว ซึ่งขัดกับคำฟ้องที่จำเลยให้การรับสารภาพไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๓๔๐๘/๒๕๕๓) โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายแผ่นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่บันทึกภาพและเสียงซึ่งนำมาขายให้เป็นภาพเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นเกมการเล่นอันเป็นวิดิทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจและได้ประโยชน์ตอบแทน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน จำเลยให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงจึงต้องรับฟังยุติตามฟ้องที่ศาลนำข้อเท็จจริงตามรายงานการสืบเสาะและพินิจที่ว่าจำเลยเป็นผู้รับจ้างขายวิดิทัศน์ของกลางมาเป็นเหตุยกฟ้องโจทก์เป็นการไม่ชอบ เพราะศาลจะนำข้อเท็จจริงในรายงานการสืบเสาะและพินิจมาลงคำรับสารภาพของจำเลยไม่ได้ (ฎีกาที่ ๓๑๙๕/๒๕๕๓) แต่เมื่อศาลเห็นข้อเท็จจริงตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติปรากฏว่าการกระทำของจำเลยมิใช่เป็นความผิดที่โจทก์ฟ้อง แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ ศาลจะให้สืบพยานต่อไปก็ได้ มิใช่ต้องฟังตามคำรับสารภาพเสียทีเดียว เมื่อปรากฏจากรายงานของพนักงานคุมประพฤติว่าการกระทำของจำเลยขัดแย้ง

นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม^๔

ถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติขัดขึ้นไม่มาศาลตามหมายเรียกตามหรือนัด หรือจงใจไม่รับหมายเรียก หรือได้หนีไป หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะหลบหนี ศาลมีอำนาจออกหมายจับผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีคำขอหรือคำแถลงตามมาตรา ๕๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ศาลมีอำนาจเรียกพนักงานคุมประพฤติมาสอบถามหรือให้การเพื่อประกอบการพิจารณาตามคำขอหรือคำแถลงนั้นได้

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การควบคุมความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไปหรือผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติตามที่ศาลกำหนด และศาลได้มีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้ศาลแจ้งให้พนักงานคุมประพฤติทราบหากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติมากขึ้น ผู้ถูกคุมความประพฤติมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นได้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด^๕

มาตรา ๑๘ วิธีพิจารณาข้อใดซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

^๔ ผู้เสียหายซึ่งมิได้เป็นโจทก์ โจทก์ร่วม หรือพนักงานคุมประพฤติไม่อาจยื่นคำร้องยกเหตุที่จำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติตามที่ศาลกำหนดหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การคุมความประพฤติของจำเลยเปลี่ยนแปลงไป เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเป็นลงโทษจำคุกโดยไม่รอการลงโทษแก่จำเลยได้ (ฎีกาที่ ๕๓๘๕/๒๕๔๔)

^๕ กรณีที่จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งให้ยกเลิกการคุมประพฤติและเปลี่ยนโทษจากการรอการลงโทษจำคุกเป็นไม่รอการลงโทษจำคุก เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สุด (ฎีกาที่ ๗๐๔๗/๒๕๔๑) ไม่มีบทมาตราใดที่บัญญัติให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ตั้งเช่นคดีอาญาทั่วๆ ไป (ฎีกาที่ ๖๐๕๖/๒๕๔๔) การที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาและสั่งรับฎีกาของจำเลยมาจึงไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๕๖๕๐/๒๕๔๔) โจทก์ก็ฎีกาไม่ได้ ถึงแม้ว่าการสูงสุดรับรองให้ฎีกาและศาลชั้นต้นรับฎีกาของโจทก์มา ก็เป็นการไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๕๕๐๗/๒๕๔๙)

มาตรา ๑๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือครอบครองสถานที่ที่จำเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องกับตัวชัดเจนไม่ยอมให้พนักงานคุมประพฤติเข้าไปในสถานที่นั้น หรือไม่ยอมคำตอบสอบถามของพนักงานคุมประพฤติตามมาตรา ๗ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานคุมประพฤติโดยไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติ หรือไม่ยอมสาบานหรือปฏิญาณตน หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำตามมาตรา ๗ (๒) หรือไม่ยอมส่งวัตถุหรือเอกสารตามมาตรา ๗ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๒๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และได้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นเพราะการปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ นำความลับนั้นไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่ของตน โดยประการที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติถึงวิธีการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดไว้ให้อำนาจศาลที่จะปล่อยตัวผู้กระทำความผิดไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัว โดยศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่ให้รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้และกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น สมควรมีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติตลอดจนวิธีดำเนินการคุมความประพฤติเพื่อให้ประมวลกฎหมายอาญามีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๕ หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลงหรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะดังกล่าว

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าที่หายากตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และตามที่กำหนด โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่เป็นอิสระ และหมายความรวมถึง การไล่ การต้อน การเรียก หรือการล่อเพื่อการกระทำดังกล่าวด้วย

“ซากของสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้งย่าง รม ตากแห้ง หมัก หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้นและหมายความรวมถึง เขา หนัง กระดุก ฟัน งา ขนายนอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก หรือส่วนต่างๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงไว้โดยวิธีผสมพันธุ์สัตว์ป่า และหมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าโดยวิธีผสมเทียมหรือการย้ายฝากตัวอ่อนด้วย

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร

“ด้านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด้านตรวจสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า

“สวนสัตว์สาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัยของประชาชน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช* หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กบออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กระทำโดยกฎกระทรวง และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

* ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “กรมป่าไม้” แก่เป็น “กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” คำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” แก่เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” และคำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” แก่เป็น “ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ตามพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามีได้

มาตรา ๗ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ และ

(๓) ในกรณีที่สัตว์ที่ถูกล่านั้นเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง มิได้นำสัตว์ป่าที่ถูกล่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่านั้นเคลื่อนที่ และได้แจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าตามวรรคหนึ่งตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การพิจารณาคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจอนุญาตจะต้องดำเนินการพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับคำขออนุญาต และถ้ามิได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอนั้น

เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้กำหนดอายุใบอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่น ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* เป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินสิบเอ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ดาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ใน

ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๓๓ การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและการกำหนดชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่าที่จะห้ามล่าในเขตนั้นตามมาตรา ๔๒

(๒) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๕

(๓) กำหนดกิจการอันพึงกระทำเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด ๓

การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า
ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง
เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๖^๒

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนด
ชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเว้นแต่

(๑) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ โดยได้รับ
ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี

(๒) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาต
จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดี
ให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองเพื่อประโยชน์
แก่กิจการสวนสัตว์สาธารณะของตน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ตามวรรคหนึ่ง และการได้มาซึ่ง
สัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม
ข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

^๒ ความผิดฐานล่าสัตว์ป่าคุ้มครองตามมาตรา ๑๖ และความผิดฐานมีไว้ในครอบครองซึ่ง
ซากสัตว์ป่าคุ้มครองตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มีองค์ประกอบของความผิดแตกต่างกันและแยก
ต่างหากจากกัน จำเลยล่าสัตว์ป่าคุ้มครองโดยการเก็บหรือทำอันตรายด้วยประการใดๆ แก่สัตว์ป่า
คุ้มครอง ย่อมเป็นการกระทำโดยเจตนาที่จะล่าสัตว์ป่าคุ้มครอง และเป็นความผิดสำเร็จเมื่อจำเลยเก็บ
หรือทำอันตรายแก่สัตว์ป่าคุ้มครอง และการที่จำเลยมีไว้ในครอบครองซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครองจำนวน
๓๘ กระสอบ ย่อมเป็นเจตนาอีกอันหนึ่งในการที่จะครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองแยกต่างหากจาก
การเก็บหรือทำอันตรายแก่สัตว์ป่าคุ้มครอง ถือได้ว่าความผิดทั้งสองฐานเป็นความผิดหลายกรรม
ต่างกัน (ฎีกาที่ ๔๗๓๗/๒๕๔๕)

ใบอนุญาตตาม (๑) และ (๒) ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งการเลิกการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตต่ออธิบดีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต^๓

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘
(๑) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว

(๒) การครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๓ จำเลยรับเลี้ยงดูหมีควายซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ชั่วคราวเพื่อรอให้สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ามารับไปนภายหลัง จำเลยไม่มีเจตนายึดถือเพื่อตน จึงไม่เป็นการมีไว้ในครอบครองอันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๔๗ (ฎีกาที่ ๕๐๓๙/๒๕๔๖)

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอาหารรังนกอีแอ่นและผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดยิงสัตว์ป่าในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตก และพระอาทิตย์ขึ้น

หมวด ๔

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์และโดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า ต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการออกใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ การนำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาและวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะซึ่งกระทำโดยทางราชการ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ การเรียกเก็บและการชำระค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตของด่าน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้ใดนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าโดยแสดงใบอนุญาตให้นำเคลื่อนที่เพื่อการค้าให้นำเข้า ให้ส่งออกหรือให้นำผ่าน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตเป็นหนังสือแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หมวด ๕

สวนสัตว์สาธารณะ

มาตรา ๒๙ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตแจ้งการเลิกการดำเนินงานการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๓๒

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๓๐ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ก่อนเปิดดำเนินการ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบและจัดแจ้งไว้ในทะเบียน

ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นและต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้าทุกครั้งที่มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในครอบครองเพิ่มจำนวนขึ้นหรือลดจำนวนลง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่า บริเวณที่ตั้งของสวนสัตว์สาธารณะหรือสถานที่เลี้ยงสัตว์มีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวง ออกตามมาตรา ๒๙ หรือเกิดมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่เข้าไปในสวนสัตว์สาธารณะหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสัตว์สาธารณะ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้หมดไปได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าปรับปรุงแก้ไขโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ประสงค์จะเลิกดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่า

คุ่มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่ในครอบครองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ รายอื่นหรือจำหน่ายสัตว์ป่า คุ่มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ได้แจ้งการบอกเลิกไปยังอธิบดี

เมื่อสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ยังมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่า คุ่มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ่มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสัตว์ป่า สงวน สัตว์ป่าคุ่มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่ อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๖

บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็น ที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็ให้กระทำได้โดยตรา เป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้าย พระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๓๔ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช้เป็นการ เพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้าย พระราชกฤษฎีกาด้วย

มาตรา ๓๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่น แสดงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๓๖ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็ น สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๗ นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไป ปฏิบัติการตามหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่^๔

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน หรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โคน แผ้วถาง เผา หรือทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า^๕

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ เพื่อ อำนวยความสะดวกในการให้การศึกษาหรือการพักอาศัย หรืออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ

^๔ การเข้าไปตัดฟันทำไม้ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดสำเร็ จ ฐานเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ ทั้งนี้ที่เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต (ฎีกาที่ ๒๑๙/๒๕๓๒ เป็นฎีกา ที่ตัดสินตามกฎหมายเดิม)

^๕ ความผิดฐานร่วมกันตัด โคนหรือทำลายต้นไม้ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตาม พ.ร.บ. สงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และฐานร่วมกันเก็บหาของป่าหวงห้าม ตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นการกระทำที่สามารถแยกเจตนาของจำเลยทั้งหกออกจากความผิดฐานร่วมกันมีไว้ ในครอบครองซึ่งของป่าหวงห้ามเกินปริมาณที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เพราะเมื่อจำเลยทั้งหกร่วมกัน ตัด โคน ทำลายต้นไม้และเก็บหาของป่าหวงห้ามแล้วย่อมเป็นความผิดสำเร็จในตัวเองทันที โดย ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าจำเลยทั้งหกจะได้ครอบครองของป่าหวงห้ามหรือไม่ การกระทำของจำเลย ทั้งหกจึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน (ฎีกาที่ ๕๔๐๔/๒๕๕๐)

เจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตัด โคน หรือแผ้วถาง ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีอำนาจ สั่งให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืองดเว้นการ กระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ่มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในบริเวณวัดหรือในบริเวณ สถานที่ที่จัดไว้เพื่อประชาชนใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรา ๔๒ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะ กำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น

(๒) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่านั้น

(๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผ้วถาง เเผา ทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตราย ต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาต ไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติการ ตามกฎหมาย หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขต ห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าพ้นกำหนดนั้นแล้วยังมิได้จำหน่ายหรือจำหน่ายไปบางส่วน ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ยังมิได้จำหน่ายหรือเหลือจำหน่ายนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติ ไม่ว่าจะในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องเสียค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ และต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริง

การยื่นคำขอและการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๖ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระค่าบริการหรือค่าตอบแทนเนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินที่เก็บได้ตามวรรคหนึ่ง และเงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และให้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าว โดยมีได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^๖

ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้ยึดถือ ครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้

การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ได้ตัด โคน หรือแผ้วถางลงไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีใช้ส่วนราชการมิได้

^๖ การทำไม้ในป่าสงวนแห่งชาติและเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ฯ มาตรา ๑๑, ๗๓ วรรคหนึ่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติฯ มาตรา ๑๔, ๓๑ วรรคหนึ่ง พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง, ๕๔ วรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด (ฎีกาที่ ๒๐๙๗/๒๕๔๒)

การวินิจฉัยว่าบทกฎหมายใดมีโทษหนักกว่ากันต้องถือตามลำดับที่วางไว้ใน ป.อ. มาตรา ๑๘ ถ้าเป็นโทษในลำดับเดียวกันต้องถือบทที่มีอัตราโทษขั้นสูงกว่าเป็นเกณฑ์ เมื่อ พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง กำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติฯ มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง กำหนดอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง จึงเป็นบทหนักกว่า และเมื่อใช้บทบัญญัติที่มีโทษหนักแล้วก็ใช้บทดังกล่าวเป็นบทลงโทษแต่บทเดียวถึงแม้บทหนักจะไม่มีโทษขั้นต่ำแต่บทเบากว่ามีโทษขั้นต่ำ ศาลก็ชอบที่จะลงโทษบทที่หนักโดยไม่ต้องคำนึงถึงโทษขั้นต่ำในบทที่เบากว่า (ฎีกาที่ ๗๗๑๙/๒๕๓๘)

มาตรา ๕๕ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจํานำ หรือรับไว้ โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจําคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจําทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจําคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจําทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือ เครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เนื่องในการ กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๕๘ บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซาก ของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือรังของสัตว์ป่า ที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบ เสียทั้งสิ้น

บรรดาสัตว์ที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช* หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่ อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษ ตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นตนมิได้มี ส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๖๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้

(๑) ให้ผู้มีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นอยู่ในความครอบครองก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้จำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการจัดการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช* หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์นั้น ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ต่อไปได้

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้ผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด

ว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ หรือตาย ผู้รับใบอนุญาต ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

(๒) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ผู้ครอบครองหรือเจ้าของแจ้งชนิด และจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ ในกรณีที่เป็น ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อค้า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งชนิดและจำนวน ของซากสัตว์ป่านั้นไว้แล้ว ให้ผู้ครอบครองซากของสัตว์ป่าเพื่อค่านั้นดำเนินการจำหน่าย ซากของสัตว์ป่านั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี

แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) และ (๒) และการออกไปอนุญาตให้ครอบครอง สัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นไป ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒ ให้ถือว่าสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ และสัตว์ป่าคุ้มครองประเภท ที่ ๒ ที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๓ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่า สัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราช บัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๔ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราช บัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ และยังใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตาม พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๕ ให้การอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าสงวน ใบอนุญาตล่าสัตว์ป่าคุ้มครอง ทุกประเภท ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง และใบ อนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้ออก

ให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดมีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว มามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และให้สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และเมื่อได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าที่รับมอบไว้แล้ว อธิบดีอาจมอบสัตว์ป่าดังกล่าวให้อยู่ในความดูแลของผู้นั้นต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ

ผู้ใดมีซากสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งรายการไว้แล้ว ก็ให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก

มาตรา ๖๗ ให้ผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติต่อไปดังนี้

(๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้แล้วตามมาตรา ๖๕ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของ

คณะกรรมการ

(๒) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองให้นำมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) สำหรับซากของสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือโดยการตกทอดทางมรดก

(๔) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ให้ผู้นั้นค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์ต่อไปได้ สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ที่มีไว้ในความครอบครองเพื่อค้าให้ผู้รับใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มีสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์เหลืออยู่เท่าใด ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช* หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๕) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สำรวจและจดแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้แก่ผู้นั้น ผู้รับใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวดังกล่าว จะต้องจำหน่ายซากของสัตว์ป่าที่มีอยู่ในความครอบครองให้เสร็จสิ้นภายในสามปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ขายไปในแต่ละเดือนเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช* หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี

เพื่อนำไปดำเนินการ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการ
เพาะพันธุ์และผู้นั้นได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มา
จากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ไว้แล้ว

แบบและวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้ใดดำเนินการกิจการเพาะพันธุ์ ดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้
มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์
ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้
จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา
๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะอยู่ก่อนหรือในวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบ
วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้ว และพนักงาน
เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าบริเวณและสถานที่ประกอบกิจการเป็นไปโดยถูกต้อง
ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๓๑ และได้จัดแจ้ง
รายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่า
ดังกล่าว ไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะให้
แก่ผู้นั้น

มาตรา ๗๐ คำขออนุญาตใดๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของอธิบดี ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลงเว้นแต่
เป็นคำขออนุญาตดำเนินการอันอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี
พิจารณาคำขออนุญาตนั้นต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑.	ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๒.	ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๓.	ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๔.	ใบอนุญาตให้ค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๕.	ใบอนุญาตให้นำเข้าหรือให้ส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๖.	ใบอนุญาตให้นำเข้า ให้ส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่า	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๗.	ใบอนุญาตให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๘.	ใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๙.	ใบรับรองให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่า	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๑๐.	ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๑.	ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๑๒.	การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละ	๕๐๐ บาท

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

๑. นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร *Pseudochelidon sirintarae*
๒. แรด *Rhinoceros sondaicus*
๓. กระซู่ *Didermocerus sumatraensis*
๔. กูปรีหรือโคไพร *Bos sauveli*
๕. ควายป่า *Bubalus bubalis*
๖. ละองหรือละมั่ง *Cervus eldi*
๗. สมันหรือเนื้อสมัน *Cervus schomburgki*
๘. เลียงผาหรือเยืองหรือกัวร์หรือโครำ *Capricornis sumatraensis*
๙. กวางผา *Naemorhedus griseus*
๑๐. นกแต้วแล้วท้องดำ *Pitta gurneyi*
๑๑. นกกระเรียน *Grus antigone*
๑๒. แมวลายหินอ่อน *Pardofelis marmorata*
๑๓. สมเสร็จ *Tapirus indicus*
๑๔. เก้งหม้อ *Muntiacus feai*
๑๕. พะยูนหรือหมูน้ำ *Dugong dugon*

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มาตรการต่างๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลสมดังวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ประกอบกับจำเป็นจะต้องเร่งรัดการขยายพันธุ์สัตว์ป่าและให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าควบคู่กันไป และเนื่องจากปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างประเทศในการที่จะร่วมมือกันเพื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของท้องถิ่นอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของโลก ดังนั้น เพื่อปรับปรุงให้มาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ
สถานบริการ
พ.ศ. ๒๕๐๕

ในพระปรมาภิไธย
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
สวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
เป็นปีที่ ๒๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายเพื่อควบคุมสถานบริการบางประเภท
พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.
๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี
ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และเมื่อจะให้ใช้บังคับใน
ท้องที่อื่นได้อีก ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา^๑

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๘๘ หน้า ๖๒๖ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้^๒

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า ดังต่อไปนี้^๓

(๑) สถานเต็นท์ รำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคู่มือบริการ^๔

(๒) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการโดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

(๓) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่

(ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการหรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ

(ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒ มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

^๓ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “สถานบริการ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^๔ คำว่า “เต็นท์” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึงเคลื่อนไปโดยมีระยะก้าวตามกำหนดให้เข้าจังหวะกับดนตรีซึ่งเรียกว่าลีลาศ ส่วนคำว่า “ลีลาศ” หมายความว่า เดินรำแบบตะวันตกบางชนิด เช่น ออกไปลีลาศ แสดงว่าต้องมีเวทีหรือพื้นที่สำหรับเต้นลีลาศ เมื่อสถานบริการที่เกิดเหตุไม่มีเวทีหรือพื้นที่สำหรับเต้นรำหรือลีลาศได้จึงไม่ใช่สถานเต้นรำตาม พ.ร.บ. สถานบริการฯ (ฎีกาที่ ๒๓๕๒/๒๕๕๒)

(๔) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ค) มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวทีหรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม

(ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา

(๖) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด^๕

“พนักงานเจ้าหน้าที่” สำหรับกรุงเทพมหานคร หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่น หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด^๖

มาตรา ๔ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่^๗

ในการพิจารณาอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการประกอบด้วย

^๕ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^๖ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

^๗ มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามวรรคสอง รวมทั้งการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^๔

มาตรา ๔ ทวิ (ยกเลิก)^๕

มาตรา ๕ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรจะกำหนดเขตอันมีปริมณฑลจำกัดในท้องที่ใดเพื่อการอนุญาตหรืองดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๔ ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา ๔ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (๑) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
- (๓) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๔) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรังหรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง
- (๕) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

^๔ ใบอนุญาตตั้งสถานบริการเป็นใบอนุญาตเฉพาะตัวของผู้ขออนุญาตโดยเฉพาะ จะขออนุญาตแทนกันไม่ได้ และ พ.ร.บ. สถานบริการฯ ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการโอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการไว้ อันเป็นการยืนยันว่าใบอนุญาตตั้งสถานบริการเป็นใบอนุญาตที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาออกให้เฉพาะตัวผู้ขออนุญาต และผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่อาจฟ้องขอให้บังคับให้โอนใบอนุญาตได้ (ฎีกาที่ ๒๒๑๐/๒๕๓๕) สัญญาโอนใบอนุญาตเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ต้องห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมายและขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงตกเป็นโมฆะ (ฎีกาที่ ๖๐๘/๒๕๒๗, ๒๒๗๕/๒๕๒๖)

^๕ มาตรา ๔ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๗ อาคาร หรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา ๔ ต้อง

(๑) ไม่อยู่ใกล้เขตวัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว

(๒) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

(๓) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

มาตรา ๘ ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา ๔ เป็นของผู้อื่น ในชั้นขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ขออนุญาตต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานที่นั้น

มาตรา ๙ เมื่อได้รับคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสั่งภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๑๐ ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ยื่นขออนุญาต

ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในกรุงเทพมหานคร ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่น ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้กระทำภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่อนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สิ้นสุด

หนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในวรรคแรก ต้องแสดงเหตุผลในการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ผู้ขอทราบด้วย^{๑๐}

มาตรา ๑๒ ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสุญหายหรือซำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบว่าใบอนุญาตสุญหายหรือซำรุด

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการย้าย แก่ไข เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๔ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ

ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งการเปลี่ยนแปลงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำ การเก็บรักษา และการแจ้งการเปลี่ยนแปลงบัตรประวัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดทำบัตรประวัตินั้น ต้องไม่ระบุหน้าที่ของพนักงานในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานนั้น^{๑๑}

มาตรา ๑๕ ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สุญหาย ถูกทำลาย หรือซำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติใหม่ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหาย ถูกทำลาย หรือซำรุดในสาระสำคัญ และให้นำความในมาตรา ๑๔ วรรคแรก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ^{๑๒}

- (๑) รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
- (๒) ยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มีอาการมีเมานจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
- (๓) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมีเมานจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้

^{๑๐} มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๑๑} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๒} มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๔) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ

(๕) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ

(๖) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา ๑๖/๑ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตรวจเอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุของผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการ

ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการหรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสาม ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้^{๑๓}

มาตรา ๑๖/๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบและนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย^{๑๔}

มาตรา ๑๖/๓ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือมีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖/๒ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

^{๑๓} มาตรา ๑๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๔} มาตรา ๑๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้^{๑๕}

มาตรา ๑๓ การกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัดสถานที่ภายนอกและภายในเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาดหรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้คอมพิวเตอร์หรือการให้พนักงานติดหมายเลขประจำตัวในสถานบริการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๑๖}

มาตรา ๑๔ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๑) จะจัดให้มีสุราน้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย หรือจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงด้วยก็ได้^{๑๗}

มาตรา ๑๕ ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสตรีวัยเข้าร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม^{๑๘}

มาตรา ๒๐ เมื่อปรากฏว่า ผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ในกรุงเทพมหานคร นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป ในจังหวัดอื่น ตั้งแต่ นายอำเภอท้องที่ขึ้นไปมีอำนาจสั่งให้งดการแสดงนั้นได้^{๑๙}

^{๑๕} มาตรา ๑๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๖} มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๗} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๑๘} ว. ผู้จัดการสถานบริการของจำเลยที่ ๑ จัดให้มีการแสดงแฟชั่นโชว์ในสถานบริการของจำเลย นางแบบแต่งกายชุดอาบแดดด้วยผ้าลวกไม้บาง บนพลอร์มีสปอทไลท์ฉายไปมา สามารถมองผ่านช่องว่างของผ้าลวกไม้บางนั้นเห็นนมเนื้อตัวร่างกายของนางแบบ ลักษณะการแต่งกายเช่นนี้ไม่แตกต่างไปจากการเปลือยกายและเพียงพอแล้วที่จะได้ว่าจำเลยที่ ๑ ได้จัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการซึ่งเป็นไปในทางลามกหรืออนาจารแล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการดังกล่าว จึงมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร แม้จำเลยจาง ว. ให้เป็นผู้จัดการดูแลแทนและ ว. จัดให้มีการแสดงอันเป็นความผิดดังกล่าวในขณะที่จำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ ก็หาได้ทำให้จำเลยทั้งสองหลุดพ้นจากหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวันไม่ (ฎีกาที่ ๕๕๑๙/๒๕๓๑)

^{๑๙} มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใดดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด

การสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้สั่งพักได้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีดำเนินกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ (๒) หรือ (๓) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ เฉพาะในส่วนที่ไม่ใช่กำหนดวันเวลาเปิดปิดสถานบริการ ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

(๒) กรณีดำเนินกิจการสถานบริการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ (๑) (๔) (๕) หรือ (๖) มาตรา ๑๖/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๑๗ หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดวันเวลาเปิดปิดสถานบริการ ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่ากรณีใดพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีคำสั่งหรือไม่มีคำสั่งต่ออายุใบอนุญาตหรือพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการอุทธรณ์คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๒ หากอุทธรณ์โดยเหตุตามวรรคสอง (๑) ให้การอุทธรณ์เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น หากอุทธรณ์โดยเหตุตามวรรคสอง (๒) หรือเหตุอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น แต่ต้องมีคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอให้ทุเลาการบังคับ หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีคำสั่งใดให้ถือว่าเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ประจำอยู่ได้รับอุทธรณ์ ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งอื่นที่ไม่ใช่คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง^{๒๐}

มาตรา ๒๒ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการในกรุงเทพมหานครมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่นผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้กระทำภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการสั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนการอนุญาต

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด^{๒๑}

มาตรา ๒๓ ก่อนครบกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ผู้หนึ่งผู้ใดจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อตั้งสถานบริการ ณ สถานที่เดียวกันนั้นไม่ได้

มาตรา ๒๔ เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานบริการแห่งใด ให้เจ้าพนักงานนั้น มีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง^{๒๒}

มาตรา ๒๕ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือคนรับใช้ของสถานบริการ ผู้ใดสามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔ ได้ แต่ไม่ยอมให้ความสะดวกนั้นเมื่อเจ้าพนักงานร้องขอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๒๓}

^{๒๐} มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๑} มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๒๒} มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๒๓} มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๒๕ ทวิ (ยกเลิก)^{๒๔}

มาตรา ๒๖ ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือดำเนินกิจการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๒๕}

มาตรา ๒๖ ทวิ (ยกเลิก)^{๒๖}

มาตรา ๒๗ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มาตรา ๑๖/๑ วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท^{๒๗}

มาตรา ๒๘ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๖ (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท^{๒๘}

มาตรา ๒๘/๑ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖/๑ วรรคสองหรือวรรคสาม หรือมาตรา ๑๖/๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ใดเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีหรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการตามมาตรา ๑๖/๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๒๙}

มาตรา ๒๘/๒ ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๖/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นวัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๒๔} มาตรา ๒๕ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๕} มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๖} มาตรา ๒๖ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๗} มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๘} มาตรา ๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๙} มาตรา ๒๘/๑ เพิกชดโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวรณ์ด้วย^{๓๐}

มาตรา ๒๘/๓ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ หรือผู้ใดจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการที่เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๓๑}

มาตรา ๒๘/๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น^{๓๒}

มาตรา ๒๙ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินกิจการต่อไปได้ในเมื่อได้จัดทำบัตรประวัติตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๑๔ และมาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น โดยเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

^{๓๐} มาตรา ๒๘/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๑} มาตรา ๒๘/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๒} มาตรา ๒๘/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ว่า พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดของนิติบุคคลนั้น เป็นบทบัญญัติที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ประกอบ มาตรา ๓ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖

มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติ นี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม^{๓๓}

(๑) ใบอนุญาตตั้งสถานบริการ	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท
(๒) ใบแทนใบอนุญาตตั้งสถานบริการ	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๓) การต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการ	ครั้งละ ๑๐,๐๐๐ บาท

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงลักษณะ ขนาด หรือประเภทของสถานบริการก็ได้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยเหตุที่ปัจจุบัน ได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภทซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบ กระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน และจัดให้มีการแสดง เพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นๆ ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่าง จนประพฤติดัวเสียมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการ นั้นๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติต่อไป

^{๓๓} อัตราค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

พระราชบัญญัติ
สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสวนป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สวนป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๕ เพื่อทำการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ที่เป็นไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๒๐ หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕

“ต้นไม้” หมายความว่า ต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้วหรือปลูกขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้และหมายความรวมถึงต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้วหรือปลูกขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่น แต่อาจใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ได้ด้วย

“ไม้” หมายความว่า ต้นไม้ และหมายความรวมถึง

(๑) ส่วนใดๆ ของต้นไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ทอน เลื่อย ใส ฝา ถาก ขุด อัด หรือกระทำด้วยประการอื่นใดหรือไม่ และ

(๒) ไม้แปรรูป สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยต้นไม้หรือส่วนใดๆ ของต้นไม้

“ตรา” หมายความรวมถึงเครื่องหมายหรือวัตถุใดๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อตี ตอก หรือประทับที่ไม้

“หนังสือรับรองการแจ้ง” หมายความรวมถึงสำเนาหรือภาพถ่ายของหนังสือรับรองการแจ้งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรองถูกต้อง

“ผู้ทำสวนป่า” หมายความว่า ผู้ได้รับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า และหมายความรวมถึงผู้ยื่นคำขอรับโอนทะเบียนสวนป่าด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายสำหรับกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับจังหวัดอื่น

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ที่ดินที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่าตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นที่ดินประเภทหนึ่งประเภทใด ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินที่มีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๒) ที่ดินที่มีหนังสือของทางราชการรับรองว่า ที่ดินดังกล่าวอยู่ในระยะเวลาที่อาจขอรับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ เนื่องจากได้มีการครอบครองและเข้าทำกินในที่ดินดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพไว้แล้ว

(๓) ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่มีหลักฐานการอนุญาต การเช่าหรือเช่าซื้อ

(๔) ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติให้บุคคล
เข้าทำการปลูกป่าในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ หรือเข้าทำการปลูกสร้างสวนป่า หรือ
ไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรม

(๕) ที่ดินที่ได้ดำเนินการเพื่อการปลูกป่าอยู่แล้วโดยทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจ
หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

มาตรา ๕ ผู้มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ที่ดิน
ตามมาตรา ๔ ประสงค์จะใช้ที่ดินนั้นทำสวนป่าเพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อ
นายทะเบียนตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนแล้ว ผู้ยื่นคำขอ
อาจดำเนินการไปก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งรับหรือไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า
ตามมาตรา ๖

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าและ
ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินตามมาตรา ๔ (๑) ผู้ยื่นคำขอต้องมีหลักฐานการเช่าหรือเช่าซื้อ
ที่ดินดังกล่าว พร้อมทั้งหนังสือยินยอมของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้น
ที่แสดงว่าอนุญาตให้ทำสวนป่าได้

มาตรา ๖ ให้นายทะเบียนพิจารณาและแจ้งการสั่งรับหรือไม่รับขึ้นทะเบียนที่ดิน
เป็นสวนป่า ให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอตามมาตรา ๕
หรือได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๗ แล้วแต่กรณี

การสั่งรับขึ้นทะเบียนและการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตามวรรคหนึ่ง
ให้ผู้ยื่นคำขอมีสិทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งดังกล่าว
คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗ ก่อนรับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตามมาตรา ๖ หากที่ดินที่
ขอขึ้นทะเบียนเป็นที่ดินตามมาตรา ๔ (๔) ให้นายทะเบียนสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ออกไปตรวจสอบและทำรายงานเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง สภาพที่ดิน ชนิด ขนาด ปริมาณ
และจำนวนของไม้ ตลอดจนรายละเอียดของที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า และใน
กรณีที่เป็นไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือไม้ที่การทำไม้ต้องได้รับอนุญาต
ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดแจ้งในรายงานดังกล่าว

ให้แจ้งชัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รายงานผลการตรวจสอบต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง

เมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนสั่งให้ผู้นั้นคำขอ เก็บหาของป่า แผลวถางป่า ตัด โคน เก็บบริบ สุมเผา ทำลาย หรือสงวนไว้ซึ่งไม้หรือของ ป่าดังกล่าว โดยผู้นั้นคำขอเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ไม้และของป่าที่ได้มาตามวรรคสอง ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการเก็บหาข้อมูลทางวิชาการป่าไม้ การเก็บสถิติ ของการเจริญเติบโตของไม้ การประเมินผลการทำสวนป่า ตลอดจนเพื่อติดตามผล การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสวนป่าเพื่อ ตรวจสอบหรือให้คำแนะนำได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัว ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องและให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ผู้ทำสวนป่าต้องจัดให้มีตราเพื่อแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า และจะนำตราออกใช้ได้เมื่อนำขึ้นทะเบียนแล้ว

ตราที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับตี ตอก หรือประทับที่ไม้ซึ่งผู้ทำสวนป่าจะตัด หรือโค่นต้องเป็นตราที่มีการรับรองจากนายทะเบียนโดยมีเครื่องหมายที่นายทะเบียน ทำกำกับไว้ด้วย

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การส่งรับขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรอง การ ขึ้นทะเบียนและการรับรองตรา ตลอดจนวิธีตี ตอก หรือประทับหรือแสดงตรา ตาม วรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดย ความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในการทำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ผู้ทำสวนป่าอาจตัดหรือ โคนไม้ แปรรูปไม้ คำไม้ มีไม้ไว้ในครอบครอง และนำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ได้ แต่การตั้งโรงงานแปรรูปไม้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา ๑๑ ก่อนการตัดหรือโค่นไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ให้ผู้ทำสวนป่า แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อออกหนังสือรับรองการแจ้ง และเมื่อแจ้งแล้ว ให้ผู้ทำสวนป่าดำเนินการตัดหรือโค่นไม้ดังกล่าวได้

การแจ้งและการออกหนังสือรับรองการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ในกรณี นายทะเบียนอาจกำหนดเงื่อนไขอื่นใดที่ผู้ทำสวนป่าต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดหรือโค่นไม้ การตี ตอก หรือประทับตราที่ไม่ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ ในการตัดหรือโค่นไม้ ผู้ทำสวนป่าต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ที่สวนป่าเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดเวลาที่ทำการตัดหรือโค่นไม้

มาตรา ๑๓ ไม้ที่จะนำเคลื่อนที่ออกจากสวนป่า ต้องมีรอยตราตี ตอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของ และในการนำเคลื่อนที่ ผู้ทำสวนป่าต้องมีหนังสือรับรองการแจ้งตลอดจนบัญชีแสดงรายการไม้กำกับไปด้วยตลอดเวลาที่นำเคลื่อนที่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๔ บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการตัดหรือโค่นไม้ในสวนป่า ตลอดจนการนำเคลื่อนที่ไม้ออกจากสวนป่า ผู้ทำสวนป่าต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้ง บัญชีแสดงรายการไม้และเอกสารสำคัญที่เกี่ยวกับการดังกล่าวไว้ที่สวนป่าเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าหรือหนังสือรับรองการแจ้ง สูญหาย ชำรุด หรือถูกทำลาย ให้ผู้ทำสวนป่ายื่นคำขอใบแทนหนังสือรับรองดังกล่าวต่อนายทะเบียน

การขอและการออกใบแทนหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ทำสวนป่าประสงค์จะยกเลิกตรา ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมกับนำตราดังกล่าวไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่ตราของผู้ทำสวนป่าบุบสลายในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ผู้ทำสวนป่าแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบการบุบสลายหรือสูญหายและในกรณีที่ตราบุบสลายให้นำตราดังกล่าวไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมกับการแจ้งด้วย

การแจ้งการยกเลิกตรา การสั่งยกเลิกตรา และการแก้ไขทะเบียนตรา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ทำสวนป่าไม่ประสงค์จะทำสวนป่าต่อไป ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งนำตราไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าของผู้ทำสวนป่าดังกล่าวสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้ทำสวนป่าตายหรือโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่ทำสวนป่าให้แก่บุคคลอื่น หรือผู้ทำสวนป่าซึ่งมีสิทธิตามสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ ในที่ดินที่ทำสวนป่าถูกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ หากทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้ทำสวนป่า ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่มีการเลิกสัญญาเช่า หรือเช่าซื้อ แล้วแต่กรณี ประสงค์จะทำสวนป่าในที่ดินดังกล่าวต่อไป ให้แจ้งการขอรับโอนทะเบียนสวนป่าต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ทำสวนป่าตาย หรือมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือมีการเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ แล้วแต่กรณี หากไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่านั้นสิ้นสุดลง

ให้ผู้รับโอนทะเบียนสวนป่าตามวรรคหนึ่ง รับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของผู้ทำสวนป่าเดิม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๐ การทำลายตราตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า หากบุคคลได้รับโอนต้องมีหลักฐานแสดงการได้มาโดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ไม้ที่มีการโอนตามวรรคหนึ่ง ผู้รับโอนอาจค้า มีไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ได้ แต่การแปรรูปไม้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

ให้ถือว่าไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเป็นไม้ที่ผู้รับอนุญาตตามหมวด ๔ การควบคุมการแปรรูปไม้ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อาจมีไว้ในครอบครองได้

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ได้ใช้ตราตี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่มีได้มาจากการทำสวนป่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ได้ใช้ตราตี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๙ วรรคสาม หรือเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือนำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเคลื่อนที่โดยไม่มีรอยตราตี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของ หรือไม่มีบัญชีแสดงรายการไม้กำกับไม้ที่นำเคลื่อนที่ตามมาตรา ๑๓ หรือฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ผู้ทำสวนป่าผู้ใดไม่เก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ที่สวนป่าตามมาตรา ๑๒ หรือไม่เก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้ง บัญชีแสดงรายการไม้ หรือเอกสารสำคัญตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๕ หรือไม่แจ้งการบุบสลายในสาระสำคัญ หรือการสูญหายของตรา หรือไม่นำตราที่บุบสลายไปทำลายตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗ ในกรณีนี้ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออก

* แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” โดยพระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๖

กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและของเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ มิได้มีบทบัญญัติรองรับและคุ้มครองสิทธิการทำไม้หวงห้ามที่ได้จากการปลูกสร้างสวนป่า สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสวนป่า เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าดังกล่าว อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีงานทำและผลิตไม้เพื่อเป็นสินค้า ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ทำไม้ให้มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่ทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับจากการปลูกสร้างสวนป่า เช่น การได้รับยกเว้นค่าภาคหลวงและการไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎเกณฑ์บางประการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

สุรา

พ.ศ. ๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสุรา

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาจึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกกฎหมายภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๙ พระราชบัญญัติภาษีชั้นในเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๕๗ พระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พุทธศักราช ๒๔๕๙ พระราชบัญญัติภาษีชั้นในเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระราชบัญญัติภาษี

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอนที่ ๑๖ หน้า ๓๔๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓

ชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๗ พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๘ พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๒) พระราชบัญญัติภาษีชั้นใน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพสามิตหรือผู้ทำการแทน

“เจ้าพนักงานสรรพสามิต” หมายความว่า เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานสรรพสามิตและผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

“สุรา” หมายความว่า รวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา

“สุราแช่” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นและให้หมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลับแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย เช่น เบียร์ ไวน์ สปาร์กลิงไวน์ และสุราแช่พื้นเมือง เป็นต้น^๒

“สุรากลับ” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลับที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย เช่น สุราสามทับ สุราขาว สุราผสม สุราปรุงพิเศษ และสุราพิเศษ เป็นต้น^๓

“เชื้อสุรา” หมายความว่า แป้งเชื้อสุรา แป้งข้าวหมักหรือเชื้อใดๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุหรือของเหลวอื่นแล้วสามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราได้

“ราคาขายส่งช่วงสุดท้าย” หมายความว่า ราคาที่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ตามมาตรา ๕ ผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ตามมาตรา ๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “สุราแช่” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๖

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “สุรากลับ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประเภทที่ ๑ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้ขายสุราให้แก่ผู้ขายปลีก โดยรวมค่าขนส่งหรือค่าบริการอย่างอื่น ทั้งนี้ ต้องเป็นราคาตามปกติในทางธุรกิจโดยสุจริตและเปิดเผย โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม^๔

หมวด ๑

การทำสุราและการนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี^๕

^๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ราคาขายส่งช่วงสุดท้าย” เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๖

^๕ ความผิดฐานทำสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและฐานมีสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมายไว้ในครอบครอง เป็นความผิดต่างกรรมกัน (ฎีกาที่ ๓๙๘๓/๒๕๔๗)

มาตรา ๕ บัญญัติห้ามการทำสุราซึ่งหมายถึงสุรากลั่นและสุราแช่ไว้ในมาตราเดียวกัน ส่วนมาตรา ๓๒ บัญญัติเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕ ซึ่งหมายถึงสุรากลั่นและสุราแช่ เมื่อโจทก์กล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดทั้งหมดในวันเวลาเดียวกัน แสดงว่าจำเลยทำสุราและมีสุราทั้งสุรากลั่นและสุราแช่ของกลางในคราวเดียวกัน ดังนี้ แม้จำเลยจะทำทั้งสุรากลั่นและสุราแช่ก็เป็นความผิดกรรมเดียวกัน ขณะเดียวกันการมีสุรากลั่นและสุราแช่ก็เป็นความผิดกรรมเดียวอีกส่วนหนึ่งต่างหาก (ฎีกาที่ ๔๓๓๗/๒๕๓๒, ๓๗๙๖/๒๕๓๒, ๓๗๘๘/๒๕๓๒, ๑๑๒๘/๒๕๓๑) แต่ถ้ากระทำความผิดข้อหาทำสุราแช่กับมีสุราแช่ และข้อหาทำสุรากลั่นกับมีสุรากลั่นคนละวันเวลายัง มิใช่ทำผิดในวันเวลาเดียวกันหรือในคราวเดียวกัน เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน รวม ๔ กระทำ (ฎีกาที่ ๑๑๙๔/๒๕๓๕)

ความผิดฐานทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ฐานมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และฐานขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราดังกล่าวทั้งสี่ฐานนี้ แม้จะเป็นความผิดต่อ พ.ร.บ. สุราช ซึ่งเป็นการกฎหมายฉบับเดียวกัน แต่ความผิดในแต่ละฐานต่างมีสภาพและลักษณะของการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน และสามารถแยกเป็นคนละส่วนต่างหากจากกันได้ แสดงว่ากฎหมายมุ่งประสงค์จะลงโทษผู้กระทำความผิดในแต่ละกรณีเป็นตอนๆ ไป แม้จะกระทำความผิดทั้งสี่ฐานในคราวเดียวกันและต่อเนื่องกัน ก็เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน (ฎีกาที่ ๑๘๗๒/๒๕๓๔, ๑๑๔๑/๒๕๓๔) จำเลยทำสุรากลั่นทำสุราแช่ มีสุรากลั่น มีสุราแช่ และขายสุรากลั่น ขายสุราแช่ในคราวเดียวกัน การที่จำเลยทำสุรากลั่นทำสุราแช่จึงเป็นความผิดกรรมเดียว มีสุรากลั่นและสุราแช่ก็เป็นความผิดกรรมเดียว และขายสุรากลั่นและขายสุราแช่ก็เป็นความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๔๓๓๒/๒๕๓๒)

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕ ทวิ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดว่าด้วยกรรมวิธีเกี่ยวกับการทำสุรา การใช้วัตถุดิบ ระยะเวลาและวิธีการเก็บสุรา ชนิดของสุราและแรงแอลกอฮอล์ จำนวนสุราที่ให้ทำและขายในท้องที่ที่กำหนด^๖

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำสุราเกินกว่าหนึ่งลิตรเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

การนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมิใช่เพื่อการค้า อธิบดีมีอำนาจผ่อนผันให้นำเข้ามาได้ตามจำนวนและทางด่านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต

บทบัญญัติในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ทำการตามหน้าที่ผู้ขนส่งโดยสุจริต^๗

หมวด ๒

ภาษีสุรา

มาตรา ๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรานอกจากทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนต้องเสียภาษีสำหรับสุราที่ทำได้อ่อนขนสุราออกจากโรงงานตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง การเสียภาษีให้กระทำโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุสุราในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี จะกำหนดวิธีการเสียภาษีโดยวิธีอื่นโดยออกเป็นกฎกระทรวงก็ได้^๘

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราส่งสุราที่ตนทำในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราอาจขอยกเว้นภาษีสุราสำหรับสุราที่จะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรนั้นได้ โดยต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๖ มาตรา ๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐

^๗ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐

^๘ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

เกี่ยวกับการขอและการยกเว้นภาษีสุรา การเก็บและการขนสุราดังกล่าวออกจากโรงงานสุราเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสุราหรือภาชนะบรรจุสุราตามมาตรา ๒๒ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปิดแสดมปีสุราใหม่ที่ภาชนะบรรจุสุราโดยไม่ต้องเสียภาษีอีก

มาตรา ๗ ทวิ ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดวิธีการเสียภาษีโดยวิธีอื่นนอกจากวิธีการปิดแสดมปีสุราตามมาตรา ๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว^๙

มาตรา ๗ ตริ กฎกระทรวงกำหนดวิธีการเสียภาษีโดยวิธีอื่นนอกจากวิธีการปิดแสดมปีสุราตามมาตรา ๗ ไม่กระทบกระเทือนการเสียภาษีสุราที่ได้กระทำโดยวิธีปิดแสดมปีสุราไปแล้วก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ

บรรดาแสดมปีสุราที่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราซื้อไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับและยังมีได้ใช้ปิดภาชนะบรรจุสุราให้ใช้เป็นเครดิตในการเสียภาษีสุราได้โดยวิธีส่งคืนแสดมปีสุราดังกล่าว^{๑๐}

มาตรา ๘ ผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องเสียภาษีสุราโดยปิดแสดมปีสุราที่ภาชนะบรรจุสุราตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เว้นแต่สุรานั้นมีปริมาณไม่เกินหนึ่งลิตร และได้เปิดภาชนะที่บรรจุแล้ว การปิดแสดมปีสุราจะต้องปิดก่อนขนผ่านด่านศุลกากร แต่อธิบดีจะอนุญาตให้นำไปปิด ณ สถานที่อื่น ในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราตามความในมาตรา ๒๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องปิดแสดมปีสุราที่ภาชนะใหม่อีกกึ่งหนึ่ง^{๑๑}

มาตรา ๘ ทวิ (ยกเลิก)^{๑๒}

^๙ มาตรา ๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๑๐} มาตรา ๗ ตริ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๑๑} มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๑๒} มาตรา ๘ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๘ ตี การเสียภาษีสุรานั้น ให้เสียในอัตราทั้งตามมูลค่าและตามปริมาณ^{๑๓}

มาตรา ๘ จัตวา การเสียภาษีสุรตามมูลค่านั้น ให้ถือตามราคาขายส่งช่วงสุดท้าย

ในกรณีไม่มีราคาขายส่งช่วงสุดท้ายตามวรรคหนึ่ง หรือราคาขายส่งช่วงสุดท้ายมีหลายราคา ให้ถือตามราคาที่ยกขึ้นประกาศกำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีสุรา อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศราคาขายส่งช่วงสุดท้ายของสุราเพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีสุรา โดยกำหนดจากราคาขายส่งช่วงสุดท้ายของสุราในตลาดปกติได้

ภาษีสุราจะต้องเสียภาษีตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีเศษของบาทให้ปัดทิ้ง^{๑๔}

มาตรา ๘ เบญจ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา และผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรแจ้งราคาขายส่งช่วงสุดท้ายของสุราต่ออธิบดี ตามแบบและภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด^{๑๕}

มาตรา ๘ ฉ ในกรณีสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้กรมศุลกากรเรียกเก็บภาษีเพื่อกรมสรรพสามิตก็ได้^{๑๖}

มาตรา ๘ การปิดแสตมป์สุราจะเป็นการสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ปิดครบถ้วนตามอัตราและได้ขีดฆ่าแสตมป์นั้นแล้ว

^{๑๓} มาตรา ๘ ตี ซึ่งเพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๑๔} มาตรา ๘ จัตวา ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๑๕} มาตรา ๘ เบญจ ซึ่งเพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๑๖} มาตรา ๘ ฉ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

การปิดและขีดฆ่าแสตมป์สุราให้เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ผู้ส่งสุรารออกไปนอกราชอาณาจักรมีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราสำหรับสุราที่ส่งออกไปนั้น โดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ทวิ สุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราหรือได้คืนค่าภาษีสุรา ถ้านำกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าเสียภาษีสุราตามอัตราเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราและให้ปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง^{๑๗}

มาตรา ๑๑ สุราซึ่งได้ทำการขนออกจากโรงงานสุราที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเจ้าของพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจอธิบดีได้ว่า ได้แปรสภาพไปเองจนไม่สมควรจะใช้ดื่มต่อไป และได้ส่งคืนโรงงานสุราโดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงเจ้าของสุรานั้นมีสิทธิที่จะได้รับคืนค่าภาษีสุราสำหรับสุราที่ส่งคืนนั้น

หมวด ๓

การใช้และการขนสุรา

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้สุราทำของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การใช้สุราในการปรุงยาตามใบสั่งของแพทย์

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุรา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขนสุราจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต หรือสำหรับกรณีขนสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรจากเจ้าพนักงานศุลกากร หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรา

ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตขนสุรากับไปกับสุราที่ขนด้วย

^{๑๗} มาตรา ๑๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๑๕ ผู้ใดทำการขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรเกินกว่าหนึ่งลิตร แต่ไม่ถึงสิบลิตรเข้าในหรือออกนอกเขตท้องที่ที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต ทั้งนี้ มิให้ใช้บังคับแก่กรณีและผู้โดยสารทำการขนสุราโดยยานพาหนะสาธารณะที่รับส่งคนโดยสารเป็นปกติผ่านเขตท้องที่ที่กำหนดนั้น หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรา

ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตขนสุรากับไปกับสุราที่ขนด้วย

มาตรา ๑๖ ให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ขายสุราประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ออกหนังสือสำคัญสำหรับการขนสุราออกจากสถานที่ขายสุราของตนได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด หนังสือสำคัญเช่นว่านี้ ให้ถือเสมือนหนึ่งเป็นใบอนุญาตขนสุราดังกล่าวในมาตรา ๑๔ ตามเงื่อนไขนั้น

หมวด ๔

การขายสุรา

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดขายสุราหรือนำสุรามาออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

มาตรา ๑๘ บทบัญญัติในมาตรา ๑๗ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การขายสุราทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตตายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(๒) การขายในการบังคับคดี

(๓) การขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

มาตรา ๑๙ ใบอนุญาตขายสุรามี ๗ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

ประเภทที่ ๒ สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

ประเภทที่ ๓ สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

ประเภทที่ ๔ สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

ประเภทที่ ๕ สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน

ประเภทที่ ๖ สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน

ประเภทที่ ๗ สำหรับการขายสุราครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่มภายในสมาคมหรือสโมสร

มาตรา ๑๕ ทวิ ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๔ ตามมาตรา ๑๙ ให้ออกให้แก่ผู้ทำการขายเร็วได้ด้วย

การขออนุญาต และการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีนี้จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราปฏิบัติด้วยก็ได้

ใบอนุญาตขายสุราที่ออกตามวรรคสอง ให้ถือเป็นใบอนุญาตขนสุราสำหรับใช้กำกับสุราที่นำไปขายเร็วนั้นด้วย^{๑๘}

มาตรา ๒๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ หรือประเภทที่ ๔ จะขายสุราได้แต่เฉพาะภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ เก็บหรือรักษาสุราประเภทที่ได้รับอนุญาตให้ขายไว้ ณ ที่อื่น นอกจากที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใด เจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต และทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

^{๑๘} มาตรา ๑๙ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐

ถ้าปรากฏว่าสุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวใน
วรรคก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติ ให้สันนิษฐานไว้
ก่อนว่าผู้นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๗
ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปน
ลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่ม
ในขณะนั้น

ถ้าปรากฏว่าสุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวใน
วรรคก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติ ให้สันนิษฐานไว้
ก่อนว่าผู้นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา

หมวด ๕ เชื้อสุรา

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำหรือขายเชื้อสุรา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต
จากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับ
ใบอนุญาตตามความในมาตรา ๒๔ หรือเป็นผู้ซื้อ หรือได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาต
ดังกล่าวแล้ว

หมวด ๖ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๖ ใบอนุญาตซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗
และมาตรา ๒๔ ให้ใช้ได้เฉพาะในสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และผู้ได้รับใบอนุญาต
จะต้องแสดงใบอนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย

การเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตกีด การโอนใบอนุญาตเช่นว่านี้กีด จะทำได้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำสุราตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง หรือได้รับ ใบอนุญาตขายสุราตามมาตรา ๑๙ ประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ หรือประเภทที่ ๓ หรือได้รับใบอนุญาตให้ใช้สุราตามมาตรา ๑๒ หรือได้รับใบอนุญาตให้ทำหรือขายเชื้อ สุราตามมาตรา ๒๔ จะต้องทำบัญชีประจำวันและบัญชีซึ่งบเดือนแสดงจำนวนสุราหรือเชื้อ สุรา และยื่นบัญชีซึ่งบเดือนต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต ตามแบบและกำหนดเวลาที่อธิบดี กำหนด

บัญชีประจำวันจะต้องเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ซึ่งได้รับใบอนุญาต

การทำบัญชีซึ่งบเดือนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓^{๑๙}

มาตรา ๒๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจโรงงานสุราที่ได้รับ อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือสถานที่ของผู้ได้รับอนุญาตให้ทำ หรือขาย หรือเก็บ สุรา หรือเชื้อสุรา หรือสินค้าอื่นใดที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ในเวลาทำการ

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิด ตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุราที่ทำขึ้นนั้นด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๙} มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

แต่ถ้าเป็นการทำสุราแช่ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท^{๒๐}

มาตรา ๓๑ ผู้ใดขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืน มาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๒๑}

มาตรา ๓๒ ผู้ใดซื้อ หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืน มาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ถ้าสุรานั้นเป็นสุรากลั่น มีปริมาณต่ำกว่าหนึ่งลิตรหรือเป็นสุราแช่มีปริมาณต่ำกว่าสิบลิตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท^{๒๒}

มาตรา ๓๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๒๓}

^{๒๐} มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อความที่บัญญัติว่า “และถ้าได้ขายสุราที่ทำขึ้นนั้นด้วย” เป็นเงื่อนไขในการเพิ่มโทษของการทำสุราฝ่าฝืนมาตรา ๕ โดยลงโทษผู้ที่ทำสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและขายสุรานั้นด้วยให้หนักขึ้น แต่ไม่ใช่บทบัญญัติให้การขายสุราที่ทำขึ้นเป็นความผิดตามมาตราอื่นอีกบทหนึ่ง ดังนั้น การทำสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและขายสุราที่ทำขึ้นนั้นด้วย จึงเป็นความผิดฐานทำสุราตาม พ.ร.บ. สุราฯ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง, ๓๐ ซึ่งต้องระวางโทษหนักขึ้นตามที่กฎหมายบัญญัติกระธงหนึ่ง และเป็นความผิดฐานขายสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมายตามมาตรา ๓๑ อีกกระธงหนึ่ง (ฎีกาที่ ๓๙๘๓/๒๕๔๗)

^{๒๑} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ความผิดฐานขายสุราตามมาตรา ๓๑ มีระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท สำหรับมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติความผิดฐานฝ่าฝืนมาตรา ๕ คือ การทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และถ้าได้ขายสุราที่ทำขึ้นนั้นด้วยต้องระวางโทษหนักขึ้นเป็นบทเพิ่มโทษจากการทำสุราเพียงอย่างเดียว ไม่ใช่บทบัญญัติให้การขายสุราที่ทำขึ้นเป็นความผิดตามมาตราอื่นอีกบทหนึ่ง จำเลยขายสุรากลั่นที่จำเลยทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๐ แต่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๑ (ฎีกาที่ ๓๙๘๓/๒๕๔๗)

^{๒๒} มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

การทำสุรากลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต กับการมีไว้ในครอบครองซึ่งสุรากลั่น แม้สุรากลั่นจะเป็นจำนวนเดียวกัน แต่ความผิดแต่ละฐานต่างมีสภาพและลักษณะของการกระทำความผิดที่แตกต่างและสามารถแยกเป็นคนละส่วนต่างหากจากกันได้ และ พ.ร.บ. สุราฯ บัญญัติความผิดและบทลงโทษไว้คนละมาตรากัน จึงเป็นความผิดต่างกรรมกัน (ฎีกาที่ ๓๙๘๓/๒๕๔๗)

^{๒๓} มาตรา ๓๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๓๓ ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมปีสุรา แต่มิได้ปิดแสดมปีสุรา หรือปิดแสดมปีสุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสดมปีสุราตามวิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร^{๒๔}

มาตรา ๓๓ ทวิ ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งสุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราตามมาตรา ๗ วรรคสอง หรือสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา และสุรานั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร^{๒๕}

มาตรา ๓๓ ตริ ผู้ใดขาย มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องเสียภาษีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ แต่มิได้เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร^{๒๖}

^{๒๔} มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

การมีไว้เพื่อขายซึ่งยาสูบที่ผลิตในต่างประเทศโดยมิได้ปิดแสดมปียาสูบ สุราต่างประเทศ ที่มีได้ปิดแสดมปีสุราและสินค้าที่ยังมิได้เสียภาษีสรรพสามิต กับมีไฟไว้ในครอบครอง แม้จะยึดของกลางทั้งหมดได้ในคราวเดียวกัน แต่การกระทำผิดแต่ละข้อหาเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายต่างพระราชบัญญัติโดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลแตกต่างกัน สามารถแยกการกระทำแต่ละความผิดได้ จึงเป็นการกระทำความผิดหลายกรรมรวม ๔ กระทำ (ฎีกาที่ ๘๒๙๙/๒๕๔๐)

^{๒๕} มาตรา ๓๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๒๖} มาตรา ๓๓ ตริ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

มาตรา ๓๔ ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตมป์สุราแต่มิได้ปิดแสตมป์สุรา หรือปิดแสตมป์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตมป์สุรตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยไม่สุจริต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภาษีสุรตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละห้าสิบบาท
เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร^{๒๗}

มาตรา ๓๔ ทวิ ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งสุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุรตามมาตรา ๗ วรรคสอง หรือสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราและสุรานั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภาษีสุรตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละห้าสิบบาท

เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร^{๒๘}

มาตรา ๓๔ ตริ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีที่ออกตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วนตามระยะเวลาหรือวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุรตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๒๙}

มาตรา ๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๕ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท^{๓๐}

^{๒๗} มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

^{๒๘} มาตรา ๓๔ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

^{๒๙} มาตรา ๓๔ ตริ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๓๐} มาตรา ๓๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ หรือมาตรา ๒๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๖ วรรคแรก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท^{๓๑}

มาตรา ๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท^{๓๒}

มาตรา ๓๙ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับตามปริมาณน้ำสุราที่ทำการชนในอัตราลิตรละสิบบาท เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร^{๓๓}

มาตรา ๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๓๔}

มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๐ ทวิ ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราทำการขายสุราไม่ตรงตามประเภทใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานออกให้ตามมาตรา ๑๙ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราซื้อสุราจากผู้ไม่มีสิทธิขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท^{๓๕}

^{๓๑} มาตรา ๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

^{๓๒} มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๓๓} มาตรา ๓๙ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๓๔} มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๓๕} มาตรา ๔๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๓๖}

มาตรา ๔๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท^{๓๗}

มาตรา ๔๓ ผู้ใดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความจริง หรือไม่ทำบัญชีแสดงจำนวนสุราหรือเชื้อสุราตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ผู้ใดยื่นบัญชีแสดงจำนวนสุราหรือเชื้อสุราตามมาตรา ๒๗ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๓๘}

มาตรา ๔๓ ทวิ ผู้ใดไม่แจ้งราคาขายตามมาตรา ๘ เบื้อง หรือแจ้งราคาขายดังกล่าวไม่ถูกต้องตามความจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดแจ้งราคาขายสุราตามมาตรา ๘ เบื้อง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๓๙}

มาตรา ๔๔ ผู้ใดมีแสดมปีสุราซึ่งรู้ว่าเป็นแสดมปีปลอม หรือมีแสดมปีสุราที่ใช้แล้วไว้ในครอบครองเพื่อใช้อีกหรือเพื่อค้า หรือนำแสดมปีสุราที่ใช้แล้วมาใช้อีก มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๔๐}

มาตรา ๔๔ ทวิ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียวให้ออริบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอริบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้^{๔๑}

^{๓๖} มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๓๗} มาตรา ๔๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๓๘} มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

^{๓๙} มาตรา ๔๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓

^{๔๐} มาตรา ๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๔๑} มาตรา ๔๔ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๔๕ บรรดาสุรา เชื้อสุรา และสินค้าที่ทำด้วยสุรา ที่ได้ทำ นำเข้ามา ในราชอาณาจักร ขายหรือมีไว้ในครอบครอง อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนภาชนะที่ใส่สิ่งของดังกล่าว รวมทั้งภาชนะและเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราให้บริบ เป็นของกรมสรรพสามิต^{๔๒}

มาตรา ๔๖ ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ หรือข้อกำหนด ในกฎกระทรวง หรือข้อกำหนดในใบอนุญาต เจ้าพนักงานสรรพสามิตหรืออธิบดี ผู้ออกใบอนุญาตแล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดไม่เกินครั้งละ ๖ เดือน หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

หมวด ๘

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง^{๔๓}

(๑) กำหนดชนิดของสุรา อัตราภาษีสุรา ลักษณะของแสดมปีสุรา และอัตรา ค่าธรรมเนียมต่างๆ ไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๒) ลดหย่อนหรืองดเว้นไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตขายสุรา หรือใบอนุญาตให้ทำหรือขายเชื้อสุรา

(๓) ลดหย่อนหรืองดเว้นไม่เรียกเก็บภาษีสุรา^{๔๔}

(ก) สำหรับสุราของผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อ องค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญา หรือความตกลง

^{๔๒} เชื้อสุราจากผู้ที่ไม่มิลิทธิขายอันเป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรา ๔๐ ทวิ แต่ตามมาตรา ๔๕ มิได้บัญญัติให้บริบสุราของกลางจากการกระทำความผิดฐานดังกล่าวไว้ อีกทั้งสุราของกลางมิใช่ ทรัพย์สินที่ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิดอันจะริบได้ตาม ป.อ. มาตรา ๓๒, ๓๓ จึงไม่อาจริบสุราของกลางได้ (ฎีกาที่ ๖๐๕๕/๒๕๓๔)

^{๔๓} มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐

^{๔๔} มาตรา ๔๗ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ
อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด
ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
พ.ศ. ๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร
พระยามานวราชเสวี
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง กับควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืน

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๕๐”^๑

^๑ ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย (ฎีกาที่ ๒๗/๑๓/๒๕๕๑, ๑๒๓๑/๒๕๓๓, ๑๙๑/๒๕๓๑)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๒

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิดและดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗

(๒) พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิดและดอกไม้เพลิง แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗

(๓) พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิดและดอกไม้เพลิง แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒)

(๔) พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิดและดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๗๘

(๕) พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิดและดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๘๔

และบรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “อาวูรป็น” หมายความว่ารวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้นๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง^๓

^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอนที่ ๔๒ หน้า ๕๕๖ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๔๙๐

^๓ มาตรา ๔ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรานี้ ถูกกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

อาวูรป็นตามกฎหมายหมายความรวมถึงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธป็นตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงด้วย โดยกฎหมายมิได้บัญญัติว่าอาวุธป็นจะต้องใช้ยิงได้จึงจะเป็นอาวุธป็น ดังนั้น แม้อาวุธป็นจะชำรุด ไม่สามารถใช้ยิงได้ก็เป็นอาวุธป็นตามกฎหมายและเป็นอาวุธโดยสภาพตาม ป.อ. มาตรา ๑ (๕) (ฎีกาที่ ๑๔๘๓/๒๕๕๔, ๑๔๕๙/๒๕๒๓, ๑๐๒๒/๒๕๒๒, ๑๙๐๓/๒๕๒๐ (ป)) การมีเพียงลำกล้องป็น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธป็นจึงมีความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธป็นฯ ได้ (ฎีกาที่ ๑๒๐๖๘/๒๕๕๕)

(๒) “เครื่องกระสุนปืน” หมายความรวมถึงตลอดถึงกระสุนโดด กระสุนปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิษ หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน^๔

อาวุธปืนมีสภาพเก่า ล้ากลองมีสนิมขึ้นไม่สามารถใช้ยิงได้หรือไม่มีด้ามปืน (ฎีกาที่ ๑๗๒๙/๒๕๓๖) อาวุธปืนที่ไม่มีอุปกรณ์และเครื่องลั่นไก (ฎีกาที่ ๒๓๐๗/๒๕๕๐) เป็นอาวุธปืนตามกฎหมาย หากพาปืนดังกล่าวติดตัวไปในเมืองมีความผิดฐานพาอาวุธปืนด้วย (ฎีกาที่ ๔๓๖๗/๒๕๔๔) ไม่ว่าอาวุธปืนนั้นจะมีกระสุนอยู่ในรังเพลิงหรือไม่ก็ตาม (ฎีกาที่ ๔๙๔๒/๒๕๕๐)

^๔ มาตรา ๔ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๔ (๒) ได้กำหนดวิเคราะห์ศัพท์ให้เครื่องกระสุนปืนมีความหมายรวมถึงตลอดถึงลูกกระเบิดหรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำหรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืนด้วย โดยมีบัญญัติว่าลูกกระเบิดที่จะเป็นเครื่องกระสุนปืนได้จะต้องทำอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินได้ด้วยดังนั้นเมื่อผลการตรวจพิสูจน์ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ระบุว่า ลูกกระเบิดของกลางเป็นลูกกระเบิดขวางสังหารอันเป็นเครื่องกระสุนปืน และเป็นเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ แต่อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากชนวนเสื่อมสภาพ อันแสดงว่าสิ่งที่ใช้ประกอบต่างๆ ของลูกกระเบิดยังมีอยู่ครบถ้วน ดังนั้น ลูกกระเบิดของกลางจึงเป็นเครื่องกระสุนปืนและเป็นเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ การมีไว้ในครอบครองจึงเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗, ๕๕, ๗๘ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๕๒๙๐/๒๕๕๒) ลูกกระเบิดข้อมขวางที่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ แม้ไม่มีอนุภาททำลายล้าง ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินก็ถือเป็นเครื่องกระสุนปืน (ฎีกาที่ ๒๘๐๑-๒๘๐๒/๒๕๔๓)

ปลอกกระสุนปืนตามสภาพอาจเป็นเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำหรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืนได้ แต่การมีอยู่เพียงสองปลอกและได้ความว่ามีไว้ใช้สวมปลอกไม้ตะพด ปลอกกระสุนปืนนั้นก็ไม่มีสภาพเป็นเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำหรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืนแล้ว จึงไม่เป็นเครื่องกระสุนปืน (ฎีกาที่ ๒๖๗/๒๕๒๖)

พลุสุดต่องแสงแบบเอ็ม ๔๙ เอ ๑ ไม่เป็นเครื่องกระสุนปืน (ฎีกาที่ ๒๕๙๑/๒๕๕๐, ๑๒๕๖/๒๕๓๙)

(๓) “วัดถูกระเบิด” คือ วัดที่ถูกสามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยฉับพลันในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะมาทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัดถูกระเบิดนั้นทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร กับหมายความรวมตลอดถึงเชื้อประทุต่าง ๆ หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกันซึ่งใช้ หรือทำขึ้นเพื่อให้เกิดการระเบิดซึ่งรัฐมนตรีจะได้ประกาศระบุไว้ในราชกิจจานุเบกษา^๕

(๔) “ดอกไม้เพลิง” หมายความว่า ความรวมตลอดถึงพลุ ประทัดไฟ ประทัดลม และวัตถุอื่นใด อันมีสภาพคล้ายคลึงกัน

(๕) “สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน

^๕ มาตรา ๔ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัดถูกระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

วัดถูกระเบิดตามกฎหมายต้องทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหารด้วย ถ้าไม่มีแรงทำลายหรือแรงประหารย่อมไม่ใช่วัดถูกระเบิด เช่น ลูกกระเบิดที่เรื่อนชนวนถูกทำลาย ใช้ขว้างจะไม่เกิดแรงระเบิด ไม่ทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร (ฎีกาที่ ๕๘๘/๒๕๒๒) ลูกกระเบิดที่อยู่ในสภาพที่ใช้ทำการระเบิดไม่ได้เพราะชนวนถูกทำลายและวัดถูกระเบิด ที.เอ็น.ที. ที่บรรจุอยู่ในถูกสำรองออกหมดแล้ว ทั้งตัวเปลือกกระเบิดถูกตัดออกเป็นช่องสี่เหลี่ยม ไม่เป็นวัดถูกระเบิดและไม่เป็นเครื่องกระสุนปืนด้วย (ฎีกาที่ ๓๕๕๓/๒๕๒๙, ๔๒๐๖/๒๕๔๑, ๓๒๘/๒๕๓๑, ๕๘๘/๒๕๒๒) ระเบิดเพลิงชนิดทำเอง ไม่มีสะเก็ดระเบิด มีแต่ทำให้เกิดไฟไหม้เล็กน้อยแล้วแต่การกระจายของน้ำมันเบนซิน จึงไม่สามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยฉับพลัน และไม่มีกำลังดันทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร อีกทั้งไม่ใช่เชื้อประทุหรือวัตถุที่มีสภาพคล้ายคลึงกับเชื้อประทุซึ่งใช้หรือทำขึ้นเพื่อให้เกิดการระเบิด ไม่ถือว่าเป็นวัดถูกระเบิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๔ (๓) (ฎีกาที่ ๑๑๑๘/๒๕๔๕)

ลูกกระเบิดขว้างสังหารที่อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากชนวนเสื่อมสภาพ แต่สิ่งที่ใช้ประกอบต่างๆ ของลูกกระเบิดยังมีอยู่ครบถ้วน เป็นเครื่องกระสุนปืนตามมาตรา ๔ (๒) เนื่องจาก พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๔ (๒) ได้กำหนดวิเคราะหัตถ์พิทักษ์ให้เครื่องกระสุนปืนมีความหมายรวมตลอดถึงลูกกระเบิดหรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำหรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืนด้วย โดยมีได้บัญญัติว่าลูกกระเบิดที่จะเป็นเครื่องกระสุนปืนได้จะต้องทำอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินได้ด้วย (ฎีกาที่ ๕๒๙๐/๒๕๕๒) แม้ลูกกระเบิดจะไม่มีชนวนหัวท้าย แต่มีความสมบูรณ์อยู่ในตัวเองพร้อมใช้งาน เป็นวัดถูกระเบิดหรือเครื่องกระสุนปืน (ฎีกาที่ ๒๐๙๕/๒๕๓๖)

(๖) “มี” หมายความว่า มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครองแต่ไม่หมายความถึงการที่อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดที่มีไว้ในครอบครองด้วยความครอบครองของบุคคลอื่นซึ่งไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาสິงที่ว่ามีให้สูญหาย^๖

^๖ การมีไว้ในครอบครองตามบทบัญญัตินี้ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาถือว่าเป็นการครอบครองตามหลักทั่วไปคือต้องมีเจตนายึดถือเพื่อตนด้วย (ฎีกาที่ ๓๗๕๓-๓๗๕๔/๒๕๕๕, ๒๒๖๔/๒๕๒๑) รับจำนำอาวุธปืนถือว่ามีเจตนายึดถืออาวุธปืนไว้ในครอบครอง (ฎีกาที่ ๔๑๗๔/๒๕๕๕) รับฝากอาวุธปืนไว้เพื่อทำความสะอาด ถือว่ายึดถืออาวุธปืนไว้แทนเจ้าของผู้ฝาก ไม่ได้มีเจตนายึดถือไว้เพื่อตน (ฎีกาที่ ๑๔๒๘/๒๕๔๘)

พฤติการณ์ที่ไม่เป็นการครอบครองอาวุธปืน เช่น การใช้หรือยึดถืออาวุธปืนของผู้อื่นในช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยเจ้าของปืนอยู่ในบริเวณนั้นด้วย จำเลยบอกพวกให้ส่งอาวุธปืนมาแล้วใช้จ่อศีรษะผู้เสียหาย โดยพวกของจำเลยยังอยู่ในที่เกิดเหตุและยังคงควบคุมดูแลอาวุธปืนอยู่อย่างใกล้ชิด (ฎีกาที่ ๓๘๗๓/๒๕๕๒, ๓๗๗๘/๒๕๔๓, ๗๓๘/๒๕๓๖) จำเลยจួយอาวุธปืนของผู้เสียหายมายังผู้เสียหายแล้วนำไปมอบให้เจ้าพนักงานตำรวจ จำเลยไม่มีเจตนาครอบครองอาวุธปืนของกลาง (ฎีกาที่ ๓๔๓๖/๒๕๓๕) จำเลยแย่งอาวุธปืนจากผู้เสียหายมายังผู้เสียหายในขณะที่เกิดเหตุวิวาทกัน แล้วก็ถูกบุคคลอื่นแย่งอาวุธปืนคืนไป ในขณะที่นั้นถือว่าจำเลยไม่มีเจตนาครอบครองอาวุธปืนและพาอาวุธปืนไปตามทางสาธารณะ (ฎีกาที่ ๘๘๘๑/๒๕๔๔) ข. ถือดาบวิ่งเข้ามาจะทำร้ายจำเลย จำเลยยื่นปืนจากม. ที่ยื่นอยู่ข้างๆ มาดิ่งลากล่องปืนขึ้นล้าถือเตรียมไว้ เมื่อมีคนพาตัว ข. กลับไปแล้ว จำเลยก็คืนปืนให้ ม. ถือไม่ได้ว่าจำเลยมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง (ฎีกาที่ ๑๒๔๔/๒๕๑๕)

ยึดถือปืนของคนอื่นไว้ชั่วคราว ไม่ใช่ยึดถือเพื่อตน ไม่ถือว่าครอบครองปืน (ฎีกาที่ ๒๐๕๕/๒๕๑๕) แย่งอาวุธปืนมาจากพวกซึ่งทะเลาะวิวาทกันและยึดถือไว้ชั่วคราวหนึ่งเพื่อบรรเทาเหตุการณ์ร้ายแรง เป็นการยึดถือไว้ชั่วคราว (ฎีกาที่ ๑๖๖๒/๒๕๓๑) หยิบอาวุธปืนของผู้ตายมายังผู้ตายไม่ผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง (ฎีกาที่ ๗๗๖๖/๒๕๔๔) หยิบอาวุธปืนของสามีมาใช้ยิงป้องกันตัวจากคนร้าย ถือไม่ได้ว่ามีเจตนาครอบครองอาวุธปืนดังกล่าว (ฎีกาที่ ๑๘๒/๒๕๓๒)

ยึดถืออาวุธปืนแทนเจ้าของ โดยพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าการครอบครองปืนนั้นยังอยู่กับเจ้าของ เช่น อาวุธปืนที่จำเลยใช้ยิงผู้ตายเป็นของภริยาจำเลยซึ่งได้รับอนุญาตให้มีและใช้โดยชอบด้วยกฎหมาย ภริยาจำเลยมอบให้จำเลยนำไปใช้เฝ้าคุ้มครองดูแลทรัพย์สินรวมของจำเลยและภริยาซึ่งอยู่ในบริเวณบ้านของจำเลยและภริยา ในขณะที่ภริยาก็อยู่บ้านด้วย ถือได้ว่าการครอบครองอาวุธปืนยังอยู่กับภริยา (ฎีกาที่ ๓๒๙๔/๒๕๓๒) จำเลยยึดถืออาวุธปืนไว้ให้เจ้าของชั่วคราวที่เจ้าของนั่งดื่มสุราอยู่ใกล้ๆ ไม่ทำให้จำเลยมีสิทธิครอบครองในอาวุธปืน เพราะจำเลยมิได้ยึดถือเพื่อตน สิทธิครอบครองยังอยู่กับเจ้าของ จำเลยไม่มีความผิด (ฎีกาที่ ๖๗๒/๒๕๒๒) ปืนของกลางเป็นของ

(๗) “สั่ง” หมายความว่า ให้บุคคลใดส่งหรือนำเข้ามาจากภายนอกราชอาณาจักร

(๘) “นำเข้า” หมายความว่า นำเข้ามาจากภายนอกราชอาณาจักรไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ

(๙) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๘ ทวิ มิให้ใช้บังคับแก่^๗

(๑) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนของ

(ก) ราชการทหารและตำรวจที่มีหรือใช้ในราชการ

(ข) หน่วยราชการที่มีหรือใช้เพื่อป้องกันประเทศหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ผู้อื่นฝากจำเลยถือไว้ชั่วขณะที่ผู้ฝากไปซื้อบุหรี่ ห่างจากที่จำเลยยื่นคอยเพียง ๑๐ วา ไม่ทำให้จำเลยมีสิทธิครอบครองในคืนนั้นเพราะจำเลยมิได้ยึดถือไว้เพื่อตน สิทธิครอบครองยังอยู่กับเจ้าของ (ฎีกาที่ ๑๘๒๔/๒๔๙๙) จำเลยนำอาวุธปืนไปขอยอดทะเบียนไว้แล้วภายในกำหนด การที่นายทะเบียนมอบคืนอาวุธปืนให้จำเลยเก็บรักษาไว้ก่อนจนกว่าจะออกไปอนุญาต ถือว่าจำเลยเก็บรักษาอาวุธปืนนั้นไว้แทนนายทะเบียน จำเลยไม่มีความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (ฎีกาที่ ๒๐๒๖/๒๕๒๐) พี่ชายจำเลยเมาสุรานำปืนออกมาวางบนโต๊ะของร้านอาหารริมถนน จำเลยเอาปืนมาเก็บไว้เพื่อบรรเทาเหตุการณ์ร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้น จำเลยไม่มีความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (ฎีกาที่ ๒๓๖๗/๒๕๒๒) ปืนของกลางเป็นปืนมีทะเบียนไม่ทราบว่าเป็นของผู้ใดนำมาลี้มทิ้งไว้ในร้านอาหาร จำเลยเป็นลูกค้าของร้านรับมอบปืนจากแคชเชียร์ประจำร้านเพื่อจะนำไปมอบให้ตำรวจ เป็นการยึดถือเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาปืนไม่ให้สูญหาย หาได้มีเจตนายึดถือปืนไว้เพื่อตนถือไม่ได้ว่าเป็นการ “มี” ตามความหมายของ พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๔ (๖) (ฎีกาที่ ๗๔๑/๒๕๒๘)

^๗ มาตรา ๕ แกไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒

ถึงแม้เป็นอาวุธปืนของทางราชการ แต่ถ้าผู้ครอบครองไม่มีอำนาจหน้าที่ในการครอบครองก็เป็นความผิด เช่น ของกลางเป็นอาวุธปืนที่ใช้เฉพาะในการสงครามเป็นของราชการทหารแต่ได้หายไป จำเลยเป็นทหารแต่ไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ครอบครองอาวุธปืนของกลาง การครอบครองของจำเลยไม่ใช่การครอบครองในราชการทหาร จำเลยจึงมีความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๕๕, ๗๘ (ฎีกาที่ ๑๕๕๑/๒๕๑๖) ราษฎรครอบครองอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนของทางราชการตำรวจ ไม่ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติมาตรานี้ (ฎีกาที่ ๒๔๕๔/๒๕๒๑)

(ค) หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีและใช้ในการป้องกันและรักษาทรัพย์สินอันสำคัญของรัฐ

(ง) ราชการทหารและตำรวจตาม (ก) หรือหน่วยราชการตาม (ข) ที่มอบให้ประชาชนมีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการของทหารและตำรวจ หรือของหน่วยราชการแล้วแต่กรณี

(๒) อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนประจำเรือเดินทะเล รถไฟและอากาศยานตามปกติ ซึ่งได้แสดงและให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว

(๓) ดอกไม้เพลิงสัญญาณประจำเรือเดินทะเล อากาศยาน และสนามบินตามปกติ หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง (๑) (ข) หรือ (ค) รวมทั้งชนิด ขนาดและการกำหนดจำนวน ตลอดจนกรณีและใช้ การเก็บรักษา การพาดิตตัว การซ่อมแซมหรือเปลี่ยนลักษณะ และการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความปลอดภัยอันเกี่ยวกับ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ที่ให้หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมีและใช้หรือมอบให้ประชาชนมีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่น และออกกฎกระทรวงในเรื่องต่อไปนี้ คือ^๔

(๑) จำกัดชนิดและจำนวนอาวุธปืนของกระทรวงทบวงกรมอื่น นอกจากของราชการทหารและตำรวจหรือหน่วยราชการตามมาตรา ๕ วรรคสอง

(๒) วางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาต

(๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมซึ่งต้องไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๔) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง (๑) ตามมาตรา ๕ วรรคสอง และตามมาตรา ๕๕ ให้นายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมร่วมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงร่วมกับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย

^๔ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ในส่วนที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

กฎกระทรวงนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน

ส่วนที่ ๑

อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื่อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่^๔

^๔ ความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืนมาตรา ๗ ไม่ใช้ความผิดเฉพาะตัว เป็นความผิดที่ร่วมกันกระทำได้ (ฎีกาที่ ๑๕๕๐๗/๒๕๕๕, ๗๑๓๕/๒๕๕๕, ๕๕๘๓/๒๕๓๘, ๒๓๓๕/๒๕๓๕, ๓๕๗๘/๒๕๓๑, ๑๘๓๗/๒๕๓๑)

ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนกระบอกใด ใช้ได้เฉพาะอาวุธปืนกระบอกนั้นจะนำไปใช้กับอาวุธปืนกระบอกอื่นไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๐๒๔-๒๐๒๖/๒๕๓๑) เมื่อมีใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว การมีกระสุนปืนสำหรับอาวุธปืนนั้นไม่ต้องมีใบอนุญาตพิเศษ การที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเป็นการอนุญาตให้มีและใช้เครื่องกระสุนปืนไปในตัว (ฎีกาที่ ๘๓๕๐/๒๕๔๗ (ป), ๒๒๗๗/๒๕๑๕, ๘๗๕/๒๕๔๔)

ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗ , ๗๒ วรรคสอง เป็นกรณีมีเพียงเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนเท่านั้น โจทก์ฟ้องว่าจำเลยมีทั้งอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๗, ๗๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๒๕๘๑/๒๕๕๔, ๑๒๒/๒๕๕๐) การมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนขนาดเดียวกันใช้ร่วมกันได้ เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายบทเดียวตามมาตรา ๗, ๗๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๒๕๘๑/๒๕๕๔, ๑๒๒/๒๕๕๐) แต่ถ้ามีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนคนละชนิดและขนาด ไม่สามารถ

ใช้ร่วมกันได้ มีฎีกาที่ ๔๙๕๕/๒๕๓๓ วินิจฉัยว่าเป็นการกระทำความผิดกฏหมายบทเดียวตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗, ๗๒ วรรคหนึ่ง แต่ฎีกาที่ ๓๒๘๓/๒๕๔๕ วินิจฉัยว่าเป็นกรรมเดียวผิด กฏหมายหลายบทตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง และ ๗๒ วรรคสอง

ปัญหากรรมเดียวหรือหลายกรรม

กรณีกระทำความผิดในคราวเดียวกันโดยมีเจตนาให้เกิดผลเป็นกรรมเดียวกัน ลักษณะของการ กระทำเป็นอย่างเดียวกัน ผิดกฏหมายบทเดียวกันและในวันเวลาเดียวกัน ถือว่าเป็นความผิดกรรม เดียวกัน (ฎีกาที่ ๔๐๐/๒๕๒๙) เช่น การซื้ออาวุธปืนเพื่อมีและใช้อาวุธปืนนั้น การมีและใช้อาวุธปืน เป็นผลหรือการกระทำที่ต่อเนื่องจากการซื้ออาวุธปืนอันเป็นเจตนาเดิมจึงเป็นการกระทำความผิด เดียวกัน (ฎีกาที่ ๑๑๕๔/๒๕๒๒, ๓๒๖๒/๒๕๒๒)

ความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนกับวัตถุประสงค์ซึ่งใช้เฉพาะแต่ในการสงครามตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๕๕ ต้องการให้เป็นความผิดในลักษณะเดียวกัน วัตถุประสงค์ต้องห้ามไม่ว่า จะเป็นอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุประสงค์ กฎหมายถือว่าเป็นวัตถุประสงค์เดียวกัน การที่จำเลย มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนกับวัตถุประสงค์ ซึ่งใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในครอบครองขณะ เดียวกัน จึงเป็นความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๙๘๙/๒๕๒๙, ๑๕๖๙/๒๕๒๓)

ความผิดฐานมีอาวุธปืนไม่มีหมายเลขทะเบียนของเจ้าพนักงานไว้ในครอบครองตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗, ๗๒ วรรคหนึ่ง กับความผิดฐานมีอาวุธปืนของผู้อื่นที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้ โดยชอบด้วยกฏหมายไว้ในครอบครองตามมาตรา ๗, ๗๒ วรรคสาม วัตถุประสงค์ต้องห้ามทั้งสองกรณี กฎหมายถือว่าเป็นวัตถุประสงค์เดียวกันโดยบัญญัติบทความผิดกับบทลงโทษในบทมาตราเดียวกัน เมื่อมีไว้ในครอบครองขณะเดียวกัน จึงเป็นการกระทำความผิดเดียว (ฎีกาที่ ๒๙๑๐/๒๕๕๓, ๘๐/๒๕๔๕, ๕๒๓๙/๒๕๔๐)

การกระทำความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับ อนุญาตที่กระทำต่อเนื่องกันตลอดมา ตรวจจับที่ยังคงครอบครองอาวุธปืนกระบอกเดียวกันและเครื่อง กระสุนปืนรายเดียวกันเป็นการกระทำความผิดเดียวกัน (ฎีกาที่ ๒๐๘๓/๒๕๓๙) ถ้าใช้อาวุธปืนหรือ เครื่องกระสุนปืนนั้นกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่น เป็นการกระทำความผิดผิดต่อกฎหมายหลายบท (ฎีกาที่ ๑๘๓๘/๒๕๕๓, ๙๒/๒๕๕๓, ๑๐๗๑๔/๒๕๕๑, ๕๑๓๓/๒๕๔๕, ๒/๒๕๔๒, ๕๔๔๘/๒๕๔๐, ๓/๒๕๔๐ (ป), ๑๓๕๐/๒๕๔๐)

แต่ความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗ และ ๗๒ วรรคหนึ่ง กับความผิดฐานมีกระสุนปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตามมาตรา ๕๕ และ ๗๘ กฎหมายบัญญัติบทความผิดและบทลงโทษไว้คนละมาตรา ย่อมเห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ ว่ามีความประสงค์จะแยกความผิด ๒ ฐานนี้ออกจากกัน แม้จำเลยจะมีอาวุธปืนและกระสุนปืนดังกล่าว ไว้ในครอบครองในเวลาเดียวกัน ก็เป็นความผิดสองกรรมต่างกัน (ฎีกาที่ ๗๙๑๑/๒๕๔๗, ๒๘๐๑- ๒๘๐๒/๒๕๔๓, ๓๕๓๙/๒๕๔๒, ๗๑๗๘/๒๕๔๑, ๕๔๓๐/๒๕๓๙, ๑๔๑๑/๒๕๒๓) อย่างไรก็ตาม มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่า แม้กระสุนปืนที่จำเลยมีเป็นเครื่องกระสุนปืนแบบที่นายทะเบียน จะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ แต่เมื่อเครื่องกระสุนปืนนั้นใช้ร่วมกับอาวุธปืนแบบที่นายทะเบียนจะออก ใบอนุญาตให้ได้ซึ่งจำเลยมีโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงเป็นกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๑๐๗๑๔/๒๕๕๑, ๓๙๗๔/ ๒๕๓๔)

ความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดต่างกรรมกับความผิดฐานพาอาวุธปืนไปในหมู่บ้าน ทางสาธารณะ แม้กระทำผิดในวันเวลาเดียวกัน เพราะความผิดทั้งสองฐานมีเจตนาในการกระทำผิดเป็นคนละอันแตกต่างกันและเป็นความผิดต่างฐานกัน (ฎีกาที่ ๑๓๓๖/๒๕๕๓, ๗/๒๖๓/๒๕๕๒, ๙๓๒/๒๕๕๑, ๓๙๐/๒๕๕๑, ๑๘๗๕/๒๕๔๗, ๒๐๘๓/๒๕๓๙, ๑๒๓๓/๒๕๓๓, ๖๐๐/๒๕๓๒, ๓๐๕๓/๒๕๓๑, ๒๖๗๔/๒๕๒๗, ๑๔๐/๒๕๑๕)

กรณีลักอาวุธปืน เจตนาของผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ เป็นคนละส่วนสามารถแยกออกจากเจตนากระทำความผิดฐานลักทรัพย์ จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันฐานลักทรัพย์และฐานมีอาวุธปืน (ฎีกาที่ ๑๒/๒๕๔๓)

หน้าที่นำสืบของโจทก์ในคดีอาวุธปืน

ฟ้องขอให้ลงโทษฐานมีอาวุธปืนไม่มีหมายเลขทะเบียนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และฐานพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต หากจำเลยให้การปฏิเสธ โจทก์มีหน้าที่นำสืบให้ได้ความว่าอาวุธปืนที่จำเลยมีและพาเป็นอาวุธปืนที่จำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ให้มีและให้พาติดตัวไปตามกฎหมาย หรือต้องมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่าอาวุธปืนดังกล่าวไม่มีหมายเลขทะเบียนซึ่งบ่งบอกในตำราว่าจำเลยไม่ได้รับอนุญาตให้มีหรือพาอาวุธปืนนั้น เช่น การได้อาวุธปืนมาเป็นของกลาง มิฉะนั้น ศาลยกฟ้อง (ฎีกาที่ ๘๙๗๒/๒๕๕๕, ๒๘๓๓/๒๕๕๕, ๘๒๖๘/๒๕๕๐, ๑๒๗๔/๒๕๓๖, ๓๖๗๔/๒๕๓๒, ๔๕๓๔/๒๕๓๑, ๑๔๓๗/๒๕๓๑, ๓๒๙๗/๒๕๓๑, ๒๕๓๕/๒๕๓๑, ๔๐๙๒/๒๕๓๐) พยานโจทก์เบิกความว่าเห็นจำเลยใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายและได้ความจากพนักงานสอบสวนว่าในชั้นสอบสวนได้แจ้งข้อหาว่าจำเลยมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต และสอบถามจำเลยปรากฏว่าจำเลยไม่มีใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน จำเลยไม่ได้นำสืบหักล้างแต่กลับเบิกความตอบคำถามค้านเจือสมว่าจำเลยไม่เคยมีใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนและใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวถือว่าโจทก์นำสืบแล้ว (ฎีกาที่ ๒๑๓๒/๒๕๓๔) ถ้าโจทก์ไม่นำสืบ ถึงแม้จะได้ความจากคำเบิกความของจำเลยตอบคำถามค้านของโจทก์ว่าจำเลยไม่เคยได้รับอนุญาตจากทางราชการให้มีและพาอาวุธปืน ก็ถือไม่ได้ว่าโจทก์นำสืบถึงข้อเท็จจริงนี้ เพราะในการพิจารณาคดีอาญา โจทก์มีหน้าที่นำสืบให้ฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิด (ฎีกาที่ ๘๕๓/๒๕๓๒ (ป), ๑๔๑๑/๒๕๓๕, ๓๖๗๔/๒๕๓๒) อย่างไรก็ตามปัจจุบัน ป.วิ.อ. มาตรา ๒๓๓ วรรคสอง ที่แก้ไขใหม่บัญญัติว่า “ในกรณีที่จำเลยเบิกความเป็นพยาน คำเบิกความของจำเลยย่อมใช้ยืนยันจำเลยนั้นได้ และศาลอาจรับฟังคำเบิกความนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ได้”

ถ้าโจทก์นำสืบฟังได้แล้วว่าจำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน เพียงแต่โจทก์ไม่ได้อาวุธปืนตามฟ้องมาเป็นของกลางเพื่อยืนยันว่าอาวุธปืนดังกล่าวเป็นอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้ตามกฎหมาย ก็ต้องฟังเป็นคุณแก่จำเลยว่าอาวุธปืนที่จำเลยมีเป็นอาวุธปืนของผู้อื่นซึ่งได้รับอนุญาตให้มีและใช้ตามกฎหมายซึ่งเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗, ๗/๒ วรรคสาม (ฎีกาที่ ๑๕๕๐๘/๒๕๕๕, ๔๔๑๒/๒๕๕๕, ๓๙๖๑-๓๙๖๒/๒๕๕๔, ๖๑๔/๒๕๕๔, ๒๙๔/๒๕๕๔, ๘๘๑๕/๒๕๔๘, ๓๑๔๗/๒๕๓๕, ๒๑๓๒/๒๕๓๔, ๗/๒๕๗/๒๕๔๒, ๒๙๕๑/๒๕๓๑, ๕๘๘๑/๒๕๓๐)

ฟ้องว่ามีอาวุธปืนไม่มีทะเบียน ทางพิจารณาได้ความว่าอาวุธปืนดังกล่าวเป็นอาวุธปืนมีทะเบียนของผู้อื่น

ฟ้องว่ามีอาวุธปืนไม่มีเลขทะเบียนเครื่องหมายของเจ้าพนักงานประทับไว้ในความครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาต ทางพิจารณาได้ความว่าเป็นปืนของบุคคลอื่นซึ่งมีใบอนุญาตให้มีและใช้ตามกฎหมาย ข้อแตกต่างดังกล่าวมิใช่ในข้อสาระสำคัญ เพราะองค์ความผิดอยู่ที่ว่าจำเลยมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่หรือไม่ เมื่อจำเลยมิได้หลงต่อสูศาลลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้ความได้ (ฎีกาที่ ๑๗๘๓/๒๕๔๔, ๑๑๕๕/๒๕๑๕, ๕๘๘/๒๕๐๙)

ปัญหาเรื่องการรับของกลาง

กรณีอาวุธปืนไม่มีทะเบียนถือเป็นทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด เป็นทรัพย์สินที่ต้องริบตาม ป.อ. มาตรา ๓๒ ไม่ว่าจะจำเลยจะถูกลงโทษหรือไม่ (ฎีกาที่ ๑๐๖๔๒/๒๕๔๖, ๗๗๖๖/๒๕๔๔, ๒๐๙๐/๒๕๔๒, ๕๗๐/๒๕๒๑, ๑๑๑/๒๕๐๔ (ป)) แม้ศาลจะสั่งจำหน่ายคดีจำเลยคนที่ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนกระบอกดังกล่าวเนื่องจากจำเลยถึงแก่ความตายแล้ว ก็ต้องอยู่ในบังคับแห่ง ป.อ. มาตรา ๓๒ ที่ศาลจะต้องสั่งให้ริบเสียทั้งสิ้น (ฎีกาที่ ๒๑๗๑/๒๕๕๔ (ป))

หากเป็นอาวุธปืนมีทะเบียนถูกต้อง เพียงแต่รับซื้อไว้หรือนำมาครอบครองไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต คงเป็นความผิดในส่วนที่ไม่ได้รับอนุญาต ส่วนอาวุธปืนดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สินอันมีไว้เป็นความผิดอันจะพึงต้องริบตาม ป.อ. มาตรา ๓๒ (ฎีกาที่ ๙๙๑/๒๕๕๐, ๕๙/๒๕๒๙, ๑๔๓๑/๒๕๑๑, ๕๓๐/๒๕๑๑, ๙๘๙/๒๕๐๘, ๑๖๗๔/๒๔๙๘) อาวุธปืนมีทะเบียน การพาติดตัวไปโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีและพาติดตัว ความผิดอยู่ที่การไม่ได้รับใบอนุญาต หากทำให้อาวุธปืนผิดกฎหมายไม่จึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดอันจะพึงริบและไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๒, ๓๓ (ฎีกาที่ ๒๑๑๒/๒๕๕๔, ๙๙๑/๒๕๕๐) เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าอาวุธปืนของกลางไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด หรือเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๒, ๓๓ แม้โจทก์มิได้มีคำขอให้คืนของกลางแก่เจ้าของ ศาลก็มีอำนาจสั่งคืนของกลางให้แก่เจ้าของได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ (๙) ประกอบมาตรา ๔๙ (ฎีกาที่ ๑๒๑๗๔/๒๕๕๓, ๗๕๒๙/๒๕๔๙, ๑๐๖๔๒/๒๕๔๖) แต่ถ้าใช้อาวุธปืนดังกล่าวไปกระทำความผิดยอมอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะสั่งริบหรือไม่แล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ไปตาม ป.อ. มาตรา ๓๓ (๑) ซึ่งไม่ใช่บทบังคับที่ศาลจะต้องสั่งริบเสมอไป (ฎีกาที่ ๓๖๗๔/๒๕๓๕, ๒๔๐๐/๒๕๒๒) แต่กรณีนี้ศาลจะสั่งริบเองโดยโจทก์มิได้ฟ้องหรือมีคำขอมาทักฟ้องไม่ได้ เพราะจะเป็นการพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอซึ่งต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๘๒๘/๒๕๓๔) อย่างไรก็ตาม แม้อาวุธปืนของกลางจะเป็นปืนมีทะเบียน และจำเลยได้รับอนุญาตให้มีไว้ในความครอบครอง แต่ถ้าจำเลยกระทำความผิดและถูกลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ศาลก็มีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธปืนตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ (ฎีกาที่ ๘๑/๒๕๐๕)

บทยกเว้นโทษ

กรณีที่มิกฎหมายให้ผู้ที่มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดที่มีไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมายนำมามอบให้นายทะเบียนท้องที่ หรือให้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนที่มีไว้โดยไม่ได้รับอนุญาตไปขอรับอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ถือเป็นกฎหมายยกเว้นโทษ (ฎีกาที่ ๔๗๒/๒๕๒๒, ๙๒๔/๒๕๒๑, ๙๒๑/๒๕๒๑, ๑๖๙๙/๒๕๒๐, ๑๒๑๒/๒๕๒๐, ๑๘๕๒/๒๕๑๑)

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดมีเครื่องกระสุนปืนซึ่งมิใช่สำหรับใช้กับอาวุธปืนที่ตนได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้^{๑๐}

มาตรา ๘ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์^{๑๑}

ไม่ว่ากรณีใด ห้ามมิให้พาอาวุธปืนไปโดยเปิดเผย หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้น เพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพ หรือการอื่นใด

^{๑๐} จำเลยได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกขนาด .๓๕๗ แม้เครื่องกระสุนปืนของกลางจะมีขนาด .๓๘ จะใช้กับอาวุธปืนพกขนาด .๓๕๗ ได้ แต่เครื่องกระสุนปืนดังกล่าวมิใช่เครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้กับอาวุธปืนที่จำเลยได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ จำเลยจึงมีความผิดฐานมีเครื่องกระสุนปืนซึ่งมิใช่สำหรับใช้กับอาวุธปืนที่ตนได้รับอนุญาตให้มีและใช้ (ฎีกาที่ ๑๕๒๗๔/๒๕๕๓)

^{๑๑} มาตรา ๘ ทวิ เพิ่มโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

ความผิดฐานพาอาวุธปืนไม่ใช่ความผิดเฉพาะตัว แต่เป็นความผิดที่มีผู้ร่วมกระทำได้ (ฎีกาที่ ๑๕๕๐๙/๒๕๕๕, ๗๑๓๕/๒๕๕๕, ๕๕๘๓/๒๕๓๘, ๒๓๓๕/๒๕๓๕, ๑๕๘๒/๒๕๓๑ (ป))

อาวุธปืนตามมาตรา ๘ ทวิ หมายความรวมถึงอาวุธปืนซึ่งมีหมายเลขทะเบียนและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้ในครอบครอง และอาวุธปืนซึ่งไม่มีหมายเลขทะเบียนและไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้ในครอบครอง (ฎีกาที่ ๒๗๒/๒๕๒๒, ๕๗๐๔/๒๕๔๙) ดังนั้น แม้จะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองแล้ว แต่ถ้าจะพาอาวุธปืนติดตัวก็ต้องได้รับอนุญาตให้พกพาด้วย

ความผิดฐานพาอาวุธปืนต้องได้ความว่า จำเลยนำอาวุธปืนเคลื่อนที่ไปในถนนหรือทางสาธารณะหรือนำเข้าไปในหมู่บ้าน (ฎีกาที่ ๑๖๖๒/๒๕๓๑) จำเลยเพียงแต่หยิบเอาอาวุธปืนของเพื่อนที่วางไว้บนโต๊ะหน้าร้านขายอาหารริมถนนมาเห็นไว้ที่เอว และคงนั่งอยู่ที่โต๊ะไม่ได้เคลื่อนย้ายไปไหน ไม่เป็นความผิดฐานพาอาวุธปืน (ฎีกาที่ ๓๗๒๙/๒๕๒๘) เก็บปืนไว้ในลิ้นชักรถแล้วนั่งรถไปด้วย เป็นการพาอาวุธปืนติดตัว (ฎีกาที่ ๓๐๒๗/๒๕๒๖) การพาอาวุธปืนติดตัวอยู่ในบริเวณที่อยู่อาศัยของตนไม่เป็นการพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะ ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๘ และ ป.อ. มาตรา ๓๗๑ (ฎีกาที่ ๘๙๔๓/๒๕๔๒, ๖๔๙๖/๒๕๔๑, ๓๑๘๗/๒๕๓๕, ๓๖๐๖/๒๕๒๕)

กฎหมายมิได้จำกัดเฉพาะว่าอาวุธปืนที่พาไปนั้นจะต้องใช้ยิงได้จึงจะเป็นความผิด แม้อาวุธปืนที่พาไปนั้นไม่อาจใช้ยิงได้ก็ถือว่าจำเลยกระทำความผิดฐานพาอาวุธปืนฯ แล้ว และเป็นดังกล่าวเป็นอาวุธโดยสภาพ เมื่อจำเลยพาไปในเมืองและทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ด้วย (ฎีกาที่ ๔๙๔๒/๒๕๕๐, ๔๓๖๗/๒๕๔๔, ๑๔๕๙/๒๕๒๓, ๑๙๐๓/๒๕๒๐ (ป))

นำอาวุธปืนของจำเลยที่ได้รับอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองไปเผื่อนากุ้ง ถือว่าเป็นการพาไปโดยมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ (ฎีกาที่ ๕๗๕๘/๒๕๓๗)

ปัญหากรรมเดียวหรือหลายกรรม

การพาอาวุธปืนสองกระบอกทั้งมีทะเบียนและไม่มีการทะเบียนในคราวเดียวกันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง, ๗๒ ทวิ วรรคสอง เพียงบทเดียว (ฎีกาที่ ๒๕๑๐/๒๕๕๐) ความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง กับความผิดฐานพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ เป็นความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๑๒๐๐/๒๕๒๑)

การพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตแต่ละครั้งเป็นการกระทำต่างกรรมกัน เพราะเจตนาในการกระทำความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะในแต่ละครั้ง ย่อมเป็นความผิดในตัวเอง (ฎีกาที่ ๒๐๘๓/๒๕๓๙)

ปัญหาเรื่องการรับของกลาง

ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๘ ทวิ, ๗๒ ทวิ เป็นกรรมเดียวกับความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ หากอาวุธปืนของกลางเป็นปืนมีทะเบียน ย่อมไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดอันจะต้องริบเสียทั้งสิ้นตาม ป.อ. มาตรา ๓๒ ถึงแม้ศาลมีอำนาจสั่งริบอาวุธปืนนั้นได้ตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ แต่เมื่อศาลลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗๒ ทวิ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดแล้ว ศาลย่อมไม่อาจพิพากษาให้ริบอาวุธปืนของกลางได้ เพราะมาตรา ๗๒ ทวิ มิได้บัญญัติให้อำนาจศาลสั่งริบอาวุธปืนที่พาไปโดยผิดกฎหมายและจะสั่งให้ริบอาวุธปืนโดยอาศัยอำนาจตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ซึ่งเป็นบทเบาที่ไม่ได้ เพราะศาลไม่ได้ลงโทษจำเลยตามบทนี้ (ฎีกาที่ ๘๒/๒๕๔๒, ๒๑๔๕/๒๕๓๘, ๓๔๐๕/๒๕๒๗, ๒๔๐๐/๒๕๒๒, ๑๒๐๐/๒๕๒๑, ๙๒๒/๒๕๒๑)

การบรรยายฟ้องและหน้าที่นำสืบของโจทก์

ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามมาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง, ๗๒ ทวิ วรรคสอง โจทก์ต้องบรรยายฟ้องด้วยว่าจำเลยพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต เพราะเป็นองค์ประกอบความผิดฐานนี้ (ฎีกาที่ ๔๙๑๘/๒๕๕๓) และหากจำเลยให้การปฏิเสธ โจทก์มีหน้าที่นำสืบให้ได้ความว่าจำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตให้พาอาวุธปืนติดตัว มิฉะนั้นลงโทษจำเลยฐานนี้ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๓๖๗๔/๒๕๓๒, ๕๑๗๗/๒๕๓๐) แต่ถ้าข้อเท็จจริงฟังได้ว่าบริเวณที่เกิดเหตุที่จำเลยพาอาวุธปืนไปอยู่ในหมู่บ้าน และโจทก์บรรยายฟ้องถึงองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ว่าเป็นการพาอาวุธโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควรมาด้วย ก็ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ได้ (ฎีกาที่ ๑๗๐๑๑/๒๕๕๕, ๒๘๓๓/๒๕๕๕, ๘๒๖๖/๒๕๕๐, ๑๔๑๑/๒๕๓๕, ๑๓๙๗/๒๕๓๕, ๔๕๓๔/๒๕๓๑, ๒๔๔๔/๒๕๓๑, ๕๙๘๒/๒๕๓๐) ฟ้องว่าจำเลยพาอาวุธปืนติดตัวไปที่ขนานากุ้งไม่มีเลขที่โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยพาอาวุธติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ ทั้งไม่มีความว่าขนานากุ้งตามฟ้องเป็นเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ เป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด (ฎีกาที่ ๗๓๕๖/๒๕๔๖)

ความในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่^{๑๒}

(๑) เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทหารและตำรวจ ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

(๒) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (ข) หรือ (ค) ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันประเทศ หรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือรักษาทรัพย์สินอันสำคัญของรัฐ

(๓) ประชาชนผู้ได้รับมอบให้มีและใช้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (ง) ซึ่งอยู่ในระหว่างการช่วยเหลือราชการและมีเหตุจำเป็นต้องมี และใช้อาวุธปืนในการนั้น

มาตรา ๙ โใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์

ใบอนุญาตนั้นให้ออกสำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอก

มาตรา ๑๐ อาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตให้ตามมาตรา ก่อน ให้นายทะเบียนทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ โใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บให้ออกได้สำหรับอาวุธปืนที่นายทะเบียนเห็นว่าชำรุดจนใช้ยิงไม่ได้หรืออาวุธปืนแบบพื้นสมัย หรืออาวุธปืนซึ่งได้รับเป็นรางวัลจากการแข่งขันยิงปืนในทางราชการ

มาตรา ๑๒ อาวุธปืนซึ่งได้รับอนุญาตให้มีไว้เพื่อเก็บนั้น ห้ามมิให้ยิงและห้ามมิให้มีเครื่องกระสุนปืนไว้สำหรับอาวุธปืนนั้น

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(๑) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา ๙๗ ถึงมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๗๗ ถึงมาตรา ๑๘๓ มาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๙๓ ถึงมาตรา ๓๐๓

(ข) มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๕๗ และพ้นโทษยังไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกยั่วโทษ

^{๑๒} มาตรา ๘ ทวิ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๓ หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๘

(๓) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (๑) และ (๒) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ^{๑๓}

(๕) บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา ๑๑

(๖) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

(๘) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(๙) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ห้ามมิให้ออกให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาตน้อยกว่าหกเดือน^{๑๔}

^{๑๓} แม้จะปรากฏจากคำฟ้องว่าจำเลยอายุไม่ถึง ๒๐ ปี และ พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๑๓ (๔) บัญญัติห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่บุคคลอาจบรรลุนิติภาวะก่อนอายุ ๒๐ ปีด้วยการสมรส โจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบว่า จำเลยไม่มีใบอนุญาตให้มีและพาอาวุธปืนด้วย โจทก์ไม่นำสืบข้อเท็จจริงดังกล่าว ลงโทษจำเลยฐานมีและพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ ไม่ได้ แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบประกอบองค์ประกอบของความผิดฐานพาอาวุธปืนฯ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ถึงลงโทษในฐานความผิดดังกล่าวได้ (ฎีกาที่ ๙๐๕๔/๒๕๕๐) แต่เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๔๖/๒๕๕๓ วินิจฉัยว่า มาตรา ๑๓ (๔) เป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ศาลย่อมรู้ได้เอง เมื่อขณะกระทำความผิดจำเลยมีอายุไม่ถึง ๒๐ ปี จึงเป็นข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่อาจโต้แย้งได้ ถือว่าโจทก์นำสืบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว

^{๑๔} มาตรา ๑๓ วรรคสอง เพิ่มโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

มาตรา ๑๔ บุคคลใดมีความประสงค์ให้ผู้อื่นมีและใช้อาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน สำหรับรักษาทรัพย์สินของตนอันจักต้องใช้ให้ผู้อื่นดูแล หรือจักต้องสั่ง นำเข้า หรือซื้ออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนเพื่อความประสงค์เช่นว่านั้น อาจขอรับหนังสืออนุญาตพิเศษจากนายทะเบียนท้องที่ที่บุคคลนั้นมีถิ่นที่อยู่ หนังสืออนุญาตนี้นายทะเบียนจะออกให้ได้แต่โดยอนุมัติของเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไว้

ผู้จะรับมอบอาวุธปืนตามความในวรรคก่อน ต้องเป็นผู้ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๕ ในการส่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนตามหมวดนี้ ให้นำมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ในการนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ให้ผู้นำเข้าแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แก่พนักงานศุลกากร ณ ด้านที่แรกมาถึงจากนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดให้มอบแก่พนักงานศุลกากร ณ ด้านอื่น

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับหนังสือแจ้งและรับมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่ใกล้ที่สุด

แต่ถ้าผ่านเข้ามาในท้องที่ที่ไม่มีด้านศุลกากร ให้ผู้นำเข้าแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แก่นายทะเบียนท้องที่ หรือผู้ทำการแทนนายทะเบียนท้องที่ที่ใกล้ที่สุดโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๑๗ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่พนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้นำเข้ายังไม่ได้รับอนุญาต ให้ผู้นำเข้ายื่นคำขอรับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีถิ่นที่อยู่

ถ้านายทะเบียนอนุญาตให้นำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนให้ผู้นำเข้าขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันรับแจ้งความการอนุญาตนั้นเป็นหนังสือ

ถ้านายทะเบียนไม่อนุญาตให้ส่งเป็นหนังสือ ให้ผู้นำเข้าส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันและไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่ผู้นำเข้าได้รับคำสั่ง ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งคำสั่งให้ผู้นำเข้าทราบได้ ให้นายทะเบียนโฆษณาคำสั่งนั้นทางหนังสือพิมพ์และปิดประกาศในที่เปิดเผยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เมื่อพ้นกำหนดให้ถือว่าผู้นำเข้าได้ทราบคำสั่งนั้นแล้ว

มาตรา ๑๘ ถ้าอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนซึ่งได้มอบไว้แก่พนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๑๖ เป็นของสำหรับใช้ส่วนตัวโดยปกติของผู้นำเข้าซึ่งเดินทางผ่านหรือจะอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว ให้พนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่ แล้วแต่กรณี รักษาไว้จนเมื่อผู้นำเข้านั้นจะออกไปนอกราชอาณาจักรจึงคืนให้ แต่ถ้าผู้นำเข้าประสงค์จะใช้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักร ก็ให้ขอรับใบอนุญาตให้มีและใช้ชั่วคราวต่อนายทะเบียนท้องที่หรือเจ้าพนักงาน ซึ่งรัฐมนตรีจะได้กำหนดขึ้นเพื่อการนี้

มาตรา ๑๙ ถ้าผู้นำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนมิได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันส่งมอบ หรือในกรณีที่นายทะเบียนท้องที่อนุญาตให้นำเข้าแล้ว ผู้นำเข้าไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสั่งอนุญาตหรือมิได้ส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตามมาตรา ๑๗ หรือเมื่อได้รับอนุญาตให้นำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแล้วไม่มารับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นไปจากพนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่จนพ้นกำหนดอายุใบอนุญาตหรือผู้นำเข้าซึ่งได้เดินทางผ่านหรือจะอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวไม่รับคืนอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไปเมื่อออกนอกราชอาณาจักรให้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๒๐ อาวุธปืนที่ส่งหรือนำเข้า เมื่อได้รับมอบไปจากพนักงานศุลกากรแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตนำไปขออนุญาตมีและใช้ต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับมอบไปจากพนักงานศุลกากร

มาตรา ๒๑ ถ้าอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตแล้วถูกทำลายหรือสูญหายโดยเหตุใดๆ ก็ดี ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเหตุและส่งมอบใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่ซึ่งตนอยู่หรือที่เกิดเหตุภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบเหตุ

มาตรา ๒๒ ให้เจ้าพนักงานต่อไปนี้ มีอำนาจออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน มีอาวุธปืนติดตัวไปได้ตามความที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้^{๑๔}

^{๑๔} มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

(๑) อธิบดีกรมตำรวจ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และทั่วราชอาณาจักร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะภายในเขตจังหวัดของตน และเฉพาะผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น

เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือถ้าผู้รับใบอนุญาตแสดงตนให้เป็นที่หวาดเสียวต่อประชาชน ผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรานี้โดยมีกำหนดระยะเวลา หรือจะสั่งเพิกถอนเสียก็ได้

มาตรา ๒๓ ใบอนุญาตสำหรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตามความในส่วนี้จะออกได้แต่ตามประเภทและมีกำหนดอายุ ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตให้ทำ ให้ออกได้เฉพาะสำหรับทำดินปืนมีควันสำหรับใช้เอง และเฉพาะผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนซึ่งใช้ดินปืนมีควัน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้นั้นมีใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนั้นอยู่

(๒) ใบอนุญาตให้ซื้อ มีอายุหกเดือนนับแต่วันออก

(๓) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น

(๔) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนชั่วคราวมีอายุหกเดือน นับแต่วันออก

(๕) ใบอนุญาตให้ส่ง หรือนำเข้า มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออก

(๖) ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บ มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตมีอาวุธปืนนั้นไว้เพื่อเก็บ

(๗) ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันออก

ส่วนที่ ๒ อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้า

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ สิ่ง นำเข้า มี หรือจำหน่าย ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่^{๑๖}

มาตรา ๒๕ ใบอนุญาตให้ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ มี หรือจำหน่าย อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้านั้น เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี แล้วจึงให้นายทะเบียนท้องที่ออกให้

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในส่วนนี้แก่บุคคลต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓

(๒) บุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาล ให้ปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป หรือจำคุก แม้แต่ครั้งเดียว ฐานกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุ

^{๑๖} การมีและจำหน่ายอาวุธปืนสำหรับการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๒๔ เป็นกรรมในบทมาตราเดียวกัน การที่จำเลยจะจำหน่ายอาวุธปืน สำหรับการการค้าได้ จำเลยย่อมจะต้องมีอาวุธปืนนั้นไว้ในครอบครองอยู่ก่อน เมื่อจำเลยมีอาวุธปืน สำหรับการการค้าและจำหน่ายอาวุธปืนดังกล่าวไปทั้งหมดแล้วก็ไม่มียังมีอาวุธปืนสำหรับการค้าเหลืออยู่ในความ ครอบครองของจำเลยอีก ดังนั้น การที่จำเลยมีและจำหน่ายอาวุธปืนสำหรับการค้าจึงเป็นความผิด ต่อเนื่องกรรมเดียว จำเลยจึงมีความผิดฐานจำหน่ายอาวุธปืนสำหรับการค้าเพียงกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๒๔๐๓/๒๕๒๕) แต่ถ้าจำหน่ายไม่หมด โดยยังมีเหลือไว้ในความครอบครองสำหรับการค้าเป็น ความผิดสองกรรม (ฎีกาที่ ๒๑๙/๒๕๒๕)

พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๒๔ เป็นบทบัญญัติความผิดสำหรับผู้ที่มีหรือจำหน่ายซึ่งอาวุธ ปืนสำหรับการค้าโดยเฉพาะอันมีอัตราโทษหนักกว่าผู้ที่กระทำความผิดฐานมีอาวุธปืนทั่วไป ซึ่งไม่ใช่ เพื่อการค้า หากจำเลยมีอาวุธปืนสำหรับการค้าเท่านั้นโดยไม่มีอาวุธปืนอื่นอีก คงเป็นความผิดตาม มาตรา ๒๔ จะลงโทษจำเลยฐานมีอาวุธปืนตามมาตรา ๗ อีกกระทงหนึ่งไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๔๐๓/๒๕๒๕)

ฟ้องขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๒๔ โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏ ด้วยว่าเป็นการกระทำสำหรับการค้า มิฉะนั้นเป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด (ฎีกาที่ ๓๐๔/๒๕๒๐)

ระเบิดและดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗ หรือพระราชบัญญัตินี้ และพ้นโทษครั้งสุดท้ายยังไม่เกินสิบปีนับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต

มาตรา ๒๗ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่จะกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยกำหนดเวลาการจำหน่าย การเก็บรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนก็ได้ตามสมควร

มาตรา ๒๘ ผู้รับใบอนุญาตตามความในส่วนนี้ ต้องทำบัญชีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงทั้งต้องรับผิดชอบรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่มีอยู่ให้ตรงกับบัญชี เช่นว่านั้น

มาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตให้ทำหรือประกอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ผู้รับอนุญาตให้ส่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน ต้องนำใบอนุญาตนั้นไปแสดงต่ออธิบดีกรมศุลกากรหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายเพื่อการนี้ก่อนส่ง

มาตรา ๓๑ เมื่ออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตามใบอนุญาตให้ส่งเข้ามาถึงแล้ว ถ้าไม่มีผู้รับไปจากกรมศุลกากรภายในกำหนดสี่เดือนนับแต่วันเข้ามาถึง ให้เจ้าพนักงานศุลกากรแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาต แต่ถ้าส่งหนังสือนั้นไม่ได้ ก็ให้แจ้งแก่เจ้าของยานพาหนะหรือผู้ขนส่งที่นำเข้าไปส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น มิฉะนั้นให้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๓๒ อาวุธปืนที่ส่งหรือนำเข้า เมื่อได้รับมอบไปจากพนักงานศุลกากรแล้วให้ผู้รับใบอนุญาตนำไปจดทะเบียนยังนายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่รับมอบไปจากพนักงานศุลกากร และให้นายทะเบียนทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะอาวุธปืน จะทำการเช่นว่านี้ได้แต่เฉพาะแก่อาวุธปืนที่มีผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ และเมื่ออาวุธปืนนั้นมีเครื่องหมายถูกต้องตามใบอนุญาต

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้จำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่ผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้ซื้อหรือมีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

มาตรา ๓๕ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ซอมแซม เปลี่ยนลักษณะ หรือมี และจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้น จะทำการเช่นนี้ได้แต่เฉพาะภายในสถานที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต และเมื่อจะย้ายสถานที่ทำการจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนท้องที่เสียก่อน

มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตตามความในส่วนนี้ มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออก

มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตคนใด ใบอนุญาตสิ้นอายุและไม่ได้ต่ออายุอีก ต้องจัดการจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนที่มีอยู่ หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรให้หมดภายในกำหนดหกเดือน นับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ในระหว่างเวลานั้น ถ้านายทะเบียนท้องที่เห็นสมควรเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จะเรียกมาเก็บรักษาเสียเอง หรือเข้าควบคุมการเก็บรักษาก็ได้ แต่ต้องให้เจ้าของได้รับความสะดวกตามสมควรในอันที่จะจัดการจำหน่ายหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้น

เมื่อครบกำหนดหกเดือนแล้ว ถ้ายังจำหน่ายหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรไม่หมดให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่เหลืออยู่แก่นายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดเจ็ดวัน

เมื่อได้รับมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนจัดการขายทอดตลาดอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนนั้นภายหลังที่ได้ประกาศขายทอดตลาดและแจ้งให้เจ้าของทราบแล้วตามสมควร ได้เงินสุทธิเท่าใดให้ส่งมอบแก่เจ้าของ

หมวด ๒

วัตถุประสงค์

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ซื้อ มี ใช้ สั่ง นำเข้า ค้า หรือจำหน่าย ด้วยประการใดๆ ซึ่งวัตถุประสงค์ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่บุคคลที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๒๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๐ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่อาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยการเก็บรักษาวัตถุระเบิดได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๔๑ ในการทำ สิ่ง นำเข้า มี หรือค้าซึ่งวัตถุระเบิดให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่สั่งหรือนำเข้าซึ่งวัตถุระเบิด และเจ้าพนักงานเป็นผู้เก็บรักษาวัตถุระเบิดไว้ ถ้าผู้สั่งหรือนำเข้าไม่นำใบอนุญาตให้มีและใช้มารับเอาไปภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เข้ามาถึงในกรณีที่มีใช้สำหรับการค้า หรือภายในสองปีนับแต่วันที่เข้ามาถึงในกรณีสำหรับการค้า ให้วัตถุระเบิดนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ย้ายวัตถุระเบิดจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีกำหนดไว้ และในการย้ายต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตนั้นด้วย

มาตรา ๔๔ ผู้สั่งหรือนำเข้าซึ่งวัตถุระเบิดในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้เก็บรักษาต้องเสียค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เพื่อป้องกันภัยอันตราย เจ้าพนักงานผู้เก็บรักษาวัตถุระเบิด จะเอาวัตถุระเบิดนั้นไปทำการตรวจ และถ้าจำเป็นจะทำลายเสียก็ได้

มาตรา ๔๕ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในหมวดนี้ มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก

มาตรา ๔๖ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ใช้บังคับแก่เครื่องกระสุนปืนและดอกไม้เพลิงตามที่บัญญัติไว้ในหมวดอื่น

หมวด ๓ ดอกไม้เพลิง

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ สิ่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๔๘ ในการทำ สิ่ง นำเข้า หรือค้าดอกไม้เพลิงให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่อาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยการเก็บรักษาดอกไม้เพลิงก็ได้ตามสมควร

มาตรา ๕๐ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในหมวดนี้มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก

มาตรา ๕๑ ถ้าปรากฏว่าที่เก็บ ทำ หรือค้าดอกไม้เพลิง อาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน เพื่อความปลอดภัยนายทะเบียนท้องที่ที่จะสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดการตามความจำเป็นหรือจะให้ย้ายสถานที่นั้นเสียก็ได้

หมวด ๔ สิ่งเทียมอาวุธปืน

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๕๓ ในการสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ โบราณวัตถุที่ออกให้ตามความในหมวดนี้ มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก

หมวด ๕ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๕ ประเภท ชนิด และขนาดของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา ๗ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๓๘ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๑๗}

มาตรา ๕๖ รัฐมนตรีมีอำนาจห้ามมิให้ออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนเฉพาะบางชนิดในบางท้องที่ หรือทั่วราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

^{๑๗} มาตรา ๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒

ของกลางซึ่งเป็นอาวุธปืนที่ใช้เฉพาะในราชการสงครามเป็นของทางราชการทหารแต่ได้หายไป จำเลยเป็นทหาร แต่ไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ครอบครองอาวุธปืนของกลาง การครอบครองของจำเลยไม่ใช่การครอบครองในราชการทหาร จำเลยจึงมีความผิดตามมาตรา ๕๕, ๗๘ (ฎีกาที่ ๑๕๕๑/๒๕๑๖) ความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนกับวัตถุระเบิดซึ่งใช้เฉพาะแต่ในการสงครามตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๕๕ ต้องการให้เป็นความผิดในลักษณะเดียวกัน วัตถุที่ต้องห้ามไม่ว่าจะเป็นอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด กฎหมายถือว่าเป็นวัตถุประเภทเดียวกัน การที่จำเลยมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนกับวัตถุระเบิด ซึ่งใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในครอบครองขณะเดียวกัน จึงเป็นความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๙๘๙/๒๕๒๙, ๑๕๖๙/๒๕๒๓)

แต่ถ้ากระทำความผิดฐานมีอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗ และ ๗๒ กับความผิดฐานมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตามมาตรา ๕๕ และ ๗๘ กฎหมายบัญญัติบทความผิดและบทลงโทษไว้คนละมาตรา ย่อมเห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ว่ามีความประสงค์จะแยกความผิด ๒ ฐานนี้ออกจากกัน แม้จำเลยจะมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดดังกล่าวไว้ในครอบครองในเวลาเดียวกัน ก็เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน (ฎีกาที่ ๕๓๘๙/๒๕๔๓, ๒๘๐๑-๒๘๐๒/๒๕๔๓, ๓๕๓๙/๒๕๔๒, ๗๑๗๘/๒๕๔๑, ๕๔๓๐/๒๕๓๙) นอกจากนี้ดูเชิงอรรถมาตรา ๗

มาตรา ๕๗ ในคราวมีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งห้ามหรือจำกัดการออกไปอนุญาตทุกประเภทหรือบางประเภทในช่วงระยะเวลาที่กำหนดหรือจะออกคำสั่งโดยประกาศหรือแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดแก่เจ้าพนักงานเพื่อเก็บรักษาไว้หรือจะสั่งให้จำหน่ายเสียก็ได้ ในกรณีที่ตั้งให้จำหน่ายให้นำมาตรา ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าไม่อาจปฏิบัติตามที่กล่าวแล้ว จะสั่งให้จำหน่ายแก่ทางราชการในราคาอันสมควรก็ได้

คำสั่งนี้จะกำหนดให้ใช้บังคับในบางท้องที่หรือทั่วราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๕๘ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ออนอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดให้แก่ผู้ที่มีได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๖๐ เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนซึ่งได้ส่งเข้ามาตามใบอนุญาตให้ส่งฉบับใดไปพ้นจากอารักขาของเจ้าพนักงานศุลกากรแล้ว แม้ว่าผู้รับใบอนุญาตจะมีได้ส่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนเช่นว่านี้เข้ามาครบตามที่ได้รับอนุญาตไว้ในใบอนุญาตก็ดี ใบอนุญาตฉบับนั้นเป็นอันใช้ส่งไม่ได้อีกต่อไป

มาตรา ๖๑ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ส่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีผู้รับใบอนุญาตให้ส่ง ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ถ้าภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ของเข้ามาถึง ผู้ส่งได้ยื่นคำร้องขอส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะสั่งอนุญาตก็ได้ เมื่อเป็นที่พอใจว่าผู้ส่งไม่มีส่วนในการกระทำผิดกฎหมาย

มาตรา ๖๒ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนคนใดย้ายถิ่นที่อยู่ ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้าย และถ้าย้ายไปอยู่ต่างท้องที่ ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ใหม่ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ย้ายไปถึงอีกด้วย

มาตรา ๖๓ ถ้านายทะเบียนท้องที่ปฏิเสธการออกไปอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตอาจอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการปฏิเสธเป็นหนังสือ คำอุทธรณ์ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ และให้

นายทะเบียนเสนอคำอุทธรณ์นั้นต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขอใบอนุญาต

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เพื่อการปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่ให้ส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตามมาตรา ๑๗ หรือให้จัดการจำหน่ายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดตามมาตรา ๖๔ ให้นับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีและเมื่อได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีแล้ว การปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่นั้นให้พักไว้จนถึงวันที่ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๔ ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ให้ผู้ซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด หรือใบอนุญาตของผู้ตายตกอยู่ในความครอบครองแจ้งการตายต่อนายทะเบียนท้องที่ซึ่งตนอยู่ หรือนายทะเบียนท้องที่ที่ออกใบอนุญาต หรือนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้รับใบอนุญาตตายภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบการตายของผู้รับใบอนุญาต

นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เก็บรักษาอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดของผู้รับใบอนุญาตที่ตายไว้อย่างไร และ ณ ที่ใดก็ได้ตามควรแก่กรณี และถ้ามีข้อโต้แย้งถึงเรื่องสิทธิของทายาท ก็ให้เก็บรักษาไว้จนกว่าข้อโต้แย้งนั้นถึงที่สุด

ภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย หรือถ้ามีข้อโต้แย้งถึงเรื่องสิทธิของทายาทนับแต่วันที่ข้อโต้แย้งนั้นถึงที่สุด ผู้จัดการมรดกหรือทายาทในกรณีที่ไม่ผู้จัดการมรดกอาจขอใบอนุญาตใหม่ได้ เมื่อนายทะเบียนได้ออกใบอนุญาตให้แล้ว ให้มอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดนั้นแก่ผู้รับใบอนุญาตใหม่ ถ้าไม่ออกใบอนุญาตให้ใหม่ก็ให้แจ้งความให้ผู้ขอทราบ และสั่งให้จัดการจำหน่ายสิ่งเหล่านั้นภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันรับคำสั่ง มิฉะนั้นให้นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจจัดการขายทอดตลาดสิ่งเหล่านั้น ได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ส่งมอบแก่ผู้มีสิทธิ

มาตรา ๖๕ ผู้รับใบอนุญาตคนใดตกเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งพฤติการณ์นั้น และส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และใบอนุญาตให้แก่นายทะเบียนท้องที่โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนท้องที่หรือรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสีย

ถ้าผู้รับใบอนุญาตเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ให้ผู้อนุญาต ผู้พิทักษ์ หรือผู้ควบคุมดูแล แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๖๖ ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามความในพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ ให้นายทะเบียนท้องที่หรือรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสีย เมื่อได้รับคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และใบอนุญาตแก่นายทะเบียนท้องที่โดยไม่ชักช้า

ถ้าผู้รับใบอนุญาตเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ให้ผู้อนุญาต ผู้พิทักษ์ หรือผู้ควบคุมดูแล แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๖๗ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ซึ่งส่งมอบไว้ตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๖ นั้น ให้ผู้ส่งมอบจัดการโอนเสียภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ส่งมอบ ถ้าโอนได้ให้นายทะเบียนท้องที่มอบแก่ผู้รับโอนไป แต่ถ้าโอนไม่ได้ให้นายทะเบียนจัดการขายทอดตลาดภายหลังที่ได้ประกาศและแจ้งให้ผู้ส่งมอบทราบแล้วตามสมควร ได้เงินสุทธิเท่าใดให้มอบแก่ผู้มีสิทธิ

มาตรา ๖๘ เมื่อมีพฤติการณ์อันสมควรสงสัยว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะเป็นผู้ต้องห้ามในการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ (๗) (๘) หรือ (๙) นายทะเบียนท้องที่ มีอำนาจเรียกประกันหรือทัณฑ์บนจากผู้นั้นได้

ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว หาประกันให้เป็นที่เชื่อถือไม่ได้ หรือไม่ยอมทำ ทัณฑ์บนภายในเวลาอันสมควรตามที่นายทะเบียนได้กำหนดให้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ และให้นำ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ เมื่อใบอนุญาตสูญหายเป็นอันตรายหรือลบลือนอ่านไม่ออก ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบเหตุนั้น ถ้านายทะเบียนเห็นว่ามีเหตุผลเป็นที่เชื่อถือได้ก็ให้ออกใบแทนให้ตามเงื่อนไขของใบอนุญาตเดิม แต่ถ้าใบอนุญาตที่สูญหายได้คืนในภายหลัง ก็ให้ส่งใบแทนนั้นแก่นายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อคืน

มาตรา ๗๐ ห้ามไม่ให้ผู้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดผ่านราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรี หรือเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรี

แต่งตั้งเพื่อการนี้

ผู้นำหนังสืออนุญาตให้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดผ่านราชอาณาจักรจะนำสิ่งเช่นนั้นผ่านราชอาณาจักรได้เฉพาะแต่ทางด่านศุลกากร ซึ่งรัฐมนตรีกำหนดไว้ และต้องแจ้งความตามแบบพิมพ์ของกรมศุลกากรแก่พนักงานศุลกากร

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับแจ้งความตามวรรคก่อนแล้ว ให้แจ้งเรื่องให้นายทะเบียนท้องที่ทราบ ถ้านายทะเบียนท้องที่เห็นเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชาชนจะจัดการควบคุมอาวุธปืน เครื่องกระสุน หรือวัตถุระเบิดในระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักรก็ได้ และผู้รับหนังสืออนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๗๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจจำกัดจำนวนร้านค้า และกำหนดจำนวนชนิด และขนาดอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน สำหรับการค้าตามที่เห็นสมควร

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท^{๑๔}

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงกรณีเกี่ยวกับส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธปืน ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือเป็นกรณีมีเครื่องกระสุนปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๑๕}

^{๑๔} มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๑๕} ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗ , ๗๒ วรรคสอง เป็นกรณีมีเพียงเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนเท่านั้น โจทก์ฟ้องว่าจำเลยมีทั้งอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจึงเป็นความผิดตามมาตรา ๗ , ๗๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๒๙๘๑/๒๕๕๔, ๑๒๒/๒๕๕๐)

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงการมีอาวุธปืนที่เป็นของผู้อื่นซึ่งได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ตามกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท^{๒๐}

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการทำเครื่องกระสุนปืนที่ทำด้วยดินปืนมีควันสำหรับใช้เอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๒๑}

มาตรา ๗๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๒๐ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๒๒}

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคสองด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท^{๒๓}

^{๒๐} อาวุธปืนมีรอย खुดลอบเครื่องหมายทะเบียนและ खुดลอบแก้ไขเลขหมายประจำปืน ถึงแม้ไม่อาจยืนยันว่าเครื่องหมายทะเบียนและเลขหมายประจำปืนเดิมเป็นเลขหมายใด ก็รับฟังเป็นคุณแก่จำเลยว่าเป็นอาวุธปืนมีหมายเลขทะเบียนของผู้อื่น และลงโทษจำเลยตามมาตรา ๗, ๗๒ วรรคสามได้ (ฎีกาที่ ๑๒๑๗๔/๒๕๕๓)

^{๒๑} มาตรา ๗๒ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๒๒} มาตรา ๗๒ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๒๓} มาตรา ๗๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

มาตรา ๗๓ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท^{๒๔}

มาตรา ๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ระเบิดตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท^{๒๕}

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ระเบิดตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๗ วรรคสอง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท^{๒๖}

มาตรา ๗๖ ผู้ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับวัตถุประสงค์ระเบิดตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท^{๒๗}

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๕๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนท้องถิ่นตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๒๘}

มาตรา ๗๘ ผู้ใดทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ ชื่อ มี ใช้ สิ่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุประสงค์ระเบิด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๒๔} มาตรา ๗๓ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๒๕} มาตรา ๗๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๒๖} มาตรา ๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๒๗} มาตรา ๗๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๒๘} มาตรา ๗๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

ที่ออกตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงจำคุกตลอดชีวิต^{๒๙}

ผู้ใดค้า หรือจำหน่ายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ยี่สิบปีถึงจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๕ ในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๓๑๓ มาตรา ๓๓๗ มาตรา ๓๓๙ หรือมาตรา ๓๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต^{๓๐}

^{๒๙} มาตรา ๗๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

ความผิดฐานมีอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้กับความผิดฐานมีเครื่องกระสุนปืนแบบที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ ซึ่งเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๕๕, ๗๘ เจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้เป็นความผิดในลักษณะเดียวกัน บทมาตราที่บัญญัติเป็นความผิดก็เป็นมาตราเดียวกัน วัตถุประสงค์ต้องห้ามไม่ว่าจะเป็นอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน กฎหมายถือว่าเป็นวัตถุประสงค์เดียวกัน การมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ในขณะเดียวกันหรือในคราวเดียวกันจึงเป็นความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๙๘๙/๒๕๒๙)

การมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดตามมาตรา ๗, ๗๒ วรรคหนึ่ง ส่วนการมีเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ไว้ในครอบครองเป็นความผิดตามมาตรา ๕๕, ๗๘ วรรคหนึ่ง ย่อมเห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ว่าประสงค์จะแยกความผิดทั้งสองฐานนี้ออกจากกัน แม้มีไว้ในเวลาเดียวกันก็เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน (ฎีกาที่ ๒๘๐๑-๒๘๐๒/๒๕๓๓, ๗๑๗๘/๒๕๔๑, ๕๔๓๐/๒๕๓๙)

จำเลยมีวัตถุระเบิดและใช้วัตถุระเบิดดังกล่าวขวางไปบนถนน การกระทำทั้งสองฐานนี้ อยู่ในเจตนานันเดียวกัน และกฎหมายบัญญัติการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ในวรรคเดียวกันของมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง โดยสภาพแห่งการกระทำความผิดฐานใช้วัตถุระเบิด จำเลยก็ต้องมีวัตถุระเบิดก่อน การกระทำของจำเลยในความผิดทั้งสองฐานจึงเป็นความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๑๑๖๘๕/๒๕๕๕)

^{๓๐} ความผิดฐานมีอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ไว้ในครอบครอง ฐานใช้อาวุธปืนดังกล่าวฆ่าผู้อื่นและฐานฆ่าผู้อื่น เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว (ฎีกาที่ ๑๘๓๘/๒๕๕๓, ๕๑๓๓/๒๕๔๕, ๒/๒๕๔๒, ๕๔๔๘/๒๕๔๐) มีเครื่องกระสุนปืนแบบที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้และใช้กระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗๘ วรรคสาม ซึ่งเป็นบทหนัก (ฎีกาที่ ๙๒/๒๕๕๓,

การกระทำความผิดตามวรรคสองหรือวรรคสาม ถ้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดนั้น โดยสภาพมีอายุภาพไม่ร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี ถึงจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๗๕ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งซึ่งออกตามความในมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๓๑}

มาตรา ๘๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๓ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท^{๓๒}

มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๙ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๓๓}

มาตรา ๘๒ ผู้ใดส่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๓๐ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท^{๓๔}

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๓๕}

๓/๒๕๕๐ (ป), ๑๓๕๐/๒๕๕๐) แต่ถ้าใช้ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ เป็นบทหนัก (ฎีกาที่ ๑๓๘๘/๒๕๕๕) มาตรา ๗๘ วรรคสาม รวมถึงการนำไปกระทำความผิดตามทีระบุไว้ในชั้นพยายามด้วย (ฎีกาที่ ๑๐๗๑๔/๒๕๕๑) มีวัตถุระเบิดไว้ในครอบครองและใช้วัตถุระเบิดดังกล่าวไปกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ ถือว่าเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๕๕ ประกอบด้วยมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว ต้องลงโทษตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๗๘ วรรคสาม ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด (ฎีกาที่ ๖๒๕๕/๒๕๕๑) แต่เป็นความผิดต่างกรรมกับความผิดฐานพาอาวุธปืนไปในหมู่บ้านทางสาธารณะตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๘ ทวิ เพราะเจตนาในการกระทำผิดแตกต่างกัน และเป็นความผิดต่างฐานกัน (ฎีกาที่ ๒๒๑๙/๒๕๓๓)

^{๓๑} มาตรา ๗๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๓๒} มาตรา ๘๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๓๓} มาตรา ๘๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๓๔} มาตรา ๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๓๕} มาตรา ๘๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติเกี่ยวกับดอกไม้เพลิงตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๙ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๓๖}

มาตรา ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๗ วรรคสอง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท^{๓๗}

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ผู้ใดมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ไม่ว่าจะชนิดหรือขนาดใดซึ่งยังไม่ได้รับใบอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าได้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดดังกล่าวแล้วมาขอรับอนุญาตเพื่อปฏิบัติการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ และมีให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับ

เพื่อการนี้ รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๘๗ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นๆ สิ้นอายุ แต่ถ้าผู้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนคนใด จะขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุก็ให้ทำได้

^{๓๖} มาตรา ๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

^{๓๗} มาตรา ๘๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

มาตรา ๘๘ ในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิงอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ (๔) มาใช้บังคับ สำหรับอาวุธปืนตามใบอนุญาตเดิมนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

ลำดับที่	ประเภท	บาท
๑. ^{๓๘}	ใบอนุญาตให้ทำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน	
	ก. ครั้งแรก	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐
๒. ^{๓๙}	ใบอนุญาตให้ค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน	
	ก. ครั้งแรก	ฉบับละ ๑๕,๐๐๐
๓.	ใบอนุญาตให้ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยน	
	ลักษณะอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน	ฉบับละ ๒๕๐
๔.	ใบอนุญาตให้ทำดินปืนมีควัน สำหรับการค้า	ฉบับละ ๒๐๐
๕.	ใบอนุญาตให้ทำดินปืนมีควัน สำหรับใช้เอง	ฉบับละ ๕
๖. ^{๔๐}	ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังต่อไปนี้	
	ก. ปืนยาวประจูปากปืนอัดลม	ฉบับละ ๒๐๐
๗. ^{๔๑}	ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว	ฉบับละ ๑,๐๐๐
	ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืน	กระบอกละ ๓๐
๘. ^{๔๒}	ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งส่วนหนึ่งส่วนใด	
	ของอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน	ฉบับละ ๒๐

^{๓๘} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

^{๓๙} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

^{๔๐} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๔๑} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๔๒} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

ลำดับที่	ประเภท	บาท
๑๐.	ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งกระสุนปืน	
	นอกจากกระสุนอัดลมจำนวนไม่เกินหนึ่งพันนัด ฉบับละ ถ้าจำนวนเกินกว่าหนึ่งพันนัดให้เรียกเก็บเพิ่มอีก ร้อยละหรือเศษของร้อย	๒๐ ๒
๑๑.	ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งกระสุนปืนอัดลม ร้อยละหรือเศษของร้อย	๑
๑๒.	ใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน	กระบอกละ ๑๐
๑๓.	ใบอนุญาตให้ซื้อกระสุนปืน นอกจากกระสุนอัดลม ร้อยละหรือเศษของร้อย	๒
๑๔.	ใบอนุญาตให้ซื้อกระสุนปืนอัดลม ร้อยละหรือเศษของร้อย	๑
๑๕.	ใบอนุญาตให้ซื้อส่วนใดส่วนหนึ่งของอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน	ฉบับละ ๕
๑๖.	ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนที่นำเข้ามาชั่วคราว	ฉบับละ ๑๐
๑๗. ^{๔๓}	ใบอนุญาตให้ทำวัดถูระเบิด	
	ก. ครั้งแรก	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐
	ข. ต่ออายุปีต่อไป	ฉบับละ ๖,๐๐๐
๑๘. ^{๔๔}	ใบอนุญาตให้ค้าวัดถูระเบิด	
	ก. ครั้งแรก	ฉบับละ ๑๕,๐๐๐
	ข. ต่ออายุปีต่อไป	ฉบับละ ๑,๕๐๐

^{๔๓} อัตราค่าธรรมเนียมลำดับที่ ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

^{๔๔} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

ลำดับที่	ประเภท	บาท
๑๙. ^{๔๕}	ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งวัดระเบิดรวมทั้งเครื่องอุปกรณ์ หรือเฉพาะเครื่องประกอบหรือเครื่องอุปกรณ์อย่างเดียวกัน ฉบับละ ถ้าจำนวนวัดระเบิดมีน้ำหนักเกินกว่า ๕๐ ปอนด์ ให้เรียกเก็บเพิ่มอีกในอัตรา ๕๐ ปอนด์ หรือเศษของ ๕๐ ปอนด์	๒๐๐ ๑๐
๒๐.	ใบอนุญาตให้มีหรือซื้อวัดระเบิดรวมทั้งเครื่องประกอบและเครื่องอุปกรณ์หรือเฉพาะเครื่องประกอบและเครื่องอุปกรณ์อย่างเดียวกันเพื่อใช้ทำการระเบิดในกิจการต่างๆ ฉบับละ	๒๐๐
๒๑.	ใบอนุญาตให้ส่ง นำเข้า ทำ ค้า หรือมีวัดระเบิด เพื่อใช้ในทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ทุกจำนวนน้ำหนักหนึ่งร้อยกรัม หรือเศษของร้อยกรัม	๑๐
๒๒.	ใบอนุญาตให้ทำ ส่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง ฉบับละ	๑๐
๒๓.	ใบแทนใบอนุญาตดังต่อไปนี้ ก. ใบแทนใบอนุญาตให้ทำ ค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัดระเบิด ฉบับละ ข. ใบแทนใบอนุญาตให้ประกอบซ่อมแซม หรือเปลี่ยนลักษณะอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ฉบับละ ค. ใบแทนใบอนุญาตอื่นๆ ฉบับละ	๒๐ ๑๕ ๑๐
๒๔.	ใบอนุญาตให้ส่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน ฉบับละ	๑๐
๒๕.	สำเนาใบอนุญาตต่างๆ ฉบับละ	๑๐

^{๔๕} อัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัดระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๑)
ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๕๐^{๔๖}

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ส่วนของอาวุธปืนซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็น “อาวุธปืน” ตามความในมาตรา ๔ (๑) คือ

- (๑) ล้ากลิ้ง
- (๒) เครื่องลูกเลื่อน หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลูกเลื่อน
- (๓) เครื่องลั่นไก หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลั่นไก
- (๔) เครื่องส่งกระสุน ของกระสุน หรือส่วนประกอบสำคัญของสิ่งเหล่านี้

ข้อ ๒ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับให้ทำหรือส่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน สำหรับอาวุธปืนดังต่อไปนี้เพื่อการค้าหรือ เพื่อใช้ส่วนตัว คือ

- (๑) ปืนกลทุกชนิด และทุกขนาด
- (๒) ปืนเล็กสั้นแบบ ๔๗ ใช้กระสุนหัวป้านขนาด ๘ ม.ม.
- (๓) ปืนเล็กสั้นแบบ ๔๗/๖๖ ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด ๘ ม.ม.
- (๔) ปืนเล็กยาวแบบ ๔๕ และ ๔๖ ใช้กระสุนหัวป้านขนาด ๘ ม.ม.
- (๕) ปืนเล็กยาวแบบ ๔๕/๖๖ ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด ๘ ม.ม.
- (๖) ปืนเล็กยาวแบบ ๖๖ ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด ๘ ม.ม.

^{๔๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๕ ตอนที่ ๔๗ หน้า ๔๗๒ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

(๗) ปืนเล็กยาวแบบ ๘๓ ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด ๖.๕ มม.

(๘) ปืนยิงเร็วหรือปืนซึ่งมีเครื่องกลไกที่บรรจุกระสุนเองให้สามารถยิงซ้ำได้ทุกขนาด รวมทั้งขนาดปืนพกซึ่งมีความยาวของลำกล้องตั้งแต่ ๑๖๐ มม. ขึ้นไป เว้นแต่ปืนชนิดลำกล้องไม่มีเกลียว ซึ่งใช้ยิงสัตว์

(๙) ปืนชนิดใดที่ใช้กระสุนอย่างเดียวกันได้กับปืนที่กล่าวไว้ตั้งแต่หมายเลข (๒) ถึง (๘)

(๑๐) ปืนทุกชนิดที่สามารถส่งกระสุนซึ่งเป็นวัตถุเคมีชนิดเป็นพิษหรืออาจให้เกิดอันตราย รวมทั้งเชื้อโรค หรือเชื้อเพลิง

(๑๑) ปืนที่มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ

(๑๒) ขงกระสุนที่สามารถบรรจุกระสุนได้เกินยี่สิบนัด เว้นแต่ขงกระสุนที่ใช้กับปืนลูกกรด ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลำกล้องไม่เกิน ๕.๖ มม.^{๔๗}

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตเพื่อการค้าสำหรับให้เปลี่ยนลักษณะของกระสุนให้สามารถบรรจุกระสุนต่างไปจากต้นแบบของผู้ผลิตของกระสุน^{๔๘}

ข้อ ๔ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับให้ส่งหรือนำเข้าเพื่อการค้าหรือเพื่อใช้ส่วนตัวซึ่งของกระสุนที่เปลี่ยนลักษณะให้สามารถบรรจุกระสุนต่างไปจากต้นแบบของผู้ผลิตของกระสุน^{๔๙}

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๙๑

เสียง ไชยกาล

ลงนามแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

^{๔๗} ข้อ ๒ (๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

^{๔๘} ข้อ ๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

^{๔๙} ข้อ ๔ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๒)
ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐^{๕๐}

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๐๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐

ข้อ ๒ อาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๒๔ ต้องเป็นอาวุธปืน ชนิดและขนาด ดังต่อไปนี้

(๑) อาวุธปืนชนิดลากล่องมีเกลียวที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลากล่องไม่เกิน ๑๑.๔๕ มม.

(๒) อาวุธปืนชนิดลากล่องไม่มีเกลียว ดังต่อไปนี้

(ก) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลากล่องไม่ถึง ๒๐ มม.

(ข) ปืนบรรจุปาก ปืนลูกซอง และปืนพลูสัญญาณ

(๓) อาวุธปืนชนิดที่มีเครื่องกลไกสำหรับบรรจุกระสุนเองให้สามารถยิงซ้ำได้ ดังต่อไปนี้

^{๕๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๑๔๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม

- (ก) ขนาดความยาวของลำกล้องไม่ถึง ๑๖๐ มม.
- (ข) ปืนลูกซอง
- (ค) ปืนลูกกรวดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลำกล้อง ไม่เกิน ๕.๖ มม.
- (๔) อาวุธปืนชนิดไม่มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ
- (๕) อาวุธปืนชนิดที่ไม่ใช้กระสุนเป็นที่บรรจุวัตถุเคมีที่ทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษหรือไม่ใช้เครื่องกระสุนปืนที่บรรจุเชื้อโรค เชื้อเพลิง หรือวัตถุกัมมันตภาพรังสี

ข้อ ๓ เครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๒๔ ต้องเป็นเครื่องกระสุนปืนที่ใช้กับอาวุธปืนตามข้อ ๒ ที่ได้รับอนุญาต แต่ต้องไม่เป็นเครื่องกระสุนปืนชนิดเจาะเกราะหรือชนิดกระสุนเพลิง*

ข้อ ๔ วัตถุประสงค์ที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา ๓๘ ต้องเป็นวัตถุประสงค์ประเภท ชนิด และขนาดที่ใช้เฉพาะในกิจการก่อสร้างหรือกิจการอุตสาหกรรม และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

พลเอก เล็ก แนวนวลี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พลเอก ป. ดิณสุลานนท์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

* ฎีกาที่ ๑๓๘๘๐/๒๕๕๕

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ

อาหาร

พ.ศ. ๒๕๖๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหาร พ.ศ. ๒๕๐๗

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๙ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาหาร” หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(๑) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(๒) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุดิบอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

“อาหารควบคุมเฉพาะ” หมายความว่า อาหารที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นอาหารที่อยู่ในความควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐาน

“ตำรับอาหาร” หมายความว่า รายการของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนประกอบอาหาร ซึ่งระบุน้ำหนักหรือปริมาตรของแต่ละรายการ

“ภาชนะบรรจุ” หมายความว่า วัตถุที่ใช้บรรจุอาหารไม่ว่าด้วยการใส่หรือห่อหรือด้วยวิธีใดๆ

“ฉลาก” หมายความว่า รอยประติษฐ์ เครื่องหมาย หรือข้อความใดๆ ที่แสดงไว้ที่อาหาร ภาชนะบรรจุอาหาร หรือหีบห่อของภาชนะที่บรรจุอาหาร

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปรุงแต่งและหมายความรวมถึงแบ่งบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือการมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“โรงงาน” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่สร้างขึ้นเพื่อผลิตอาหาร

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ดินบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาตให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งที่ดินบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอาหาร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่น กับออกประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหาร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) กำหนดอาหารควบคุมเฉพาะ

(๒) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารควบคุมเฉพาะตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้นๆ ที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย ตลอดจนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายด้วยหรือไม่ก็ได้

(๓) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารที่มีใช้เป็นอาหารตาม (๑) และจะกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายด้วยหรือไม่ก็ได้

(๔) กำหนดอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนผสมอาหารตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย รวมทั้งการใช้สีและเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุเจือปนในอาหาร การใช้วัตถุกันเสีย และวิธีป้องกันการใช้ การเจือสี หรือวัตถุอื่นในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย

(๖) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุและการใช้ภาชนะบรรจุ ตลอดจนการห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุอาหารด้วย

(๗) กำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิตและการเก็บรักษาอาหาร เพื่อป้องกันมิให้อาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่ายเป็น

อาหารไม่บริสุทธิ์ที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการตรวจ การเก็บตัวอย่าง การ ยืด การอายัด และการตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการซึ่งอาหาร รวมทั้งเอกสารอ้างอิง

(๑๐) กำหนดประเภทและชนิดอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย ซึ่งจะต้องมีฉลาก ข้อความในฉลาก เงื่อนไขและวิธีการแสดงฉลาก ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการโฆษณาในฉลาก

หมวด ๑

คณะกรรมการอาหาร

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอาหาร” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมควบคุมโรค*หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการหรือผู้แทน อธิบดีกรมการค้าภายในหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน ในจำนวนนี้จะแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายอาหารไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

ให้รองเลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกอง ควบคุมอาหารเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำ ความเห็นแก่รัฐมนตรีหรือผู้อนุญาต แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การออกประกาศตามมาตรา ๖

* แก้ไขคำว่า “อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ” เป็น “อธิบดีกรมควบคุมโรค” โดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

- (๒) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๙
- (๓) การเพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๙
- (๔) การปฏิบัติการตามมาตรา ๔๔
- (๕) การพักใช้ใบอนุญาตหรือการเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๕ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุม

ของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ และให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด ๒

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าซึ่งอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ไม่ให้ใช้บังคับแก่

(๑) การผลิตอาหารหรือนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราว ซึ่งได้รับใบอนุญาตเฉพาะคราวจากผู้อนุญาต

(๒) การผลิตอาหารหรือนำเข้าหรือส่งออกซึ่งอาหาร เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารหรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นตาม (๑) และ (๒) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ใบอนุญาตที่ออกตามความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ (๑) ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตที่ได้รับการคุ้มครองตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้รับอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการสุจริตที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

มาตรา ๑๘ ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีทีสามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้อนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ในกรณีผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ย้ายสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้าหรือสถานที่เก็บอาหาร ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ขออนุญาตย้ายสถานที่ดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้อนุญาตแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ย้ายสถานที่ดังกล่าวนั้น

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้รับอนุญาตเกี่ยวกับอาหาร

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ผลิตนำเข้า หรือเก็บอาหารนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตย้ายสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้าหรือสถานที่เก็บอาหารเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ถ้าใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้รับอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาต และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการ

สูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร และการออกใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ผลิตหรือสถานที่นำเข้าซึ่งอาหารที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และต้องติดหรือจัดป้ายแสดงสถานที่ผลิต หรือสถานที่นำเข้าที่ได้รับอนุญาตไว้ภายนอกสถานที่ในที่เปิดเผยให้เห็นได้ง่ายด้วย

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งออก และเมื่อมีความจำเป็นที่จะให้ผู้รับอนุญาตผลิตอาหารควบคุมเฉพาะเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว ผู้อนุญาตจะอนุญาตเป็นการเฉพาะคราว ให้ผู้รับอนุญาตผลิตอาหารควบคุมเฉพาะได้ตามมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศไม่ว่าจะต่ำกว่าหรือสูงกว่าคุณภาพหรือมาตรฐานตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ ก็ได้ แล้วให้รายงานคณะกรรมการทราบ

หมวด ๔ การควบคุมอาหาร

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายซึ่งอาหารดังต่อไปนี้^๒

- (๑) อาหารไม่บริสุทธิ์
- (๒) อาหารปลอม
- (๓) อาหารผิดมาตรฐาน

^๒ การมีอาหารปลอมหรืออาหารที่ไม่ได้มาตรฐานไว้เพื่อจำหน่ายและจำหน่าย โดยที่อาหารนั้นมีเครื่องหมายการค้าปลอมติดอยู่ ก็ด้วยเจตนาเดียวคือประสงค์จำหน่ายและมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งอาหารปลอม จึงเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท (ฎีกาที่ ๓๐๙๑/๒๕๕๓, ๓๕๘๕/๒๕๕๖)

(๔) อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๖ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์

(๑) อาหารที่มีสิ่งที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพเจือปนอยู่ด้วย

(๒) อาหารที่มีสารหรือวัตถุเคมีเจือปนอยู่ในอัตราที่อาจเป็นเหตุให้คุณภาพของอาหารนั้นลดลง เว้นแต่การเจือปนเป็นการจำเป็นต่อกรรมวิธีผลิต การผลิต และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

(๓) อาหารที่ได้ผลิต บรรจุ หรือเก็บรักษาไว้โดยไม่ถูกสุขลักษณะ

(๔) อาหารที่ผลิตจากสัตว์ที่เป็นโรคอันอาจติดต่อถึงคนได้

(๕) อาหารที่มีภาชนะบรรจุประกอบด้วยวัตถุที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๒๗ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารปลอม

(๑) อาหารที่ได้สับเปลี่ยนใช้วัตถุอื่นแทนบางส่วน หรือคัดแยกวัตถุที่มีคุณค่าออกเสียทั้งหมดหรือบางส่วน และจำหน่ายเป็นอาหารแท้เช่นนั้น หรือใช้ชื่ออาหารแท้เช่นนั้น

(๒) วัตถุหรืออาหารที่ผลิตขึ้นเทียมอาหารอย่างหนึ่งอย่างใดและจำหน่ายเป็นอาหารแท้เช่นนั้น

(๓) อาหารที่ได้ผสมหรือปรุงแต่งด้วยวิธีใดๆ โดยประสงค์จะปกปิดซ่อนเร้นความชำรุดบกพร่องหรือความด้อยคุณภาพของอาหารนั้น

(๔) อาหารที่มีฉลากเพื่อลวง หรือพยายามลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ประโยชน์ หรือลักษณะพิเศษอย่างอื่น หรือในเรื่องสถานที่และประเทศที่ผลิต^๓

^๓ เพียงแต่ระบุเลขทะเบียนตำรับอาหารในฉลากไม่ถูกต้อง ถ้ามิได้กระทำโดยมีเจตนาลวงผู้อื่นให้เข้าใจผิดในเรื่องที่กฎหมายระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๔) ก็ไม่เป็นการผลิตอาหารปลอมอันเป็นความผิดตามมาตรา ๒๕ (๒) เช่น ฉลากอาหารกระป๋องที่จำเลยผลิตไม่ถูกต้องเฉพาะเลขทะเบียนซึ่งระบุที่ฉลาก โดยเลขทะเบียนที่ระบุที่ฉลากอาหาร ๒ รายการแรกเป็นของผู้อื่น ส่วนเลขทะเบียนที่ระบุที่ฉลากอาหาร ๓ รายการหลังเป็นของจำเลย แต่เป็นเลขทะเบียนอาหารชนิดอื่นที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารแล้ว จำเลยหาเจตนาลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ประโยชน์ หรือลักษณะพิเศษอย่างอื่น หรือในเรื่องสถานที่และประเทศที่ผลิตไม่ เพราะไม่อาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดในเรื่องดังกล่าวได้ อาหารที่มีฉลากดังกล่าวจึงมิใช่เพื่อลวง หรือพยายามลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องดังกล่าว จำเลยจึงไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ. อาหารฯ มาตรา ๒๕ (๒) ประกอบด้วย มาตรา ๕๙ (ฎีกาที่ ๑๗๘๘/๒๕๓๑)

ชื่อวิฆเนศวรกลางส่วนหนึ่งที่ขาดปิดฉลากเครื่องหมายการค้าปลอมระบุว่าผลิตที่แห่งหนึ่ง แต่ความจริงผลิตที่อีกแห่งหนึ่ง เป็นการหลอกลวงให้ผู้ซื้อเข้าใจผิดในเรื่องสถานที่ที่ผลิต จึงเป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ (๔) (ฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๐)

(๕) อาหารที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๒) หรือ (๓) ถึงขนาดจากผลวิเคราะห์ปรากฏว่าส่วนประกอบที่เป็นคุณค่าทางอาหารขาดหรือเกินร้อยละสามสิบจากเกณฑ์ต่ำสุดหรือสูงสุดหรือแตกต่างจากคุณภาพหรือมาตรฐานที่ระบุไว้จนทำให้เกิดโทษหรืออันตราย^๔

มาตรา ๒๘ อาหารผิดมาตรฐาน ได้แก่ อาหารที่ไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่ถึงขนาดดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗ (๕)^๕

มาตรา ๒๙ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาหารตามมาตรา ๒๕ (๔)

- (๑) ไม่ปลอดภัยในการบริโภค หรือ
- (๒) มีสรรพคุณไม่เป็นที่เชื่อถือ หรือ
- (๓) มีคุณค่าหรือคุณสมบัติของร่ายกายในระดับที่ไม่เหมาะสม

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารให้ถูกสุขลักษณะหรือให้ปราศจากอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจ

^๔ น้ำปลาที่จำเลยผลิตขึ้นมีปริมาณไนโตรเจน ซึ่งช่วยเสริมสร้างโปรตีนให้ร่างกายต่ำกว่ามาตรฐานระหว่างร้อยละ ๓๐.๕ ถึงร้อยละ ๗๒ แสดงว่าน้ำปลาไม่ได้มาตรฐานมีคุณค่าทางอาหารขาดเกินกว่าร้อยละ ๓๐ ถือได้ว่าเป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ (๕) แล้ว แม้ไม่ก่อให้เกิดโทษหรืออันตรายต่อผู้บริโภคก็ตาม (ฎีกาที่ ๑๔๐๙/๒๕๓๔)

^๕ นมข้นหวานที่จำเลยผลิตขึ้นมีจุลินทรีย์หรือแบคทีเรียเกินกว่าจำนวนตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข จึงเป็นอาหารที่ผลิตขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐาน ส่วนจะถึงขั้นเป็นอาหารปลอมหรือไม่ ต้องเป็นอาหารที่ทำให้เกิดโทษหรือเป็นอันตราย จุลินทรีย์หรือแบคทีเรานั้นมีทั้งชนิดที่ทำให้เกิดโทษและชนิดที่ไม่เป็นโทษ เมื่อโจทก์ไม่นำสืบให้เห็นว่าการมีจุลินทรีย์หรือแบคทีเรียเกินจำนวนที่ระบุไว้เป็นโทษหรือเป็นอันตราย นมข้นหวานดังกล่าวจึงมิใช่อาหารปลอมตามมาตรา ๒๕ (๒) ประกอบด้วยมาตรา ๒๗ (๕) แต่การมีจุลินทรีย์หรือแบคทีเรียเกินจำนวนดังกล่าวเป็นอาหารที่ผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๕ (๓) ประกอบด้วยมาตรา ๒๘ (ฎีกาที่ ๕๕๖/๒๕๓๐)

ฟ้องโจทก์กล่าวว่า จำเลยผลิตอาหารโดยมีจุลินทรีย์เกินกำหนดมาตรฐาน และใช้กรดเป็นโซลิกเป็นวัตถุกันเสียเกินปริมาณที่กำหนด จนทำให้เกิดโทษและอันตรายแก่ผู้บริโภคได้ เป็นฟ้องที่สมบูรณ์ แม้โจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่ามีจำนวนจุลินทรีย์เท่าใด เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่นำสืบได้ในชั้นพิจารณาเมื่อจำเลยให้การปฏิเสธ (ฎีกาที่ ๓๓๐๘/๒๕๒๙)

(๑) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหาร ดัดแปลง แก้ไข สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บอาหาร

(๒) สั่งให้งดผลิต หรืองดนำเข้าซึ่งอาหารที่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต หรืออาหารที่ปรากฏจากผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นอาหารที่ไม่ควรแก่การบริโภค

(๓) ประกาศผลการตรวจพิสูจน์อาหารให้ประชาชนทราบในกรณีที่ปรากฏผลจากการตรวจพิสูจน์ว่าอาหารรายใดเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา ๒๖ หรือเป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นอาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๘ หรือเป็นอาหารที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรืออนามัยของประชาชน หรือภาชนะบรรจุรายใด ประกอบด้วยวัตถุที่อาจเป็นอันตรายเมื่อใช้บรรจุอาหาร โดยให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้ผลิตโดยแน่ชัด ให้ระบุชื่อผู้ผลิตพร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารหรือภาชนะบรรจุนั้น และถ้าอาหารหรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิต หรือนำเข้าก็ให้ระบุชื่อทางการค้าและลำดับครั้งที่ผลิต หรือนำเข้านั้นด้วย แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้ผลิตโดยแน่ชัดแต่ปรากฏตัวผู้จำหน่าย ให้ระบุชื่อผู้จำหน่ายและสถานที่จำหน่ายพร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารหรือภาชนะบรรจุนั้น

หมวด ๕

การขึ้นทะเบียนและการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร

มาตรา ๓๑ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ผู้ใดจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะจะต้องนำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารต่อผู้อนุญาตเสียก่อน และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารแล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าได้^๖

^๖ ความผิดฐานผลิตอาหารควบคุมเฉพาะโดยไม่ได้รับอนุญาต กับผลิตอาหารควบคุมเฉพาะไม่ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้ตาม พ.ร.บ. อาหารฯ มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง, ๖๔ กับมาตรา ๓๔, ๖๖ เป็นการกระทำผิดกรรมเดียว ทั้งการที่จะลงโทษตามมาตราดังกล่าวได้ โจทก์จะต้องบรรยายฟ้องว่า เป็นอาหารควบคุมเฉพาะซึ่งต้องมีฉลากและฉลากนั้นต้องมีเลขทะเบียนตำรับอาหาร (ฎีกาที่ ๑๗๘๘/๒๕๓๑)

การขอขึ้นทะเบียนและการออกไปสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา ๖ (๑) แล้ว ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๔ ซึ่งผลิตอาหารควบคุมเฉพาะอยู่ก่อนวันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด งดผลิตอาหารจนกว่าจะได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ผู้อนุญาตจะได้สั่งให้ทำการผลิตต่อไปได้เป็นการชั่วคราว ภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๓๓ เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา ๖ (๑) แล้ว ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ซึ่งนำหรือส่งอาหารควบคุมเฉพาะเข้ามาในราชอาณาจักรอยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนด นำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๑ ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่ผู้อนุญาตจะผ่อนผันขยายระยะเวลาดังกล่าวให้

มาตรา ๓๔ ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะต้องผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะให้ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้^๗

มาตรา ๓๕ การขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๑ ต้องแจ้งรายการหรือรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่ออาหาร
- (๒) ชื่อและปริมาณของวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบของอาหาร
- (๓) ขนาดบรรจุ
- (๔) ฉลาก
- (๕) ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิต
- (๖) ผลการตรวจวิเคราะห์อาหารจากส่วนราชการหรือสถาบันที่คณะกรรมการกำหนด
- (๗) รายการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร

^๗ ความผิดฐานผลิตอาหารควบคุมเฉพาะโดยไม่ได้รับอนุญาต กับผลิตอาหารควบคุมเฉพาะไม่ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้ตาม พ.ร.บ. อาหารฯ มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง, ๖๔ กับมาตรา ๓๔, ๖๖ เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว ทั้งการที่จะลงโทษตามมาตราดังกล่าวได้ โจทก์จะต้องบรรยายฟ้องว่า เป็นอาหารควบคุมเฉพาะซึ่งต้องมีฉลากและฉลากนั้นต้องมีเลขทะเบียนตำรับอาหาร (ฎีกาที่ ๑๗๘๘/๒๕๓๑)

มาตรา ๓๖ การแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร จะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร และการอนุญาตให้แก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารให้ใช้ได้ตลอดไป เว้นแต่ทะเบียนตำรับอาหารที่ถูกสั่งเพิกถอนตามมาตรา ๓๘

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหาร เพื่อให้อาหารนั้นปลอดภัยในการบริโภค หรือเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขตำรับอาหารที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วได้ตามที่เห็นสมควร หรือตามความจำเป็น เพื่อให้อาหารนั้นปลอดภัยในการบริโภค

มาตรา ๓๙ อาหารใดที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าอาหารนั้นมีรายละเอียดไม่ตรงตามตำรับอาหารที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ หรือเป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นอาหารที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและไม่อาจแก้ไขตำรับอาหารได้ตามมาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารนั้นได้ การเพิกถอนให้กระทำโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร

มาตรา ๔๑ ผู้ใดประสงค์จะโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใด เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้นให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณา ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้

มาตรา ๔๒ เพื่อพิทักษ์ประโยชน์และความปลอดภัยของผู้บริโภคให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้ทำการโฆษณาระงับการโฆษณาอาหารที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๑

(๒) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้ทำการโฆษณาอาหาร ระวังการผลิต การนำเข้า การจำหน่าย หรือการโฆษณาอาหารที่คณะกรรมการเห็นว่าอาหารดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติ คุณภาพหรือสรรพคุณตามที่โฆษณา

หมวด ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ผลิตอาหาร สถานที่เก็บอาหาร สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้เก็บรักษา ผู้จำหน่าย รวมทั้งสถานที่ทำการของผู้นำเข้าหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งอาหาร ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบ ควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจสอบอาหาร และอาจยึดหรืออายัดอาหารและเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุอาหารและเอกสารที่เกี่ยวกับอาหารดังกล่าวได้

(๓) นำอาหารในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์

(๔) ยึดหรืออายัดอาหารหรือภาชนะบรรจุที่สงสัยว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิดอนามัยของประชาชน เพื่อตรวจพิสูจน์

(๕) ยึดหรืออายัดอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอมหรืออาหารผิดมาตรฐาน หรือภาชนะบรรจุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิดอนามัยของประชาชน หรือที่มีลักษณะไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๖)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๔ อาหารหรือภาชนะบรรจุที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้หรือเก็บมาตามมาตรา ๔๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจพิสูจน์เป็นที่แน่นอนว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา ๒๖ เป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ หรือเป็น

อาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๕ หรือเป็นอาหารที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม มาตรา ๒๕ (๔) หรือเป็นภาชนะบรรจุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิดอนามัย ของประชาชนหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐาน ที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดตามมาตรา ๖ (๖) ถ้ามิได้มีการฟ้องคดีต่อศาล ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการอาจสั่งทำลาย หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตร ประจำตัวเมื่อผู้รับอนุญาตหรือผู้เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗

การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏต่อผู้อนุญาตว่าผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราช บัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่ปรากฏ ผลจากการตรวจพิสูจน์ว่าอาหารซึ่งผลิตโดยผู้รับอนุญาตผู้ใดเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตาม มาตรา ๒๖ เป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ เป็นอาหารที่ผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๕ เป็นอาหารหรือภาชนะบรรจุที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือผิดอนามัยของประชาชน ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้โดยมีกำหนด ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาอันถึงที่สุดก็ได้

ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด ผู้รับอนุญาตผู้ใดได้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับ อนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่ง ให้ปิด คำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่จำหน่าย หรือสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับอนุญาตได้ทราบคำสั่งนั้นแล้ว ตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

ผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตให้เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีตามวรรคสี่ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ให้ถือว่าการผลิต นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๔) (๕) หรือ (๙) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๑๐) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราวโดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๕ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๖ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๕๗ ผู้รับอนุญาตผู้ใดนำอาหารควบคุมเฉพาะที่ผลิตขึ้นเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรมาจำหน่ายในราชอาณาจักรอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๐ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่มีปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๖๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดจำหน่ายอาหารควบคุมเฉพาะที่มีได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๖๙ ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายอาหารที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดโฆษณาอาหารโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่น้อยกว่าห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันบาท ตลอดเวลาที่มิปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๗๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๙ เป็นการกระทำความผิดโดยจำหน่ายปลีกให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นกระทำความผิดอีกภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้กระทำความผิดครั้งก่อน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละ

ไม่น้อยกว่าห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตขาดอายุ

มาตรา ๗๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว ให้
เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
มอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๖ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอาหารตามกฎหมายว่าด้วยการ
ควบคุมคุณภาพอาหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุ
ถ้าผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป และได้ยื่นคำขออนุญาต
ตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตเดิมไปได้
จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่ หรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต
และในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตใหม่ให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จ
ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๗๗ ใบรายละเอียดของอาหารที่ได้รับอนุญาตไว้ และฉลากที่ได้ออก
ให้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้มีอายุใช้ได้สามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๘ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับ มาขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตแล้วให้ดำเนินกิจการต่อไปได้จนกว่า
จะได้รับใบอนุญาตหรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โหดระกิตย

รองนายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตผลิตอาหาร	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตนำหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตผลิตอาหารเป็นการเฉพาะคราว	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตนำหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะคราว	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๕) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๖) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๗) ใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๘) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทนั้นๆ แต่ละฉบับ		

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคที่รัดกุมเพียงพอสมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔
เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๑

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๘๐ หน้า ๑๐๗๑ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๔

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะและที่ชายทะเลด้วย

(๒) “อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) “ไม้” หมายความว่า ความรวมถึงพันธุ์ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา ตลอดจนส่วนต่างๆ ของไม้

(๔) “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิด ตลอดจนส่วนต่างๆ ของสัตว์ สิ่งที่เกิดจากสัตว์ และสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น

(๕) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*

(๗) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

* แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตร” เป็น “ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “อธิบดีกรมป่าไม้” เป็น “อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” โดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

หมวด ๑ การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๖ เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ”^๒

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๗ การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช่เป็นการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติทั้งหมดให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

^๒ ฟ้องว่าจำเลยบุกรุกเข้าไปตัดต้นไม้และปลูกอาคารในที่ดินของโจทก์ ขอให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและให้ออกไปจากที่ดินของโจทก์ จำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ จำเลยได้รับอนุญาตให้ครอบครองที่ดินพิพาท จึงเป็นการต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ของโจทก์ แต่เป็นที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ จำเลยอาศัยสิทธิของกรมป่าไม้ จำเลยจึงมีสิทธิที่จะร้องขอให้เรียกกรมป่าไม้เข้ามาเป็นจำเลยร่วมได้ ที่ดินพิพาทเดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ต่อมาได้มี พ.ร.ฎ. กำหนดเขตที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองเมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์เคยยื่นคำร้องขอกันที่ดินพิพาทออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติหรืออุทยานแห่งชาติ การที่โจทก์เข้ายึดถือครอบครองที่ดินพิพาทจึงไม่ได้สิทธิครอบครอง แม้จะรับโอนมาจากผู้ที่ครอบครองอยู่ก่อนนานเท่าใดก็ตามเพราะเป็นที่ดินที่ไม่อาจโอนกันได้ เมื่อโจทก์ไม่มีสิทธิครอบครองก็ไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยซึ่งมารบกวอนการครอบครองที่ดินพิพาท (ฎีกาที่ ๓๐๖๓-๓๐๖๔/๒๕๓๕)

มาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่น แสดงเขตอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ^๓

หมวด ๒

คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้มีกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* เป็นประธาน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช* ผู้แทนกรมมหาดไทย ผู้แทนกรมที่ดิน และกรรมการอื่นไม่เกินสิบเอ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

^๓ พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติฯ มาตรา ๘ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงไว้เพื่อให้ประชาชนได้ทราบว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ การที่ทางกระทรวงเกษตรแจ้งให้ทางอำเภอ กำหนดและผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ทราบถึงเขตของอุทยานแห่งชาติฯ โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการปักหลักเขต ติดป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดที่พอแสดงให้ทราบอาณาเขตของอุทยานแห่งชาติดังกล่าว จึงยังไม่พอพียงว่าจำเลยได้ทราบที่ท้องที่ซึ่งตนกระทำความผิดนั้นอยู่ในอาณาเขตของอุทยานแห่งชาติ (ฎีกาที่ ๓๗๗/๒๕๒๙)

* แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตร” เป็น “ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “อธิบดีกรมป่าไม้” เป็น อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” โดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

- (๑) ตาย
  - (๒) ลาออก
  - (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
  - (๔) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
  - (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่เป็น
ลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
- เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้
กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อนอยู่ในตำแหน่งตามวาระเท่าที่ผู้
ตนแทน

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือ
ไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเอาเสียงข้างมาก
กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้
ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ การประชุมทุกคราว ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวน
ของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่าง
หนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ และการขยายหรือการเพิกถอน
อุทยานแห่งชาติ
- (๒) การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ
- (๓) เรื่องที่รัฐมนตรีปรึกษา

หมวด ๓

การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๑๖ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติห้ามมิให้บุคคลได้^๔

- (๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า
- (๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ยางไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น
- (๓) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์
- (๔) ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวดหรือทราย
- (๕) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทันหรือเหือดแห้ง
- (๖) ปิดหรือทำให้เกิดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก
- (๗) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งกล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่านไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว
- (๘) เก็บ หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้
- (๙) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขั้ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๑๑) นำหรือปล่อยปลุสัตว์เข้าไป

^๔ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติฯ มาตรา ๑๖, ๒๔ โดยบรรยายฟ้องเพียงว่า จำเลยกับพวกร่วมกันทำไม้หวงห้ามภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่ไม่บรรยายฟ้องให้ปรากฏข้อเท็จจริงถึงการกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๑๖ เป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด (ฎีกาที่ ๑๐๘๓/๒๕๔๔) พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ ฯ ไม่ได้ให้อำนาจศาลที่จะสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับได้ตั้งเช่น พ.ร.บ. ป่าไม้ ฯ ศาลจะสั่งจ่ายสินบนนำจับจากเงินค่าปรับที่ชำระสำหรับความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๔๑๕๖/๒๕๔๗)

(๑๒) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไป เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

(๑๓) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๔) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ

(๑๕) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไป เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้นกำหนดไว้

(๑๖) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง

(๑๗) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอันอันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์

(๑๘) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๑๙) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์

มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๙ บทบัญญัติในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการไปเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนจาร หรือการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐ การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรืองดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้าง ขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยาน แห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดเชยค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่ พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น^๕

หมวด ๔ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๓ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระเงิน เนื่องในการที่พนักงาน เจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติ หรือให้บุคคลใดเสีย ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนสำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือพักอาศัย อยู่ในอุทยานแห่งชาติ อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี

เงินที่เก็บได้ตามวรรคก่อน เงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงอุทยานแห่งชาติ เงิน ค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๒๘ และเงินรายได้อื่นๆ ให้ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และเก็บรักษาไว้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

^๕ พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติฯ มาตรา ๒๒ มีเจตนารมณ์ให้ดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง โดยฝ่าฝืนต่อ พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติฯ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ ดังนั้น แม้โจทก์จะมีได้ขอให้ ศาลสั่งให้จำเลยรื้อถอนบ้านของกลางทั้ง ๒ หลัง แต่เมื่อโจทก์มีคำขอให้ริบบ้านของกลางทั้ง ๒ หลัง ศาลก็ย่อมมีอำนาจสั่งให้จำเลยรื้อบ้านของกลางทั้ง ๒ หลัง ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติได้ ไม่ต้อง ห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๒๒๙๑/๒๕๕๑)

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) หรือ (๗) ถ้าปรากฏว่าสัตว์หรือทรัพย์สินที่เก็บหาหรือนำออกมีราคาเพียงเล็กน้อย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๘) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) หรือ (๑๙) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘ บรรดาความผิดตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้

มาตรา ๒๙ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้และยานพาหนะใดๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ (๑) ฐานแ้วถางหรือเผาป่า หรือตามมาตรา ๑๖ (๒) ฐานทำให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ หรือตามมาตรา ๑๖ (๓) ฐานทำให้เป็นอันตรายต่อสัตว์ หรือตามมาตรา ๑๖ (๔) ฐานทำให้เป็นอันตรายหรือเสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวดหรือทราย ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่^๖

^๖ บ้านที่ปลูกสร้างขึ้นในเขตอุทยาน มิใช่อาวุธ เครื่องมือ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำผิดโดยตรง ริบไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๒๙๑/๒๕๕๑) แต่ถ้าโจทก์มีคำขอให้ริบบ้านที่ปลูกสร้างโดยฝ่าฝืนต่อ พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยรื้อถอนบ้านดังกล่าวได้ตามมาตรา ๒๒ ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๒๒๙๑/๒๕๕๑) ขวานที่ใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ริบได้ตามมาตรานี้ (ฎีกาที่ ๕๔๗๒/๒๕๕๕)

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๐ ใบอนุญาต อาชญาบัตร และประทานบัตร ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ หรือสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๖ ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไป เพียงเท่ากำหนดอายุของใบอนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานนั้นๆ แต่ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ (๑๓) ก่อน^๗

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนหินวิฤตภัณฑ์ ป่า และภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป

^๗ มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๓๒

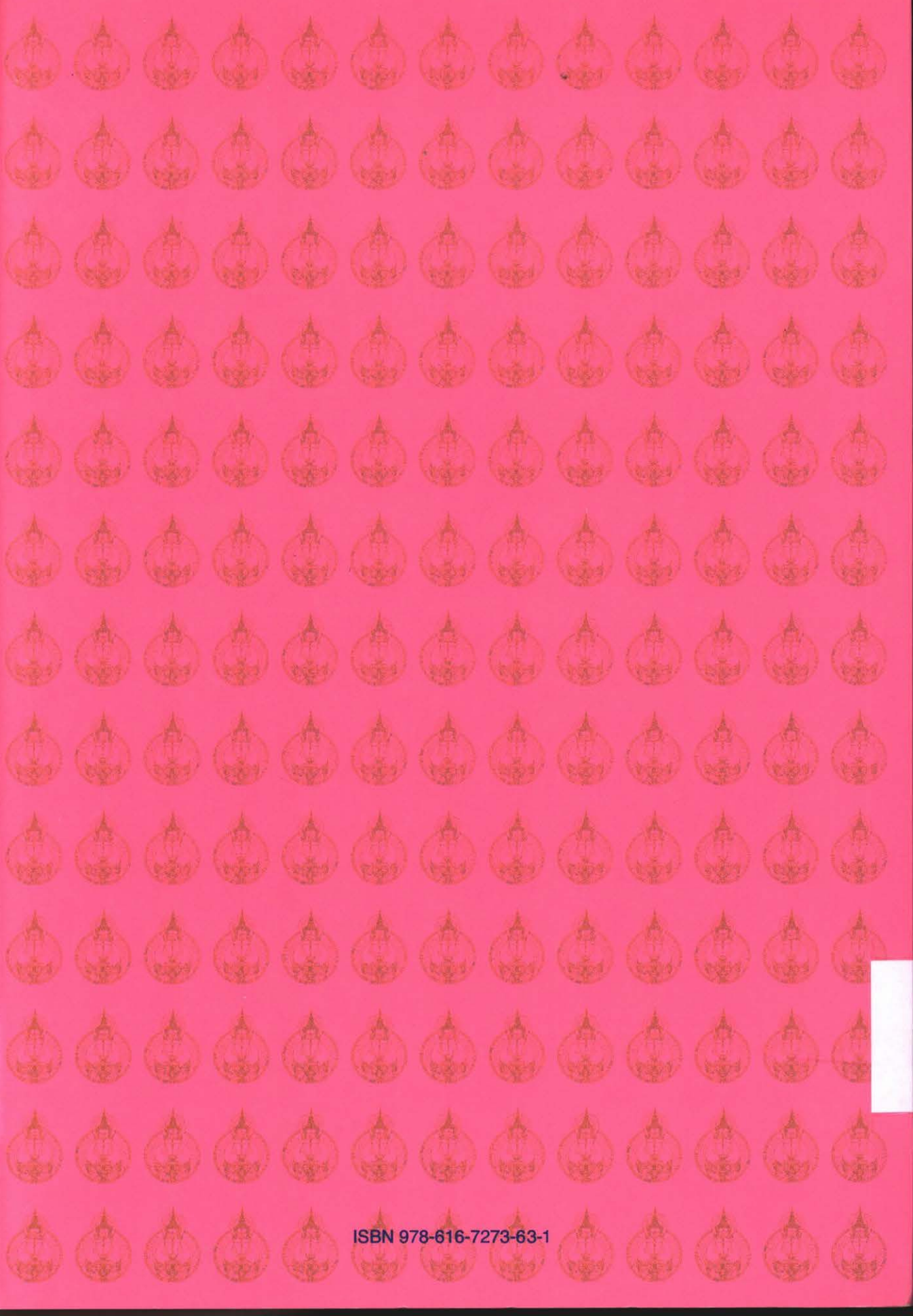
พิมพ์ที่ : บริษัท ชวนพิมพ์ ๕๐ จำกัด

๕๑๓/๑๒๔ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๓๗ (วัดเพลงวิปัสสนา)

ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. ๐-๒๔๑๒-๙๔๖๐ โทรสาร ๐-๒๕๖๔-๖๙๙๗ มือถือ ๐๘-๙๖๗๕-๓๙๒๒

นายจิโรจน์ ศรสงคราม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๗

ISBN 978-616-7273-63-1